

Министерство на околната среда и водите
Регионална инспекция по околната среда и
водите - гр. Хасково

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА
СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА
през 2014 година

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ	6
КРАТКА ГЕОГРАФСКО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА КОНТРОЛИРАНАТА ЧАСТ ОТ ОБЛАСТ ХАСКОВО	6
КРАТКА ГЕОГРАФСКО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА КОНТРОЛИРНАТА ЧАСТ ОТ ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ	7
II. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	8
II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ	8
<i>1. Мрежа за контрол на качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ Хасково като част от НСМОС – подсистема “въздух”.....</i>	<i>8</i>
<i>2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции, източници на емисии</i>	<i>9</i>
II.2. ВОДИ.....	17
<i>1. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контролната дейност през годината.....</i>	<i>17</i>
<i>2. Опазване на повърхностните води</i>	<i>18</i>
<i>3. Подземни води.....</i>	<i>34</i>
<i>4. Състояние на хидротехническите съоръжения</i>	<i>43</i>
II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ	47
<i>1. Обобщена информация за територията на РИОСВ</i>	<i>47</i>
<i>2. Замърсяване на почвите с тежки метали и металоиди</i>	<i>47</i>
<i>3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост </i>	<i>48</i>
<i>4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/.</i>	<i>49</i>
<i>5. Замърсяване на почвата с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти.</i>	<i>49</i>
<i>6. Ерозия на почвите.....</i>	<i>49</i>
<i>7. Засоляване и вкисляване на почвите.....</i>	<i>50</i>
II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ.....	50
<i>1. Защитени територии.....</i>	<i>50</i>
<i>2. Биоразнообразие.....</i>	<i>52</i>
III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ	55
III.1. ОТПАДЪЦИ	55
<i>1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински наредби</i>	<i>55</i>
<i>2. Битови отпадъци</i>	<i>56</i>
<i>4. Производствени и опасни отпадъци.....</i>	<i>59</i>
<i>5. Болнични отпадъци.....</i>	<i>60</i>
<i>6. Кратка обобщена оценка за състоянието и разрешаването на проблемите с отпадъците на територията на РИОСВ.....</i>	<i>61</i>

III.2. ШУМ	62
III.3. РАДИАЦИОНЕН КОНТРОЛ	62
III.4. ХИМИКАЛИ И УРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ	62
1. <i>Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите</i>	63
2. <i>Кратко описание на основните приоритети при извършване на контрола през годината, съгласно различните нормативни актове</i>	64
3. <i>Кратко описание на резултатите от контролната дейност (за химикали и за управление на риска от големи аварии)</i>	64
4. <i>Проведени информационни кампании и участие в проекти на МОСВ.</i>	66
IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ	66
1. <i>ОВОС и Екологична оценка</i>	66
2. <i>Комплексни разрешителни</i>	68
3. <i>Екологична отговорност и отстраняване на минали екологични щети</i>	69
4. <i>Доброволни ангажименти по отношение на опазването на околната среда – EMAS и екомаркировката на ЕС</i>	70
5. <i>Информация за състоянието на околната среда за активно формиране на обществено поведение за грижа към околната среда</i>	70
6. <i>Административно – наказателна отговорност и принудителни административни мерки</i>	73
V. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ	74
VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	74
VII. ПРИЛОЖЕНИЯ	77

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АС	Автоматична станция за мониторинг
ААС	Атомно-абсорбционен спектрофотометър
БИ	Биотичен индекс
ВЕЕС	Висш експертен екологичен съвет
ВРУ	Вторичен радиален угаител
ГЗ	Гражданска защита
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДОВОС	Доклад за оценка на въздействието върху околната среда
ЕС	Европейски съюз
ЕТИС	Експертен технико-икономически съвет
ЗВ	Закон за водите
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда
ИБР	Източно-беломорски район
ИСПА(ISPA)	Инструмент за структурни политики по присъединяването
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КПКЗ(IPPC)	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването
КР	Комплексно разрешително
ЛМС	Локална мониторингова станция
МЗ	Министерство на здравеопазването
МИ	Министерство на финансите
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МЗГ	Министерство на земеделието и горите
МПС	Моторно превозно средство
НАСЕМ	Национална автоматизирана система за екологичен мониторинг
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НП	Наказателно постановление
НПО	Неправителствена организация
НСРЗ	Национална служба растителна защита
НФООС	Национален фонд за опазване на околната среда
ОбС	Общински съвет
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОС	Оценка за съвместимост
ПДЕ	Пределно допустими емисии
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПДК м.е.	Пределно допустима концентрация – максимална еднократна
ПДК ср.дн.	Пределно допустима концентрация – средноденоношна
ПДК ср.год.	Пределно допустима концентрация – средногодишна
ПДН	Пределно допустима норма
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПС – ПБВ	Помпена станция – питейно-битово водоснабдяване
ПСПВ	Помпена станция – питейно водоснабдяване
ПС – ПВС	Помпена станция – питейно водоснабдителни системи

ПУДООС	Предприятие за управление на дейности по опазване на околната среда
РАН	Полиароматни въглеводороди
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РЛ	Регионална лаборатория
РС	Районен съд
РСВ	Полихлорирани бифенили
САПАРД	Специална програма за развитие на земеделски и селски райони
ТЕЦ	Топлоелектрическа централа
РЗИ	Регионална здравна инспекция

Докладът е подготвен от екип на РИОСВ – Хасково и БДУВ-ИБР, гр.Пловдив. Използвани са данни и от други институции.

Адрес на РИОСВ-Хасково

б 300, град Хасково
ул. “Добруджа” №14, ет.5

Телефони:

Директор: 038/66 46 08

тел/факс: 038/60 16 11

Зелен телефон: 038/60 16 28

e-mail: riosv-hs@mbox.contact.org

страница в Интернет: www.riosv-hs.org

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Докладът за състоянието на околната среда се изготвя от експертите на РИОСВ–Хасково и БДУВ-Източнобеломорски район, гр.Пловдив с цел пълно, обективно и своевременно информиране на обществеността за състоянието и проблемите на околната среда в региона. Той е насочен към всички заинтересувани от опазването на природата и нейните ресурси – граждани, неправителствени организации, бизнес и академични среди.

Целта на доклада е да подпомогне областните управи и общините на територията на РИОСВ–Хасково при вземане на решения в областта на околната среда и за устойчиво развитие на териториалните общности, чрез интегрирането на политиката по околна среда в регионалните и общински политики в областта на социално-икономическото развитие. Докладът информира широката общественост за:

- състоянието на околната среда на територията, контролирана от РИОСВ-Хасково;
- тенденциите и динамиката на промените в състоянието на компонентите на околната среда и степента на въздействие на факторите, които я замърсяват и увреждат;
- съществуващите проблеми; извършените основни законодателни, административни и инвестиционни мерки в областта на околната среда.

Регионалната инспекция по околната среда и водите-Хасково осъществява контрол и мониторинг на околната среда на по-голямата част от територията на Хасковска и Кърджалийска области, върху площ от 7645км².

КРАТКА ГЕОГРАФСКО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА КОНТРОЛИРАНАТА ЧАСТ ОТ ОБЛАСТ ХАСКОВО

Контролираната част от област Хасково е разположена в централната част на Южна България. Тя включва 240 населени места, организирани в 10 общини: Хасково, Димитровград, Харманли, Симеоновград, Свиленград, Маджарово, Ивайловград, Любимец, Минерални бани и Стамболово с обща площ 4814 км² (общ.Тополовград се контролира от РИОСВ-Стара Загора). На контролираната територия от област Хасково живеят 230567 души.

Релефът в региона е твърде разнообразен. Северната и централната част е заета от Горнотракийската низина, характерни са обширните приречни ниски земи и високи подпочвени води, които благоприятстват интензивното използване на селскостопанските площи. Равнинният характер на релефа и плодородните почви влияят положително за развитието на всички отрасли и подотрасли на селското стопанство, изграждането на напоителни системи и транспортни артерии. На юг обширна територия от областта е заета от ниските разклонения на Източните Родопи и западните склонове на Сакар планина. Източните Родопи са една уникална територия, отличаваща се с богат растителен и животински свят. Силното средиземноморско влияние, геоложкото минало на планината и особеностите на местния бит и култура са спомогнали за формирането и съхраняването на разнообразни хабитати, а това е довело до изключително високо биологично разнообразие. В района има 45 защитени територии, от които един поддържан резерват, 17 защитени местности и 27 природни забележителности.

Полезните изкопаеми са представени от горивно-енергийни ресурси, руди на цветни метали и нерудни изкопаеми. В Хасковска област се намира част от Маришкия басейн, в който геоложките запаси от лигнитни въглища представляват 18,3% от тези на страната. Към момента добивът на лигнитни въглища в Хасковска област е приключил – закрити са старите рудници и такъв добив се извършва само от мини извън областта. В последните години добивът на оловно-цинкови руди е прекратен, но в същото време се разработи находище на златосъдържащи руди. С по-голямо значение в икономически аспект са източниците на нерудни изкопаеми. Районът разполага с доказани големи запаси на нерудни полезни изкопаеми: варовик, мраморизирани варовици, андезити, доломити, риолити и скалнооблицовъчни материали (гнайсошисти) и глини. Най-голямо значение и запаси имат варовиците, чийто добив в последните години се увеличи, както за нуждите на циментовата промишленост, така и като суровина за сярочистните съоръжения в топлоелектрическите централи в региона. Разраства се и добивът на полезни изкопаеми за общо и пътно строителство (мраморизирани варовици, андезити, доломити, риолити) и най-вече на гнайсошисти в района на Ивайловград.

Водните ресурси се формират главно за сметка на оттока на река Марица и нейните притоци - Харманлийска, Върбица и Бяла река. Този воден оток представлява 5,8 % от речния отток на страната без река Дунав. Друг източник за формиране на водно-ресурсния потенциал са подземните грунтови води, които представляват 7,3 % от общия им количествен обем за страната.

На територията на областта съществуват няколко минерални извора при село Минерални бани, град Меричлери, село Троян, община Симеоновград и други.

Малките и средни предприятия в област Хасково играят важна роля за ускоряването на икономическите процеси и за оптимизиране на производствената структура на областната икономика. Повечето от тях действат в сферата на услугите и търговията, след тях се нареждат шивашките, трикотажните фирми, тези за производство на хляб и хлебни изделия, цехове за месо и млекопреработка и други. Съществуват традиции в машиностроенето за хранително-вкусовата промишленост, производството на климатични и хладилни техники, на металорежещи машини и други. В Димитровград работят “Неохим”АД, което произвежда изкуствени торове и химически продукти и ТЕЦ „Марица 3“АД. Развити са още мебелната, обувната, кожарската и хранително-вкусовата промишленост. Бързо се развива производството на вино.

Селското стопанство е един от водещите отрасли за област Хасково и създава заетост на голяма част от населението. В района съществуват изключително благоприятни почвено-климатични условия за развитието на растениевъдството. Отглеждат се най-разнообразни селскостопански култури сред които: пшеница, ечемик, царевица. От техническите култури най-широко отглеждани са слънчогледа, памука и тютюна. В Хасковска област има изключително благоприятни условия за отглеждането на масиви от трайни насаждения-ягоди, малини, вишни, череши, кайсии, праскови и други.

Животновъдството е изключително концентрирано в частния сектор. Отглеждат се предимно крави, овце, кози и свине. В последните години се наблюдава значително увеличение на стопанствата за отглеждане на патици. Осигуреното финансиране доведе и до увеличаване броя на кравефермите.

КРАТКА ГЕОГРАФСКО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА КОНТРОЛИРНАТА ЧАСТ ОТ ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ

Контролираната част от Област Кърджали обхваща 6 общини – Кърджали, Момчилград, Крумовград, Черноочене, Джебел и Кирково с обща площ 2823 км².

(община Ардино е в териториалния обхват на РИОСВ-Смолян). На територията живеят 139928 души.

Тази част от област Кърджали заема по-голямата част от Източните Родопи. Релефът е преимуществено планински и полупланински. Теренът се прорязва от горното и средното течение на река Арда, заедно с нейните притоци реките Върбица, Крумовица и Перперек. На река Арда са изградени три от най-големите язовири в страната - яз.“Кърджали”, яз.“Студен Кладенец” и яз.“Ивайловград”. Районът се характеризира с богато разнообразие на растителния и животински свят. Срещат се редки и изчезващи видове, включени в Червената книга на България, ендемити и реликти и изобилие от ценни лечебни растения. Обявени са 32 Защитени територии, в т.ч. резерват „Вълчи дол”, 3 поддържани резервата, 9 защитени местности и 20 природни забележителности

Полезните изкопаеми са представени основно от руди на цветни метали и нерудни изкопаеми. В Кърджалийска област от рудните изкопаеми най-голямо значение имаха полиметалните руди, от които доскоро се извличаше основно олово, цинк и някои други редки метали. В последните години добивът на оловно-цинкови руди е прекратен, но в същото време се разкриха находища на златосъдържащи руди. Предстои разработването на ново голямо златно находище в обект „Ада тепе” – Крумовград. Характерно за областта е, че освен находищата на строителни материали (андезити, доломити, риолити) тук са установени и се експлоатират от дълги години някои по-малки по обем находища, но с важно икономическо значение - специфичните за региона, (но редки за страната и Европа) нерудни полезни изкопаеми като бентонит, перлит, зеолити и скалнооблицовъчни - туфи и гнайси.

Водещ отрасъл е преработващата промишленост. Второ място по значимост в регионалната икономика се заема от раздела “Търговия и ремонт”, следвани от транспорта и съобщенията, строителството и добивната промишленост.

В икономическата визитна картичка на областта освен тютюнопроизводството присъстват цветната металургия, машиностроенето, текстилната промишленост, дървопреработването, мебелната индустрия и др.

Хранително-вкусовата промишленост е представена от множество дребни частни фирми.

Тютюнопроизводството е основната дейност и източник на приходи за населението, живеещо извън големите градове. Отглеждат се още пшеница, ечемик и ръж. От пролетните култури най-силно са застъпени картофите, царевичата и фасула.

Относителният дял на животновъдството спрямо растениевъдството в областта непрекъснато намалява, като най-висок спад има в отглеждането на свине. В частните стопанства се отглеждат още говеда, овце, пчелни семейства и птици.

II. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

1. Мрежа за контрол на качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ Хасково като част от НСМОС – подсистема “въздух”.

Със Закона за чистотата на атмосферния въздух се уреждат условията, реда и начина за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, като по този начин се осигурява провеждането на държавната политика по оценка и управление на КАВ, в това число – подобряване на КАВ в районите, в които е налице превишаване на установените норми.

Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой, са суспендирани частици, фини прахови частици, серен диоксид, азотен диоксид и/или азотни оксиди, въглероден оксид, озон, олово (аерозол), бензен, полициклични ароматни въглеводороди, тежки метали – кадмий, никел и живак, арсен.

Състоянието на атмосферния въздух в района на областите Хасково и Кърджали се следи от 2 автоматични пункта и един ръчен пункт на МОСВ:

- АИС “Раковски” - Автоматичен – градски фонов пункт, разположен в застроената част на гр. Димитровград, отчитащ влияние на емисии от производствени дейности и емисии от битовия сектор. Резултатите от пробовземането (автоматично) се извеждат ежечасно. Обслужва се от РЛ – Хасково към ИАОС;
- АИС “Студен кладенец” - Автоматичен – градски фонов пункт, разположен в застроената част на гр. Кърджали, отчитащ влияние на емисии от производствени дейности и емисии от битовия сектор. Резултатите от пробовземането (автоматично) се извеждат ежечасно. Обслужва се от РЛ – Хасково към ИАОС;
- Пункт “РИОСВ – Хасково” – градски фонов, с ръчно пробовземане и последващ лабораторен анализ. Работи пет дни в седмицата, като се извършват по четири пробонабирания (едночасови) в светлата част на денонощието. При възникване на инциденти (аварии, пожари, влошени климатични условия и т. н.), които могат да доведат до влошаване качеството на атмосферния въздух се преминава в ускорен график на пробонабиране.

2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции, източници на емисии

РИОСВ-Хасково предоставя информация за състоянието на КАВ от посочените в таблицата пунктове:

Замърсител	ФПЧ ₁₀	Pb аер.	SO ₂	NO ₂	CO	H ₂ S	бензен	NH ₃	ПАВ	As аер.	Cd аер	Ni	ФПЧ _{2,5}	NO	O ₃
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Общ брой пунктове в т.ч.:															
1. Пункт “РИОСВ”/Хасково/	√		√	√					√		√				
2. АИС “Студен кладенец” /Кърджали/	√	√	√						√	√	√				
3. АИС “Раковски” /Димитровград/	√		√	√	√	*		√						√	√
Брой пунктове с концентрация над ПС на СЧН или ПДК м.е в т.ч.															
1. Пункт “РИОСВ”/Хасково/															
2. АИС “Студен кладенец” /Кърджали/															
3. АИС “Раковски” /Димитровград/															
Пунктове с концентрация над СГН, в т.ч.:															
1. Пункт “РИОСВ”/Хасково/	√								√						
2. АИС “Студен кладенец” /Кърджали/															
3. АИС “Раковски” /Димитровград/	√														

Забележка:

√-измерван показател

* - показател, за който се измерва максимално еднократна концентрация

В националното законодателство по опазване чистотата на атмосферния въздух са въведени норми за нивата (концентрациите) на замърсителите. Нормите са въведени с оглед избягване, предотвратяване или ограничаване на свързаните с тези замърсители вредни въздействия върху човешкото здраве и/или околната среда в нейната цялост, като за означение се използват следните абривиатури:

ПС на СЧН е пределна стойност на средно часовата норма, определена за съответния замърсител;

ПС на СДН е пределна стойност на средноденонощната норма, определена за съответния замърсител;

СГН е определената средногодишна норма за съответния замърсител;

ПДК м.е. - Пределно допустима концентрация – максимална еднократна;

ПДК ср.дн - Пределно допустима концентрация – средно денонощна;

ПДК ср.год. - Пределно допустима концентрация – средно годишна.

ФПЧ₁₀ /фини прахови частици под 10 микрона/

Фините прахови частици се изпускат директно в атмосферата от транспорта, енергетиката, бита - първични емисии или се формират в атмосферата от

съдържащите се в нея метални оксиди, полиароматни въглеводороди, серен диоксид, азотни оксиди, амоняк и др. газове - вторични емисии.

Този атмосферен замърсител се контролира денонощно в 3 пункта.

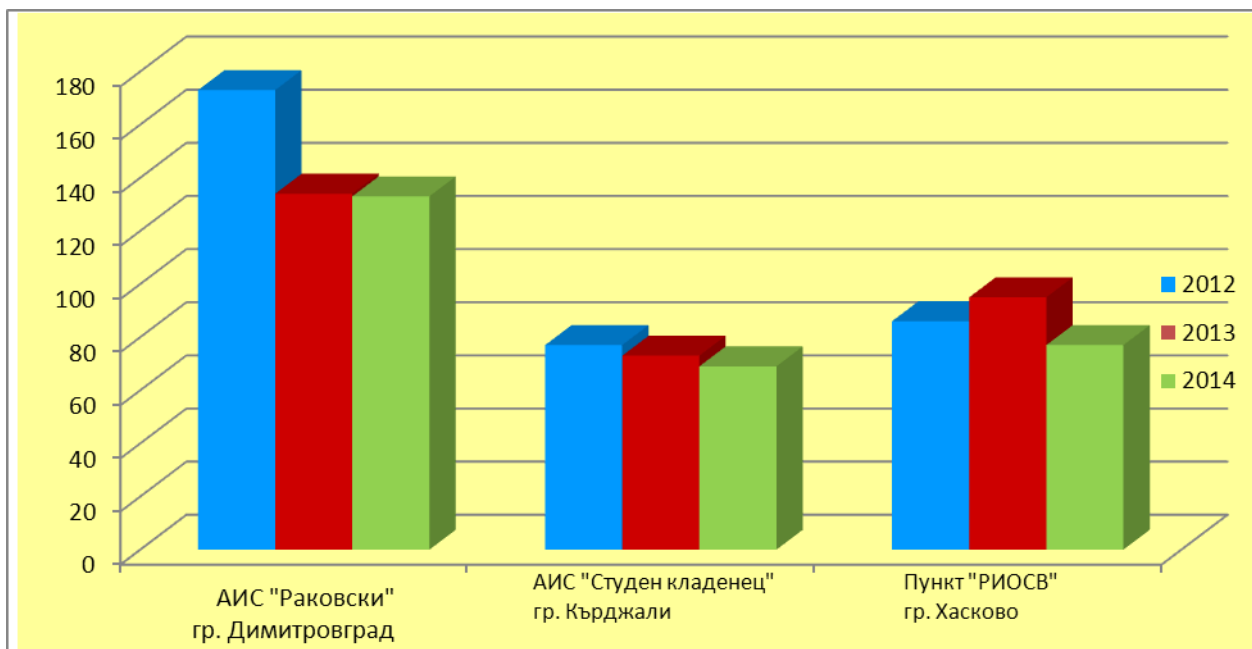
През 2014г. са регистрирани следните превишения на средноденонощната норма (СДН) за опазване на човешкото здраве (концентрации над $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) по пунктове, както следва:

- в АИС "Раковски" – 133 бр.,
- в АИС "Студен Кладенец" – 69 бр.
- в ръчен пункт "РИОСВ – Хасково", разположен в гр. Хасково – 77 бр.,

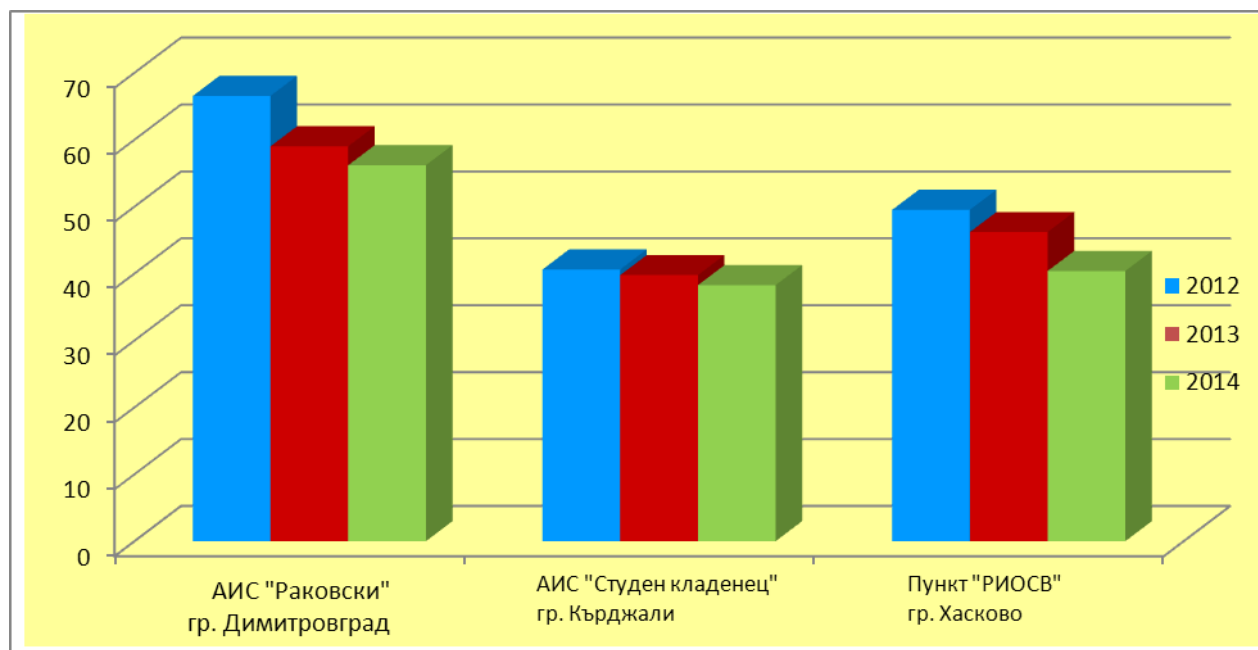
Нормативно се допускат не повече от 35 превишения в рамките на календарна година.

Направеният сравнителен анализ на регистрираните стойности в пунктовете за мониторинг по години показва задържане на замърсяването над определените норми.

Брой превишения на СДН по показател ФПЧ_{10} за периода 2012-2014г.

Средногодишни стойности за показател ФПЧ₁₀ за 2014г по пунктове

Средногодишната норма (СГН) за ФПЧ₁₀ (40µg/m³) е превишена в два от пунктовете – АИС “Раковски”, гр. Димитровград и ръчен пункт “РИОСВ – Хасково”, като по-високата стойност е отчетена от АИС “Раковски” – гр. Димитровград.

В пунктовете за мониторинг на КАВ в градовете Хасково, Димитровград и Кърджали и през 2014г. продължава регистрирането на наднормено съдържание на ФПЧ₁₀ през зимните месеци, в резултат от повишеното потребление на твърди горива в битовия сектор и характерните за сезона безветрие, мъгли и температурни инверсии, създаващи условия за задържане и натрупване на атмосферните замърсители в приземния слой. Но тази година и в трите пункта се забелязва по-слаба или по-ясна тенденция на намаляване на броя на регистрираните средноденонощни стойности за ФПЧ₁₀, както и по-ниски нива на средногодишните концентрации в сравнение с 2013г. Това е резултат от изпълняваните мерки, заложи в Програмите за подобряване на КАВ на съответните общини.

Във връзка с управлението на качеството на атмосферния въздух през 2015г. предстои актуализация на програмите за КАВ на общините Хасково, Димитровград и Кърджали.

Серен диоксид

Основните източници на този замърсител са енергетиката, индустрията и отоплителни централи.

През годината серният диоксид е контролиран в 3 пункта - ръчен пункт “РИОСВ – Хасково”, АИС “Раковски” и АИС “Студен Кладенец”.

Средночасовата норма за опазване на човешкото здраве /СЧН/ е 350 µg/m³. Тази норма не бива да се превишава повече от 24 пъти в рамките на една календарна година.

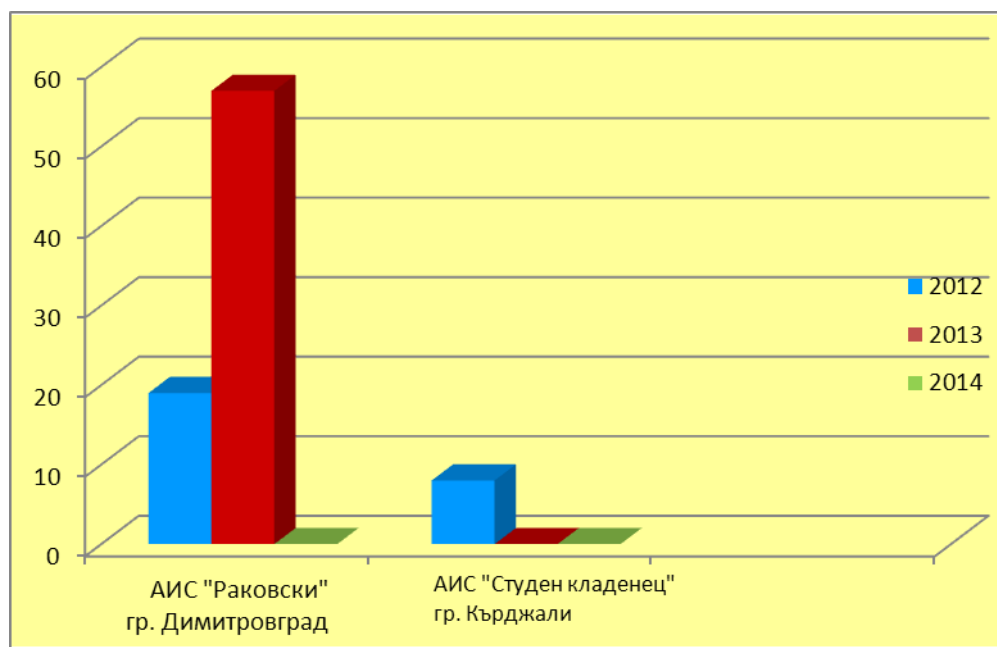
Средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве /СДН/ е 125µg/m³. Тя не бива да се превишава повече от 3 пъти в рамките на една календарна година.

През 2014г в пункт АИС “Раковски” – Димитровград не е регистрирано нито едно превишение на нормите по показател серен диоксид. Това е доказателство за постигнато добро качество на атмосферния въздух в района на Димитровград и за чувствителна разлика в сравнение с 2013г., когато бяха регистрирани 57 превишения на ПС за СЧН от 350 µg/m³ и 5 превишения на ПС за СДН от 125

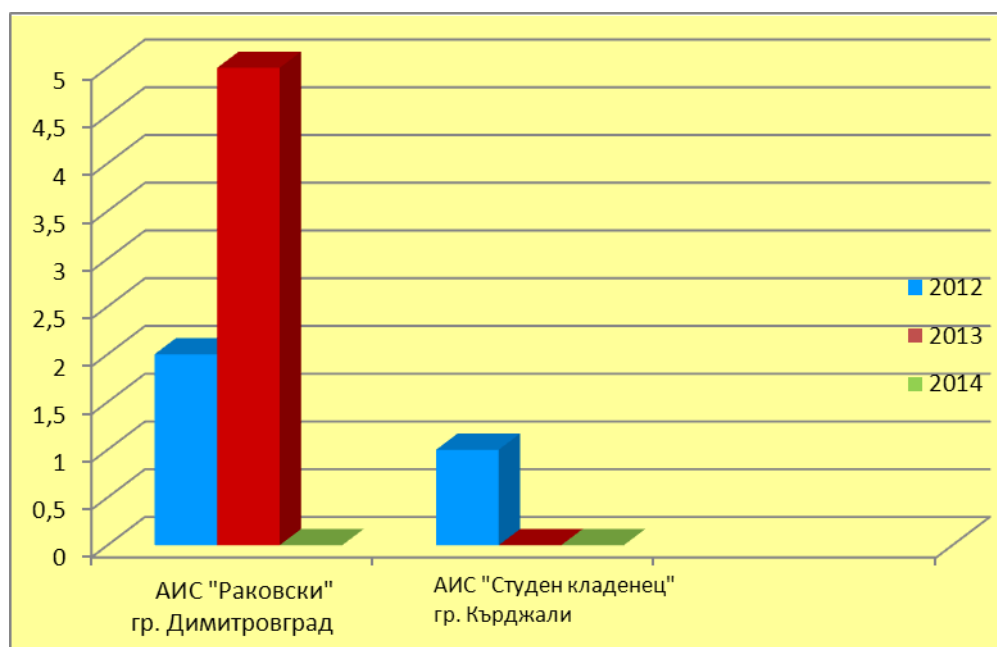
µg/m³ по показател серен диоксид, надхвърлящи регламентирания брой (съответно 24 и 3) стойности за една календарна година.

Превишения на нормите по показател серен диоксид не са регистрирани и в останалите два пункта - АИС "Студен кладенец" гр. Кърджали и ръчен пункт "РИОСВ – Хасково".

Брой превишения на СЧН по показател серен диоксид

Брой превишения на СДН по показател серен диоксид

Полициклични ароматни въглеводороди -ПАВ (бензо-а-пирен)

Средногодишната целева норма за ПАВ от 1 ng/m³ (съгласно Наредба №11/14.05.2007г. нормата важи от 01.01.2013г.) през 2014г. е превишена в ръчен пункт "РИОСВ - Хасково" – гр. Хасково (1,0252 ng/m³), но в сравнение с 2013г. се

забелязва тенденция на значително намаляване (2,1719 ng/m³ – през 2013г.).

Усреднената стойност за ПАВ регистрирана през 2014г. в автоматична станция АИС "Студен кладенец", гр. Кърджалие е 0,9604 ng/m³ при средногодишната целева норма 1 ng/m³ (в сила от 01.01.2013г). Забелязва се положителна тенденция в сравнение с 2013г, когато усреднената стойност за ПАВ е 1,1268 ng.

Озон

Озонът е газ, естествено съдържащ се в атмосферата (приземен слой). В урбанизирана среда той не се емитира директно. Концентрацията на този замърсител е свързан с фотохимични реакции на замърсители. Най-силно следва да се проявява при силна слънчева ултравиолетова радиация и при условия на застой (задържане) на атмосферата, както и при транспорт на първични замърсители. Наблюдаваното покачване на стойностите през летните месеци може да се свърже пряко с увеличаване на слънчевата радиация и среднодневните температури.

Озонът се контролира от АИС "Раковски" – гр. Димитровград. През 2014г. не са регистрирани превишения на осемчасовите средни стойности на краткосрочната целева норма от 120µg/m³, не са регистрирани превишения на прага за информиране на населението- средночасова концентрация от 180 µg/m³.

По 2014г. съгласно утвърдения от министъра на ОСВ годишен график на мобилната автоматична станция се извърши контрол на състоянието на атмосферния въздух в гр.Димитровград по показатели О₃, СО, SO₂, NO, NO₂, ФПЧ₁₀, H₂S, NH₃, метанови и неметанови въглеводороди и метеопараметри. Отчетени са 9 средноденонощни стойности по показател ФПЧ₁₀, които превишават средноденонощната норма от 50 µg/m³, като 5 от тях са отчетени през м.декември, с което се запазва тенденцията за замърсяване на атмосферния въздух от битовия сектор (използване на твърди горива през отоплителния сезон). Поради малкия брой измервания няма достатъчно данни за сравнение със СГН.

Регистрирани са и три стойности на серен диоксид, които превишават ПС за СЧН от 350 µg/m³ през месеци юни и декември. Причина за замърсяването са емисии от промишлени източници и битов сектор.

Мобилната автоматична станция е извършила измервания на показателите за качество на атмосферния въздух и в гр.Харманли. Анализът на резултатите показва, че са регистрирани 13 средноденонощни стойности по показател ФПЧ₁₀, които превишават средноденонощната норма от 50 µg/m³. Замърсяването с ФПЧ₁₀ се дължи основно на битовия сектор (през отоплителния сезон) и автомобилния транспорт. Поради малкия брой измервания няма достатъчно данни за сравнение със СГН.

Райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух

Съгласно Заповед №РД-969/21.12.2013 г. на Министъра на околната среда и водите относно районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух РИОСВ – Хасково уведоми писмено общините Хасково, Димитровград и Кърджали за необходимостта от предприемане на действия по актуализиране/преразглеждане на Програмите за намаляване нивата на замърсителите – ФПЧ₁₀ (ПАВ, As и Pb) и SO₂ в срока по чл.37, ал. 3 от Наредба 12 / 15.07.2010г. и при отчитане на крайните срокове на действащата актуализирана програма. При актуализиране/преразглеждане на програмите за намаляване нивата на замърсителите съгласно чл. 37 от от Наредба 12 / 15.07.2010г. задължително се извършва оценка на актуалния принос на всеки един от отделните сектори или източници на емисии към нивата на замърсяване в атмосферния въздух (промишленост, енергетика, битово и обществено отопление, транспорт, неорганизираните емисии и др.) освен чрез инвентаризация на емисиите и чрез

дисперсно моделиране. РИОСВ – Хасково ще оказва, съобразно своите компетенции, необходимата методическа помощ и съдействие в процеса на актуализиране/преразглеждане на Програмите за намаляване нивата на замърсителите.

И в трите общини – Хасково, Кърджали и Димитровград, продължава изпълнението на мерките, залегнали в общинските програми, като саниране и газифициране на обществени и на промишлени предприятия. Използването на газообразни горива обаче процентно е несъпоставимо с голямото количество твърди горива, използвани в горивните съоръжения на битовия сектор.

Източници на емисии на територията на РИОСВ – Хасково

РИОСВ - Хасково осъществява контрол на предприятия – неподвижни източници на емисии, както и на обекти, използващи флуорирани парникови газове и вещества, които нарушават озоновия слой и летливи органични съединения.

На контролираната от РИОСВ – Хасково територия са разположени промишлени обекти от отрасли енергетика, химическа, металургична, добивна и преработвателна промишленост - големи емисионни източници на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух.

На територията на РИОСВ - Хасково са в експлоатация една голяма горивна инсталация - ТЕЦ "Марица 3" АД–Димитровград и 17 бр. точкови източници на емисии. Те се контролират съгласно изискванията на ЗЧАВ, ЗООС и подзаконовите нормативни актове към тях.

През 2012 г. беше извършена рехабилитация на Горивната инсталация – Котел ОР-38ов за производство на електроенергия, състояща се в редуция на NOx в димните газове, чрез рециркулация и изграждане на сероочистваща инсталация (СОИ) за пречистване на серен диоксид в отпадъчните газове. В сравнение с 2013г. когато бяха регистрирани 57 превишения на СЧН за серен диоксид при допустими 24 бр. за една календарна година, през 2014 г. от АИС „Раковски“ не е регистрирано нито едно превишение на съответните норми.

През 2014г. са извършени измервания съгласно годишния график за извършване на контролни измервания на емисии на вредни вещества (серен диоксид, азотни оксиди, прах и въглероден оксид) изпускани в атмосферата от Котел ОР – 38ов. Резултатите от измерванията не превишават съответните НДЕ.

За 2014г. РИОСВ - Хасково изпълни утвърдения график за емисионен контрол като извърши контрол на ТЕЦ "Марица 3" АД и на „Неохим" АД. Извършени са две контролни проверки с емисионни измервания на газоходите /6 бр./ на инсталацията за производство на амониева селитра на "Неохим" АД. Резултатите от измерванията не превишават НДЕ.

Контролът на изпусканите вредни вещества от останалите емисионните източници е проведен чрез извършени СПИ от акредитирани лаборатории. Представени са доклади за резултатите от извършените измервания на 41 източници на емисии от: "Неохим" АД, Димитровград; "Горубсо-Кърджали" АД, Кърджали, Фабрика Бентонит и Фабрика Перлит на "Ес енд Би Индастриъл Минералс" АД, Кърджали, „Вулкан Цимент“ АД, гр. Димитровград. Представените СПИ показват стойности в рамките на нормативно установените. Регионалните депа за битови отпадъци в гр.Харманли и с.Гарваново, общ. Хасково са изпълнили задължението като са извършили СПИ на газовите кладенци през 2014г.

Въз основа на представените СПИ на „Тракия билд“ ЕООД, Пловдив за Асфалтосмесител SIM P170 е наложена текуща санкция в размер на 84 лв, на „Ултрамекс“ ЕООД, гр.Харманли, Парни котли № 2 и 4 са наложени две текущи санкции в размер на 57лв. и 98лв, на „АБ“ АД, гр.Хасково, асфалтова база с.Крепост е наложена текуща санкция в размер на 133лв., а на КПТУ "Ксанекс" с. Жълти бряг,

обл. Хасково е наложена санкция в размер на 240лв.

Съгласно изискванията на Наредба № 6 от 1999 г. на собствени непрекъснати измервания подлежат емисиите от инсталациите за производство на азотна киселина /стар и нов цех/ и инсталацията за производство на амониева селитра на "Неохим" АД, Димитровград, както и от котел на ТЕЦ "Марица 3" АД, гр. Димитровград. През 2014г. системи за извършване на СНИ са въведени и на инсталацията за производство на амониева селитра на "Неохим" АД, гр. Димитровград, с което операторът изпълни изискванията на условията на издаденото КР.

Операторите, извършващи СНИ представят в РИОСВ - Хасково докладите за извършените измервания, като през 2014г. са представени 36 месечни и 3 годишни доклади.

При оценката на годишен доклад на "Неохим" АД за инсталацията за производство на азотна киселина /стар цех/ е констатирано превишение на НДЕ за азотни оксиди в атмосферния въздух, за което е наложена еднократна санкция в размер на 84850 лв.

В резултат на извършваната профилактика и поддържане в оптимален режим на работата на пречиствателните съоръжения резултатите от извършените СПИ през 2014г. доказват, че измерените концентрации на прах в отпадъчните газове от Сушилен барабан № 3, фабрика за „Бентонит и зеолит“ не превишава съответната НДЕ, поради което текущата санкция от 15 лв. е отменена.

Във връзка с изпълнение на Наредба №16/1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини - Етап II, са извършени 6 проверки на бензиностанции, от които 3 планови и 3 от ДПК. При извършения контрол не са установени несъответствия.

В срок до 31.12.2016г. всички съществуващи бензиностанции се оборудват със система, съответстваща на Етап II на улавяне на бензиновите пари. Проверките се извършват от Българския институт по метрология /БИМ/, а надзорът е възложен на съответната РИОСВ. След извършването на контрола за ефективността на улавяне на бензиновите пари, съответстваща на Етап II, БИМ уведомява РИОСВ за резултатите от извършените проверки.

В някои случаи възниква проблем, тъй като не всички системи за улавяне на бензиновите пари могат да бъдат проверени с еталонното оборудване на БИМ, което се дължи на несъвместимостта на електрониката между бензиноколонките и еталона. Такъв е примерът с бензиностанция „Тим Ойл“ ООД, гр. Харманли, която се контролира от РИОСВ – Хасково.

Във връзка с изискванията на Наредба №7 за норми на допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в атмосферния въздух в резултат на употреба на разтворители в определени инсталации са извършени 6 планови проверки. През 2014 г. са представени и утвърдени 9 бр. планове за управление на разтворителите за предходната 2013 г. Проверките са извършени на обекти, извършващи дейности - нанасяне на покрития върху метал, дървени повърхности, слепващи покрития, извличане на растителни масла и животински мазнини и рафиниране на растителни масла, химическо чистене и др. Дадени са 2 предписания, които са изпълнени.

В ИАОС е представена инвентаризация на емисиите на ЛОС на 33 дружества..

През 2014 г. са извършени 16 проверки на производители, вносители, търговци на дребно и едро на бои и лакове, както и на обекти използващи в дейността си авторепаратурни продукти. Дадени са 2 предписания, които са изпълнени. Всички производители и търговци предлагат продукти етикетирани съгласно изискванията на Наредбата за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и

авторепаратурни продукти.

Към 31.12.2014г. РИОСВ - Хасково контролира 457 хладилни и климатични инсталации с над 3кг ВНОС и ФПГ. Във връзка с изискванията на Регламент (ЕО) №1005/2009г. и Регламент №842/2006г. на Европейския парламент и Съвета, съответно Наредба за осъществяване на контрол и управление на веществата, които нарушават озоновия слой и Наредба за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) № 842/2006г, относно някои флуорирани парникови газове, са представени годишните отчети на ползвателите на озоноразрушаващи и флуорирани парникови газове по приложение 4 към чл. 34 от Регламент (ЕО) № 842/2006 г. и на операторите на стационарните хладилни и климатични системи – по приложение 6 към чл. 36 от Регламент (ЕО) № 842/2006 г. Подадената информацията е обобщена от РИОСВ – Хасково и е представена в МОСВ.

Общият брой проверки за контрол и управление на ФПГ и веществата, нарушаващи озоновия слой през 2014г. е 63 бр. Не са установени нарушения на изискванията. Забелязва се тенденция за замяна на озоноразрушаващите вещества в хладилните и климатични инсталации с флуорирани парникови газове.

В плана за контролна дейност за 2014 г. заложените проверки на обекти с издадени Разрешителни за емисии на парникови газове са три. Извършени са плановете проверки на “Неохим”АД, ТЕЦ“Марица 3”, гр.Димитровград и на ЕТ“Митко Жеков-Д”, гр.Димитровград.

3. Оценка за качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Хасково.

В резултат на прилагането на екологичното законодателство по отношение на източниците на замърсяване на атмосферния въздух в периода от 2012 г. до 2014 г. е налице значително намаляване на нивата на емисиите на фини прахови частици (под 10 микрона) за Хасково и Кърджали и на серен диоксид за гр.Кърджали. Не са регистрирани превишения на нормите за останалите замърсители, контролирани на територията на РИОСВ – Хасково, тъй като голяма част от операторите са преминали на работа с природен газ и са монтирали по-добри пречиствателни съоръжения. Това обуславя ясна тенденция за подобряването на качеството на атмосферния въздух в наблюдаваните населени места.

В сравнение с 2013г. когато бяха регистрирани 57 превишения на СЧН за серен диоксид при допустими 24 бр. за една календарна година, през 2014 г. от АИС „Раковски“ - Димитровград не е регистрирано нито едно превишение на съответните норми.

Поради необходимостта от окончателно валидиране на данните преди докладване в Европейската агенция по околна среда са възможни минимални промени в публикуваните данни. Окончателните данни се публикуват в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда, изготвян от ИАОС.

II.2. ВОДИ

1. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контролната дейност през годината

Рамковата директива за водите изисква постигане на „добро екологично състояние” на естествените води и „добър екологичен потенциал” на изкуствените и силно модифицирани водни тела. За осъществяването на тази цел е необходимо да се подобри ефективността на контролната дейност върху емитерите на отпадъчни

води, заустващи в повърхностни води, а често и върху източниците на дифузно замърсяване. Ето защо основните приоритети на РИОСВ – Хасково бяха:

- снижаване на замърсяването на заустваните във водните обекти отпадъчни води най-вече от производствения сектор чрез налагане на спазването на индивидуалните емисионни ограничения и условия в издадените разрешителни (предвидени са по 2 проверки на най-значимите емитери на отпадъчни води) ; проверени всички емитери, съставени 12 акта и издадени 12 НП, наложени 10 текущи, 4 еднократни и 4 санкции, подобро състояние на участъци от р.Марица и р.Банска.
- строг контрол на изпълнението на всички дадени предписания - проверени 36 предписания;
- бърза реакция при всеки постъпил сигнал за замърсяване на водите с цел минимизиране и прекратяване на замърсяването;
- повишаване спазването на изискванията за изпълнението на собствения мониторинг от титулярите на разрешителни за заустване - преобладаващо изпълнение на собствения мониторинг.

2. Опазване на повърхностните води

Както всички производствени и стопански дейности, при които се изпускат отпадъчни води, така и формираните от населението битови отпадъчни води неизбежно оказват въздействие върху състоянието на повърхностните води в териториалния обхват на РИОСВ – Хасково. Колкото по-големи са заустваните водни количества и по-високо съдържанието на замърсяващи вещества в тях, толкова по-значително е и влошаването на екологичното състояние на повърхностните водни тела.

Р.Марица е приемник на изпусканите непречистени битови отпадъчни води от голям брой населени места както нагоре по течението, така и от градовете Харманли, Симеоновград, Любимец и Свиленград в региона на РИОСВ-Хасково. В нея се заустват и производствените отпадъчни води на „Неохим“ АД, Димитровград и ТЕЦ „Марица 3“ АД, Димитровград. Това се е отразило на състоянието ѝ. Върху р.Харманлийска оказват влияние отпадъчните води от канализационната система на гр.Хасково, които от 2012г се пречистват, непречистени отпадъчни води от селата, през които тече и др.

Друг голям приемник на непречистени битови отпадъчни води от много населени места по течението и на производствени отпадъчни води най-вече от добив и преработка на метални руди е р.Арда. Характерно за язовирите, изградени на реката на територията на РИОСВ-Хасково е отлагането по дъното им на утайки, съдържащи тежки метали. Тези фактори обуславят лошото състояние на някои водни тела по р.Арда.

Дори и по-малките количества силно замърсени отпадъчни води, когато се изпускат в по-маловодни приемници често водят до лошо състояние и дори до инциденти на измиране на риба. Такъв е случаят с р.Банска, която приема непречистени битови отпадъчни води от няколко села, пречистените води от Северна индустриална зона Хасково и нерегламентирани изпускания от няколко животновъдни обекта.

Това се отнася и за р.Меричлерска, в която постъпват непречистени битови отпадъчни води, води от малко млекопреработвателно предприятие и замърсявания от животновъдна дейност.

А. Характеристика и мониторинг на повърхностните води

а. Типове повърхностни води

Водните обекти на територията на области Хасково и Кърджали се отнасят към две категории повърхностни води – “РЕКА” и “ЕЗЕРО”.

При определянето на типовете реки и езера/язовири са използвани следните показатели:

-задължителни фактори – екорегия, надморска височина, геология, размер;
 -незадължителни – характер на водното течение, размер и геология, субстрат на речното дъно, наклон (енергия на потока). При определяне на височинното разделяне е взето в предвид и смяната на растителността.

На база на тези показатели на територията на области Хасково и Кърджали са идентифицирани 5 типа води категория „реки“:

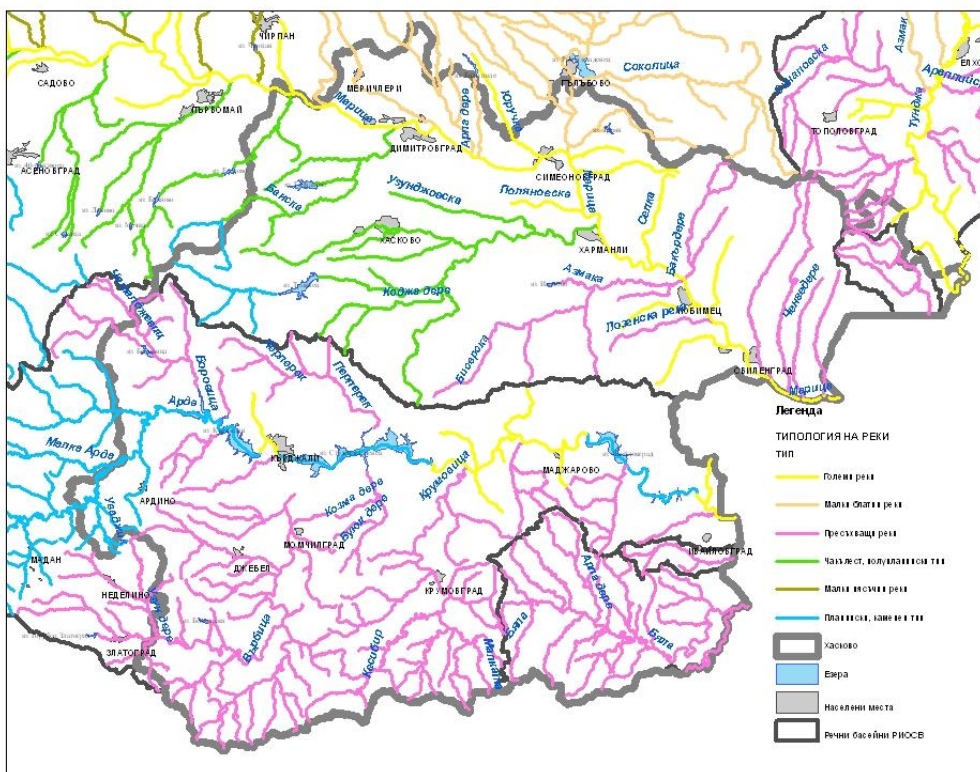
Таблица №1-1 Типология на категория „РЕКА“ в области Хасково и Кърджали

№	Тип	Име на типа	Водосбор
1	R3	Планински реки	р.Арда преди яз.Кърджали, р.Харманлийска до яз.Тракиец
2	R5	Полупланински реки	р.Арда – след яз.Кърджали, р.Банска, р.Харманлийска след яз.Тракиец
3	R12	Големи равнинни реки	р. Марица
4	R13	Малки и средни равнинни реки	р.Меричлерска, р.Мартинка, р.Златополска
5	R14	Субсредиземноморски реки (пресъхващи)	Всички притоци: - на р.Марица, след р.Харманлийска - на р.Арда след яз.Кърджали - р.Бяла, р.Атеринска, р.Фишера

На територията, контролирана от РИОСВ-Хасково в рамките на посочените типове реки са определени 43 водни тела от категория „река“. Границите на повърхностните водни тела са актуализирани във връзка с разработването на проекто-плана на ПУРБ. Всяко водно тяло е речен участък с еднакво екологично и химично състояние, който има важна роля при управлението на водите. В публикувания през март, 2010 г. План за управление на речните басейни (ПУРБ) в Източноромански район за водните тела са подготвени конкретни програми от мерки, чрез реализацията на които трябва да се постигне добро състояние на водите.

Карта №1-1 Типология на категория "РЕКА" в области Хасково и Кърджали

Типология категория "РЕКИ" в Хасковска област

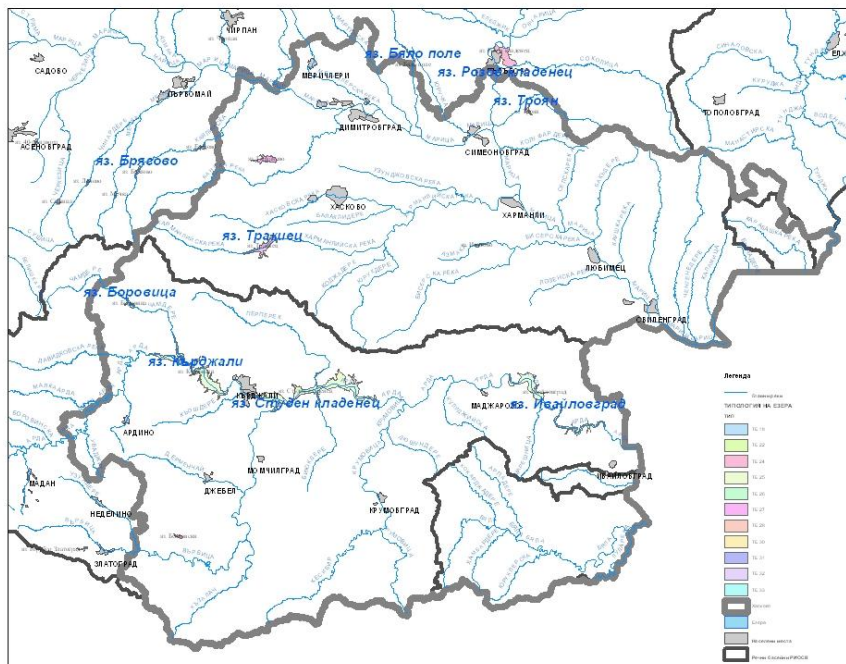

На територията области Хасково и Кърджали са определени 4 типа езера (язовири). Всяко езеро (язовир) с площ > 500 ха се определя като самостоятелно водно тяло. На територията на РИОСВ-Хасково са определени 8 самостоятелни водни тела, посочени в Таблица №1-2:

Таблица № 1-2. Типове категория "ЕЗЕРО" в области Хасково и Кърджали

№	ТИПОВЕ	Язовири	Брой ВТ
1	L11 Големи дълбоки язовири	яз.Кърджали, яз.Студен кладенец, яз.Ивайловград	3
2	L13 Средни и малки полупланински язовири	яз.Боровица, яз.Бенковски	2
3	L15 Големи равнинни плитки до средно дълбоки язовири	яз.Тракиец	1
4	L17 Малки и средни равнинни язовири	яз.Гарваново, яз.Троян	2
		ВСИЧКО	8

Типология категория "ЕЗЕРА" в Хасковска област

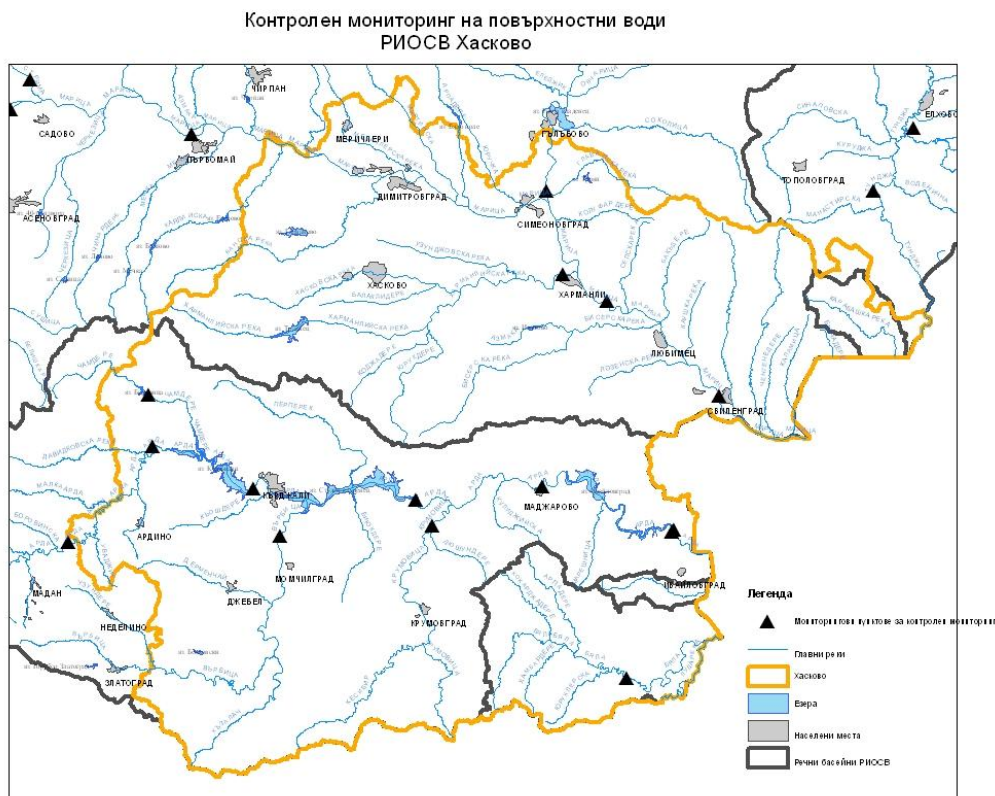
в. Пунктове за мониторинг

• Контролен мониторинг

При проектиране на мрежата за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на ИБР са избрани представителни мониторингови пунктове за съответните речни басейни и типове водни тела. Общият брой на пунктовете за контролен мониторинг на територията, контролирана от РИОСВ-Хасково през 2014 г. е 9 пункта – 6 на реки и 3 на язовири. От тях пред Европейската Комисия се докладват резултатите от 6 пункта (3 на реки и 3 на язовири). В тези пунктове се извършва мониторинг по биологични и физико-химични елементи за качество.

- р. Марица – гр. Свиленград
- р. Харманлийска – с. Тракиец
- р. Арда след яз. Ивайловград
- р. Върбица при с. Върли дол
- р. Крумовица – преди устие
- р. Бяла – с. Меден бук
- яз. Кърджали
- яз. Студен кладенец – стена
- яз. Ивайловград – стена

Карта № 2-1 Мрежа за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на област Хасково и Кърджали (чл.8 на РДВ)

• Оперативен мониторинг

При подготовката на програмата за оперативен мониторинг на повърхностните води в ИБР е използвана информация за състоянието на определените водни тела и се прилагат критериите, посочени в т.1.3.2. на Анекс V на РДВ.

Пунктове за оперативен мониторинг се поставят в онези водни тела, които са в лошо състояние и съществува риск да не постигнат добър статус към 2015 г. На територията, контролирана от РИОСВ-Хасково през 2014г. са определени 20 пункта за оперативен мониторинг - 17 на реки и 3 на язовири.

- р. Марица след гр. Димитровград
- р. Марица след гр. Харманли
- р. Банска с. Клокотница
- р. Меричлерска след гр.Меричлери мост за с.Длъгнево
- р. Банска-устие гр.Димитровград
- р. Азмака преди устие с.Иваново
- р.Пъстрогор-устие, гр.Свиленград мост на шосе Свиленград-Капитан Андреево
- р.Каялийка преди устие, мост между с.Скобелево и с.Сталево
- р. Харманлийска-устие гр. Харманли
- р. Хасковска с. Динево – мост преди селото
- р. Арда преди яз. Кърджали
- р. Арда след гр. Кърджали
- р. Арда след яз. Студен кладенец (мост с. Поточница –с. Рабово)
- р. Арда след големия завой при гр.Маджарово
- р.Арда след вливане на р.Крумовица -мост за с.Орешаре
- р. Върбица преди яз. Студен кладенец

- р. Бяла преди границата
- яз. Студен кладенец-средна част
- яз. Студен кладенец – опашка
- яз. Ивайловград – опашка с. Бориславци

В тези пунктове се извършва мониторинг по биологични и физико-химични елементи за качество за определяне на екологично и химично състояние на повърхностните води.

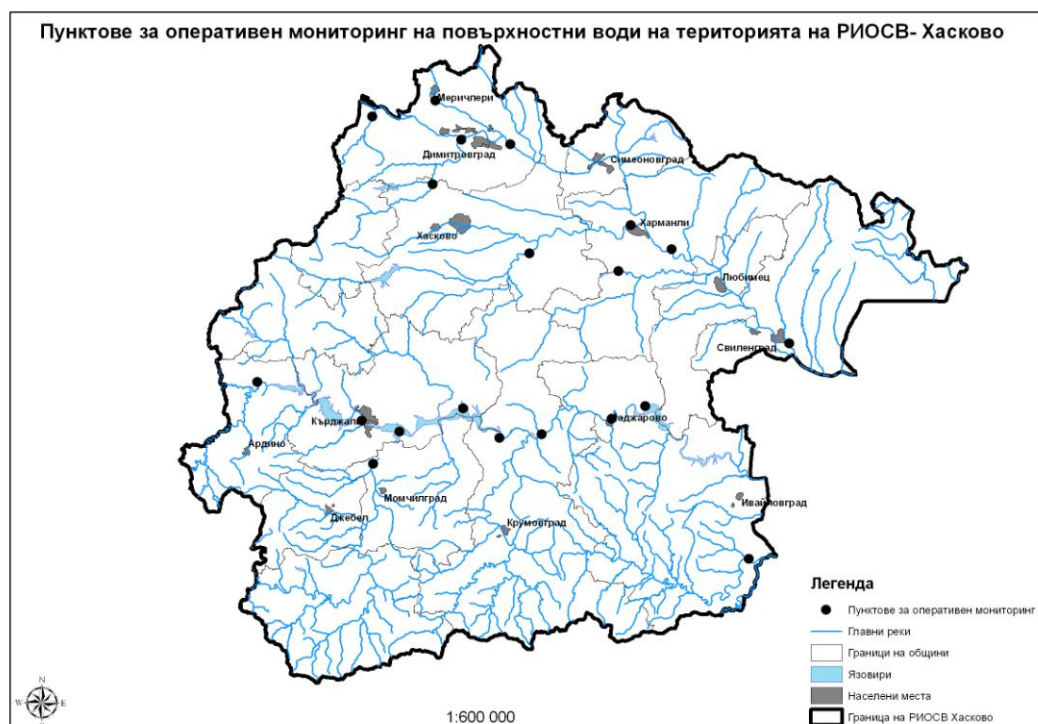
При подбора на показатели за оперативен мониторинг се използват биологичните елементи, индикативни за степента на антропогенно въздействие върху качеството на водите – макрозообентос в реки и фитопланктон в стоящи води. С оглед оперативното установяване на промените във фитопланктонните съобщества се използва показателят Хлорофил А в съчетание с други индикативни физико-химични показатели – прозрачност (SD), разтворен кислород, температура и електропроводимост.

Предвижда се мониторинг на всички физико-химични показатели, превишаващи стандартите за качество (за приоритетни вещества) или приетите норми за добро екологично състояние на химичните елементи. Предвижда се и мониторинг на други физико-химични показатели, които са свързани с тези, по които се наблюдават отклонения.

Честотата на оперативния мониторинг е съобразена с минималната честота, която се препоръчва в Приложение V на РДВ за отделните показатели:

- Биологични елементи
 - макрозообентос в реки – 1 път годишно
 - фитопланктон в язовири (заедно с прозрачност) – 1 път на 3 години
- Физико-химични елементи
 - основни показатели – 4 пъти годишно
 - специфични замърсители – 4 пъти годишно
 - приоритетни вещества – 12 пъти годишно

Карта № 2-2 Мрежа за Оперативен мониторинг на повърхностни води на територията на области Хасково и Кърджали (чл.8 на РДВ)

с. Показатели за мониторинг на повърхностните води

- **Биологични елементи за качество**

Хидробиологичният мониторинг се извършва за макробезгръбначни в реки по Ирландски Биотичен Индекс. Периодично в определени пунктове (през 3 г.) се извършва наблюдение и на останалите биологични елементи съгласно изискванията на РДВ – фитопланктон (язовири), фитобентос, макрофити и риби. Мониторингът и оценката на състоянието на биологичните елементи в реки се извършва по Наредба № Н-4/14.09.2012г. за характеризирание на повърхностните води.

Мониторингът на биологичните елементи в езера и язовири се извършва по методики, приложени в рамките на научна разработка за определяне на референтни условия и класификационна система за оценка на екологично състояние през 2009-2010г.

От провеждания мониторинг за 2014г. на биологичните елементи за качество са налични данни за дънни безгръбначни и фитобентос.

- **Физико-химични елементи за качество**

Мониторингът се извършва по основни физико-химични показатели, специфични замърсители и приоритетни вещества, свързани със замърсяване на повърхностните води с органични вещества, метали и металоиди. Анализът на планираните показатели се извършва от Регионална лаборатория Хасково към ИАОС.

За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализиране по следните групи показатели:

- **Основни физико-химични показатели**

- **I група** – активна реакция /рН/, температура, неразтворени вещества, електропроводимост, разтворен кислород, наситеност с кислород, БПК₅, ХПК, азот амониев, азот нитратен, азот нитритен, фосфати, хлориди, сулфати.

- **II група** – азот общ, фосфор общ, обща твърдост, желязо, манган, калциево-карбонатна твърдост, общ органичен въглерод.

- **Специфични вещества**

- **I група – Органични вещества** – нефтопродукти, АОХ.

- **II група - Тежки метали и металоиди** – цинк, мед, хром-тривалентен, хром-шествалентен, арсен.

- **III група – Други вещества** – СПАВ анионоактивни, цианиди.

- **Приоритетни вещества** – кадмий, хлорпирифос, олово, живак, никел.

В. Определяне на екологичното и химично състояние на повърхностните води

а. Химично състояние

При определяне на химичното състояние на повърхностните водни тела са приложени изискванията на Директива 2008/105/ЕО, транспонирана в Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители от 2010г.

Химичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в два класа – добро и лошо, които се изобразяват съответно със син и червен цвят. Тези водни тела, които отговарят на химичните стандарти за качество на околната среда (СКОС) са в добро състояние, а за водните тела, в които се констатира превишаване на СКОС е определено лошо състояние. Във водните тела, в които не се извършва мониторинг на приоритетни вещества поради липсата на идентифициран натиск, химичното състояние е определено като «неизвестно».

През 2014г. в определни водните тела са извършени анализи за наличие на приоритетни вещества, но резултатите от мониторинга не показват превишаване на

стандартите за качество на околната среда, и водните тела на територията на РИОСВ Хасково са определени в добро химично състояние.

При сравняване на резултатите за 2014г. с тези за 2013г. се установява подобряване на химичното състояние на водните тела. През 2014г. 16 водни тела са в добро химично състояние, а през 2013г. в добро химично състояние са 14 водни тела и две водни тела са в лошо химично състояние.

Таблица № 2-1 Брой повърхностни ВТ по химично състояние на територията на област Хасково и Кърджали

	ВТ	Марица	Гунджа	Арда	Бяла	Общо
Химично състояние	Добро	5	0	10	1	16
	Лошо	0	0	0	0	0
	Неизвестно	18	1	14	1	34
	общо ВТ	23	1	24	2	50

в. Екологично състояние

Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела се извършва по класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество, и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4 от 14.09.2012г. за характеризирани на повърхностните води.

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: отлично, добро, умерено, лошо и много лошо, които се изобразяват с показаните в таблицата цветове.

Екологично състояние				
отлично	добро	умерено	лошо	много лошо

В Таблица № 2-2 са дадени резултатите от оценката на екологичното състояние на повърхностните водни тела в област Хасково и Кърджали по речни басейни. Анализът на резултатите показва, че телата в отлично и добро екологично състояние са съответно 8% и 36% от общия брой водни тела. Водните тела в умерено състояние са 24 или 48%, в лошо- 3 водни тела или 6%, а в много лошо състояние е само 1 водно тяло или 2% от общия брой водни тела на територията на РИОСВ Хасково. Основните физико-химични показатели, по които се наблюдават отклонения са свързани с органично замърсяване – фосфати, общ фосфор, амониев азот, нитратен азот, нитритен азот, общ азот, БПК.

При сравняване на резултатите за 2014г. с тези за 2013г. се установява, че през 2014г. водните тела в лошо и много лошо екологично състояние са четири, а през 2013г. в лошо състояние са 6 водни тела и няма водни тела в много лошо екологично състояние.

За повърхностно водно тяло ВГЗМА100R002 „Река Каламица” не е провеждан мониторинг поради неподходящи условия за пробонабиране и за водното тяло е определено неизвестно екологично състояние.

Таблица № 2-2 Брой водни тела разпределени по екологично състояние в области Хасково и Кърджали

	Общо ВТ	Марица	Тунджа	Арда	Бяла	Общо
ЕКОЛОГИНО СЪСТОЯНИЕ	Много добро	0	0	4	0	4
	Добро	5	0	11	2	18
	Умерено	14	1	9	0	24
	Лошо	3	0	0	0	3
	Много лошо	1	0	0	0	1
ВТ	23	1	24	2	50	

Таблица 2-3 Състояние на водните тела на територията на област Хасково и Кърджали

№	Код	Водно тяло	СМ/ИВТ	Биологични елементи	ФХ елементи	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние	Общо състояние
1	BG3MA100L012	яз. Тракиец	СМ	Добро	Умерено Робщ	Умерено	Неизвестно	Лошо (умерено)
2	BG3MA100R001	Река Марица, от р. Сазлийка до граница	СМ	Умерено	Умерено NO ₂ , Робщ, PO ₄	Умерено	Добро	Лошо (умерено)
3	BG3MA100R002	Река Каламица				Неизвестно	Неизвестно	
4	BG3MA100R003	Река Ченгене дере				Добро	Неизвестно	Добро
5	BG3MA100R004	Река Левченска		Добро		Добро	Неизвестно	Добро
6	BG3MA100R005	Река Голямата (Пъстрогорска)		Умерено		Умерено	Неизвестно	Лошо (умерено)
7	BG3MA100R006	Лозенска река, десен приток на река Марица		Добро		Добро	Неизвестно	Добро
8	BG3MA100R007	Река Бисерска и притоци до устие		Добро		Добро	Неизвестно	Добро
9	BG3MA100R209	Река Азмака, приток на р. Бисерска		Умерено	Умерено NO ₃ , NO ₂ , Нобщ, Робщ, PO ₄	Умерено	Неизвестно	Лошо (умерено)
10	BG3MA100R010	Река Бакър дере (Йерусалимовска)		Умерено		Умерено	Неизвестно	Лошо (умерено)
11	BG3MA100R233	Река Харманлийска до вливане на р. Хасковска	СМ	Умерено	Умерено NO ₂ , Робщ, Мп	Умерено	Добро	Лошо (умерено)
12	BG3MA100R234	Река Харманлийска от вливане на р. Хасковска и р. Хасковска до устие	СМ	Лошо	Умерено БПК, NH ₄ , NO ₃ , NO ₂ , NO ₃ , PO ₄ , Робщ	Лошо	Добро	Лошо
13	BG3MA100R013	Горно течение на Харманлийска река до язовир Тракиец		Умерено		Умерено	Неизвестно	Лошо (умерено)
14	BG3MA200L015	яз. Троян	СМ			Умерено	Неизвестно	Лошо (умерено)
15	BG3MA200R014	Река Сазлийка от река Овчарица до устие	СМ	Умерено	Умерено Електропроводимост, БПК, NH ₄ , NO ₃ , NO ₂ , PO ₄ , Нобщ, Робщ	Умерено	Добро	Лошо (умерено)
16	BG3MA300L045	яз. Гарваново	СМ	Лошо Хлорофил А	Умерено Робщ	Лошо	Неизвестно	Лошо

17	BG3MA300R040	Арпа дере (Златополска река) от язовир Бяло поле до устие				Умерено	Неизвестно	Лошо (умерено)
18	BG3MA300R042	Река Мартинка		Умерено		Умерено	Неизвестно	Лошо (умерено)
19	BG3MA300R043	Река Меричлерска		Много лошо	Умерено Електропроводимост, БПК, NH ₄ , NO ₂ , Нобщ, PO ₄ , Робщ	Много лошо	Неизвестно	Лошо
20	BG3MA300R231	Река Банска до вливане на Терез дере с.Клокотница		Умерено	Умерено NO ₂ , Нобщ, PO ₄ , Робщ	Умерено	Неизвестно	Лошо (умерено)
21	BG3MA300R232	Река Банска от вливане на Терез дере до устие и Горскоизворска река		Лошо	Умерено БПК, NO ₃ , NO ₂ , Нобщ, PO ₄ , Робщ	Лошо	Неизвестно	
22	BG3MA300R046	Река Банска горно течение		Добро		Добро	Неизвестно	Добро
23	BG3MA300R048	Река Каялияка от яз. Езерово до вливането в река Марица		Умерено	Умерено NO ₃ , NO ₂ , Нобщ, PO ₄ , Робщ	Умерено	Неизвестно	Лошо (умерено)
24	BG3MA350R212	Река Марица от вливане на р.Омуровска до вливане на р.Сазлияка	СМ	Умерено	Умерено PO ₄	Умерено	Добро	Лошо (умерено)
25	BG3TU100R001	Река Фишера		Умерено		Умерено	Неизвестно	Лошо (умерено)
26	BG3AR600R026	Извор на река Боровица до яз. Боровица				Отлично	Неизвестно	Отлично
27	BG3AR600R024	Река Боровица и притоци от яз.Боровица до вливане в яз. Кърджали	СМ	Добро		Добро	Неизвестно	Добро
28	BG3AR600L025	яз. Боровица	СМ	Умерено Хлорофил А	Добро	Умерено	Добро	Лошо (умерено)
29	BG3AR570L021	яз. Кърджали	СМ	Умерено Хлорофил А	Умерено Робщ	Умерено	Добро	Лошо (умерено)
30	BG3AR500R023	Яйлъ дере до яз. Кърджали		Добро		Добро	Неизвестно	Добро
31	BG3AR500R022	Оваджик дере до яз. Кърджали		Отлично		Отлично	Неизвестно	Отлично
32	BG3AR500R020	Река Арда между яз. Кърджали и яз. Студен кладенец	СМ	Умерено	Умерено Робщ	Умерено	Добро	Лошо (умерено)
33	BG3AR500R019	Кюшедере-приток на Арда в частта ѝ между яз. Кърджали и яз. Студен кладенец		Добро		Добро	Неизвестно	Добро
34	BG3AR400R074	Река Върбица и притоците от гр. Златоград до устие		Добро	Добро	Добро	Добро	Добро
35	BG3AR400R037	Река Казаците-ПБВ				Добро	Неизвестно	Добро
36	BG3AR350L010	Яз. Студен кладенец	СМ	Умерено Хлорофил А	Умерено Робщ	Умерено	Добро	Лошо (умерено)

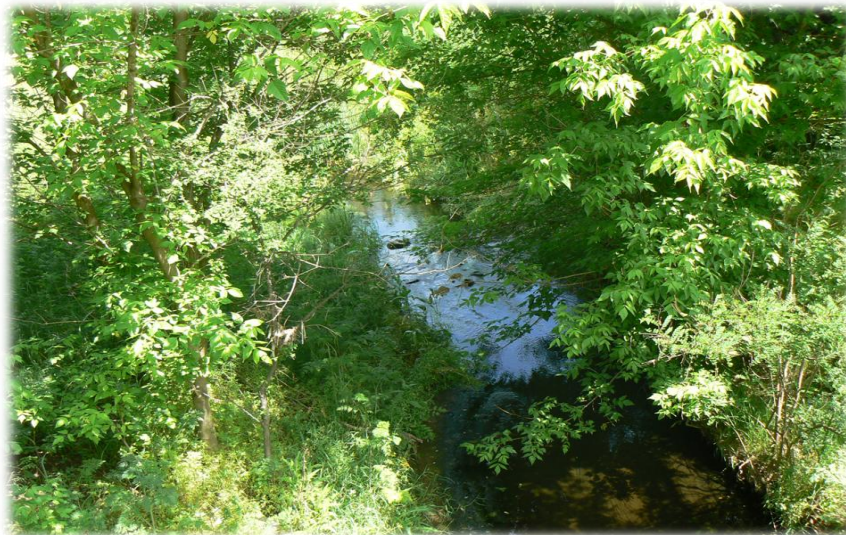
37	BG3AR400L015	Яз.Бенковски	СМ			Добро	Неизвестно	Добро
38	BG3AR300R013	Река Козма дере (приток на Буюк дере) до водохващане за ПБВ			Умерено	Умерено	Неизвестно	Лошо (умерено)
39	BG3AR300R012	Буюкдере (Големица) до вливането в яз. Студен кладенец		Добро		Добро	Неизвестно	Добро
40	BG3AR300R011	Река Перперек до вливането ѝ в яз. Студен кладенец		Добро		Добро	Неизвестно	Добро
41	BG3AR200R009	Река Крумовица и притоци		Добро	Добро	Добро	Добро	Добро
42	BG3AR100R008	Река Арда между яз. Студен кладенец и р. Крумовица	СМ	Умерено	Добро	Умерено	Добро	Лошо (умерено)
43	BG3AR100R007	Кулиджийска река до вливането ѝ в р. Арда		Добро		Добро	Неизвестно	Добро
44	BG3AR100R006	Река Арда от вливането на р. Крумовица до яз. Ивайловград	СМ	Умерено	Добро	Умерено	Добро	Лошо (умерено)
45	BG3AR100R005	Река Маришница до вливането ѝ в р. Арда				Отлично	Неизвестно	Отлично
46	BG3AR100R003	Река Рибарица (Балък дере)		Добро		Добро	Неизвестно	Добро
47	BG3AR100R002	Река Арда между яз. Ивайловград и държавната граница	СМ	Умерено	Умерено NO2, PO4, Mn	Умерено	Добро	Лошо (умерено)
48	BG3AR100R001	Река Атеринска		Отлично		Отлично	Неизвестно	Отлично
49	BG3AR100L004	яз. Ивайловград	СМ	Умерено Хлорофил А	Умерено NO2, Робщ	Умерено	Добро	Лошо (умерено)
50	BG3MA100R220	Река Луда - приток на р.Бяла		Добро		Добро	Неизвестно	Добро
51	BG3MA100R270	Бяла река и нейните притоци		Добро	Добро	Добро	Добро	Добро

Участъци с лошо състояние на водните тела:

Басейн на р.Марица:

- **Река Мерицлерска** – това водно тяло е в много лошо екологично състояние по биологични елементи за качество- дънна макробезгръбначна фауна. Основните физико-химични показатели, по които се наблюдава отклонение от нормите за добро състояние са : електропроводимост, БПК5, азот амониев, азот нитритен, общ азот, ортофосфати и общ фосфор.

В Плана за управление на речните басейни 2010-2015г. за това водно тяло е предвидена мярка доизграждане на канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ за 2000-10000еж.

р.Меричлерска след гр.Меричлери, мост за с.Длъгнево

- **Река Банска от вливане на Терез дере до устие и Горскоизворска река-** водното тяло е в лошо екологично състояние по макрозообентос. Основните физико-химични показатели, по които се наблюдава отклонение от нормите за добро състояние са : електропроводимост, БПК₅,азот нитратен, нитритен, общ азот, ортофосфати и общ фосфор.
- **Река Харманлийска от вливане на р. Хасковска и р. Хасковска до устие** - лошото екологично състояние се дължи на заустване на промишлени и битови отпадъчни води от гр.Хасково, Харманли и други населени места. За пречистване на отпадъчните води на гр.Хасково през 2011 г. е изградена и пусната в действие ГПСОВ. През следващите години се очаква подобряване на състоянието на водното тяло. За гр.Харманли в ПУРБ е предвидена мярка за изграждане на ГПСОВ над 10000еж, за чието изпълнение има внесен проект за одобрение по ОПОС. В Плана за управление на речните басейни 2010-2015г. е предвидена мярка за доизграждане на канализация и осигуряване на подходящо пречистване на населените места под 2000 е.ж.

С. Състояние на питейните води

а. Подход при оценката на повърхностните питейни водни тела

Оценката на състоянието на повърхностните питейни водни тела е извършена в зависимост от категорията на водоизточниците в тях. Категорията на водоизточниците се определя на базата на резултатите от извършвания мониторинг и нормите в Приложение 1 на Наредба № 12 от 2002 г. за оценка на качеството на повърхностните води за питейно-битови цели. Съгласно тази наредба водоизточниците се класифицират в три категории в зависимост от качеството на водите – А1, А2, А3, като А1 е за най-доброто качество.

б. Резултати от определяне на състоянието на повърхностните водни тела

На територията на Кърджалийска област се намират 2 водохващания за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води в басейна на р.Арда – яз.Боровица и р.Козма дере. Допълнително е определено питейно водно тяло на р.Казаците. Процедура по издаване на разрешително за питейнобитово водоснабдяване на водохващането е стартирала. В Таблица № 3-1 са дадени резултатите от определяне категорията на водоизточниците и определяне

състоянието на повърхностните питейни водни тела по данни от мониторинга за 2014г.

През 2014 г. през летните месеци в резултат на проливните дъждове, данните от мониторинга на яз.Боровица показват превишаване на нормите за добро състояние (категория А2) по Наредба № 12 от 2002 г. за оценка на качеството на повърхностните води за питейно-битови цели по следните показатели: неразтворени вещества и манган.

Таблица № 3-1 Състояние на повърхностните питейни водни тела на територията на област Кърджали

№	Код на защитената територия	Код на водното тяло	Име на водното тяло	Водоизточник	Категория водоизточник	Състояние водно тяло
1	BG3DSWAR04	BG3AR600L025	Яз. Боровица – ПБВ	яз. Боровица	A3	A3
2	BG3DSWAR06	BG3AR300R013	р. Козма дере (приток на Буюк дере) до водохващане за ПБВ	р. Козма дере	A2	A2

Яз. Боровица

D. Мониторинг по нитратната директива (за замърсяване с нитрати от селскостопански източници)

Мониторингът по нитратната директива е организиран с цел да следи състоянието на повърхностните води и да осигури данни за провеждане на мерки за намаляване замърсяването на водите, причинено или предизвикано от земеделски източници и да предотврати по-нататъшно замърсяване.

През 2013-2014г. на територията на РИОСВ Хасково е проведен мониторинг за нитрати в повърхностни води и еутрофикация на повърхностни води по Заповед №РД-635/13.08.2013г. на Министъра на околната среда и водите.

Мониторинговата мрежа на територията на РИОСВ Хасково включва 16 пункта за течащи води и 5 пункта за стоящи води, които са представителни за нитрати от земеделски източници:

- Река Марица след Димитровград
- Река Марица след гр.Харманли
- Река Марица гр.Свиленград
- Река Банска с. Клокотница
- Река Меричлерска след гр. Меричлери мост за с. Длъгнево
- Река Харманлийска с. Тракиец
- Река Харманлийска устие, гр. Харманли
- Река Хасковска с. Динево, мост преди селото
- Река Арда преди яз.Кърджали
- Река Арда след гр.Кърджали
- Река Арда след големия завой при гр.Маджарово
- Река Арда след яз.Ивайловград
- Река Върбица при с.Върли дол
- Река Върбица преди яз.Студен кладенец
- Река Крумовица устие
- Река Бяла с.Меден бук
- Язовир Кърджали
- Язовир Ивайловград-стена
- Язовир Ивайловград- опашка
- Язовир Гарваново
- Язовир Боровица

По отношение на максималните стойности на NO_3 резултатите за 2013-2014г. показват, че няма превишаване на нитратното съдържание във водите отнесено спрямо граничната стойност от $>50 \text{ mg/NO}_3/\text{l}$ за реки и езера/язовири.

Кратка обобщена информация за обектите, източници на отпадъчни води в т.ч.:

Най - значителен замърсител на повърхностните водни обекти в региона на РИОСВ – Хасково са канализационните системи на населените места. Доскоро в целия регион нямаше действаща ГПСОВ. В края на 2010г. изтече срокът за изграждане на ГПСОВ за населените места с над 10000 еквивалентни жители. На територията, контролирана от РИОСВ – Хасково те са: Хасково, Димитровград, Кърджали, Харманли и Свиленград. През декември 2010г. беше въведена в експлоатация ГПСОВ на гр.Димитровград, а през 2011г. и ГПСОВ на гр.Хасково. Проведеният собствен мониторинг от двата обекта през 2014г, както и контролните проверки през годината показват добро състояние на пречиствателните съоръжения и постигнат висок пречиствателен ефект. Периодично се регистрира минимално неспазване на ИЕО за съдържание на общ фосфор за ГПСОВ - Хасково поради строгата норма и непредвидено в проекта отстраняване на фосфора. В края на 2014г. изтече срокът за построяване на ПСОВ и за населените места между 2000 и 10000 еквивалентни жители – Симеоновград, Любимец, Момчилград, Крумовград, Ивайловград, Джебел и с.Бенковски, общ.Кирково. На 10.10.2012г стартира проектът „Реконструкция, модернизация и доизграждане на В и К мрежата и изграждане на ГПСОВ, град Момчилград“, а на 18.01.2013г - „Интегриран воден проект за Кърджали: Изграждане на ПСОВ и довеждащ колектор, разширение и реконструкция на водоснабдителна и канализационна мрежа“. От 27.11.2012г се изпълнява и проект „Изграждане, реконструкция и модернизация на канализационна мрежа, ПСОВ и водопроводна мрежа в гр. Свиленград“. ГПСОВ на Момчилград и Свиленград са въведени в експлоатация през 2015г. През 2014г. бе завършен и въведен в експлоатация проектът: „Реконструкция и доизграждане на канализационна мрежа на гр. Димитровград - десен бряг“, който осигурява отвеждането на битовите отпадъчни води от десен бряг на р.Марица в действащата ПСОВ (допълнителна информация за проектите - в глава „Проекти и обекти с екологично предназначение“). За останалите населени места с над 2000 екв. жители изграждането на ПСОВ все още не е започнало. Отпадъчните води от тези селища продължават да се заустват в реките – приемници без пречистване.

Изградени и въведени в експлоатация са и малки ПСОВ на селата: с.Мезек, общ.Свиленград, с.Поповец и с.Зимовина, общ.Стамболово, с.Ново Соколино, общ.Момчилград, с.Прогрес, общ.Момчилград и с.Егрек, с.Студен кладенец, общ.Крумовград и кв. „Изгрев”, Крумовград, но някои не работят добре, а в други почти не постъпват замърсени отпадъчни води. Построени са още няколко канализационни системи на села и малки ПСОВ, които не се въвеждат в експлоатация.

Планираните за контрол през 2014г от РИОСВ - Хасково стопански обекти и дейности, формиращи и изпускащи замърсени производствени отпадъчни води в повърхностни води, за които са необходими пречиствателни съоръжения са 72. От тях почти всички са с изградени пречиствателни съоръжения. През 2014г. е установена производствена дейност без действащо пречиствателно съоръжение от три винарски изби в община Харманли, за което са съставени актове и издадени наказателни постановления. Без пречистване (или с минимално утаяване) изтичат и водите от всички ликвидирани рудници.

Предприятията, заустващи отпадните си води в градските канализационни системи обикновено не се нуждаят от пречиствателни съоръжения. Това не се отнася за „Пневматика – Серта“АД, Кърджали, което разполага с модерна и отлично работеща ПСОВ за отпадните води от обработката на метални повърхности.

Пет са обектите в териториалния обхват на РИОСВ - Хасково, които с отпадъчните си води изпускат приоритетни и приоритетно опасни вещества (съгласно Приложение 1 към чл. 1, ал. 2 на Наредбата за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители), в случая кадмий, олово и никел. След прекратяване на производствената дейност на „ОЦК“АД, Кърджали бе преустановено изпускането на формирани при производството отпадъчни води в яз. „Студен кладенец“. Въпреки това продължи изтичането на води от кранове по площадката и съоръженията поради невъзможност да бъдат спрени. Поради това ПСОВ се поддържа в работен режим от новия собственик. След констатирано през 2014г наднормено съдържание на метали и в колектора за условно чисти води беше изпълнено предписание за включването им в ПСОВ, където се третират и дренажни води от временните депа за опасни отпадъци.

Останалите емитери на приоритетни и приоритетно опасни вещества са ликвидирани преди години рудници, от които изтичат замърсени с тежки метали руднични води – „Саже“, с. Сърница, общ. Минерални бани, „Маджарово ЕАД в ликвидация“, „Звездел“. От тях най-значимо е замърсяването, причинено от непречистените води от ликвидираните мини „Маджарово“, тъй като заустваното в р.Арда и потоците ѝ водно количество е най-голямо.

Проверените през 2014г предприятия, заустващи в повърхностни води, от дейността на които се формират биоразградими промишлени отпадъчни води в региона на РИОСВ – Хасково са 30. Най-значителните от тях са: Северна индустриална зона - Хасково, (включваща Пивоварен завод на „Каменица“АД, „Българска млечна компания - Хасково“ООД), месопреработвателно предприятие на „Мусан“ООД, с.Вълкович, „Катаржина естейт“ЕООД, Свиленград, винарска изба на „Телиш“АД, София, винарска изба „Тера Тангра“ООД, гр.Харманли, винарска изба „Винивел“ЕООД гр. Ивайловград, кланица „МОНИ МЕС“ЕООД, Хасково и др.

За съжаление голяма част от дружествата не постигат определените в разрешителните за заустване индивидуални емисионни ограничения (ИЕО). Това се дължи на остарели, неефективни или сравнително нови, но неподходящи за производството пречиствателни съоръжения, които или не се поддържат в правилен технологичен режим или се поддържат, но не могат да постигнат висока степен на пречистване.

В изпълнение на плана за контролната дейност през 2014г. са извършени 84 проверки на 66 обекта. Не са изпълнени 4 проверки, от които едната е на ликвидиран обект, за 2 е изчаквана информация от БД ИБР - Пловдив и са включени в плана за 2015г, а 1 е пропуснат случайно. На практика планът е изпълнен. Общият брой на извършените проверки, свързани със замърсяването на водните обекти, през 2014г. е 132. Експертите от направлението са взели участие и в 15 комплексни проверки на различни предприятия. Осъществени са 62 извънредни проверки, от които 33 по жалби или сигнали, 9 проверки на изпълнението на предписания и др.

Най-чести нарушения на екологичното законодателството по отношение на отпадъчните води са неспазването на определените в разрешителните за заустване или в комплексните разрешителни ИЕО, неподдържане на пречиствателните съоръжения в режим на техническа и експлоатационна изправност, заустване на отпадъчни води без необходимото разрешително за заустване, неизпълнение на условия в разрешителното, аварийни замърсявания на водите и др.

В резултат на проверките са наложени с НП или намалени със заповед 17 ежемесечни санкции на: „Неохим“ АД, гр. Димитровград, „Каменица“ АД, гр. Пловдив – Пивоварен завод гр. Хасково, „Галус“ АД, София, „Мони Мес“ ЕООД, гр. Хасково, ЕТ „Дон Караджов - Славчо Караджов“, с. Горски извор, „Ес енд Би индастриъл минерал“ АД, гр. Кърджали и „Теклас България“ АД, гр. Кърджали. Съставени са 12 акта и издадени 12 НП на обща стойност 13 000 лв.

Контролните проверки през годината на Пивоварна гр. Хасково на „Каменица“ АД, Пловдив, както и резултатите от провеждания от дружеството собствен мониторинг, установяват заустване на отпадъчни води, неотговарящи на ИЕО, за което са налагани ежемесечни санкции. За гарантиране трайното спазване на нормите за заустваните води през 2014г. дружеството завърши изграждането на допълнително анаеробно стъпало преди действащата ПСОВ, като инвестицията възлиза на 2350000 евро.

В последните години се наблюдава увеличаване на производствените аварии и влошаване на качеството на заустваните от дружеството води. След извършените проверки и през 2014г е установено заустване на води, неотговарящи на ИЕО, за което на „Неохим“ АД са наложени поредни ежемесечни санкции в размер на 5986, 4602 и 3279 лв. През 2014г бе открита процедура за издаване на ново КР на „Неохим“ АД, във връзка с която до края на 2015г трябва бъдат изпълнени мерки за намаляване на аварийните изпускания на замърсени отпадъчни води и постигане на нормите.

Проверките с емисионен контрол на ТЕЦ „Марица 3“ АД, Димитровград показват трайно наднормено съдържание на сулфати в заустваните дренажни води след сгуроотвалите. След отмяната на Наредба №7 от 8.08.1986г. за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води вече не могат да бъдат налагани текущи санкции за този показател. На дружеството е съставен акт и издадено НП на стойност 1000лв. Въведена е в експлоатация една от предвидените

4 площадки за неопасни отпадъци върху „Галдушки ливади“. Очаква се след изграждането и на останалите 3 площадки водните количества да се ползват обратно и да се заустват инцидентно.

Въпреки извършените промени в технологията на пречистване от „Теклас - България“ АД, Кърджали през 2013 г. след контролна проверка на дружеството през 2014г. отново бяха установени високи концентрации на замърсяващи вещества в заустваните отпадъчни води. В изпълнение на направените предписания бяха извършени нови промени в пречиствателната технология и предприети мерки за значително намаляване на количеството на формираните отпадъчни води чрез въвеждането на роботизирана система на миене. След последваща проверка бяха констатирани по-малки превишения на ИЕО и наложената текуща месечна санкция в размер на 3917 лв. бе намалена на 303 лв.

При планов контрол през месец октомври бяха проверени и винарските изби на „Тера Тангра“ ООД, гр.Харманли, „Катаржина естейт“ ЕООД, гр.Свиленград, ВИ“Малката звезда” ООД, гр.Харманли – на разклона за с.Коларово, „Шато Коларово“ ООД, с.Коларово и „НИК“ АД, с. Стамболово. За констатираните нарушения – липса на пречиствателни съоръжения, неспазване на нормите в разрешителните за заустване и др. бяха съставени актове и издадени НП в размер от 500 лв. до 2000 лв.

Траен проблем, причина за доста жалби и сигнали всяка година, са ракиените казани, които формират малки водни количества, но с много високи концентрации на замърсяващи вещества (ХПК до десетки хиляди мг/дм³). Те са източник и на силни миризми. Издаването на разрешителни за заустване на отпадъчните им води не подобрява качеството им. Монтирането на нови, ефективни пречиствателни съоръжения е трудно постижимо поради характера на водите и финансови причини. Голям брой сигнали за замърсяване на водите в РИОСВ – Хасково са постъпили и от дейността на животновъдни ферми.

3. Подземни води

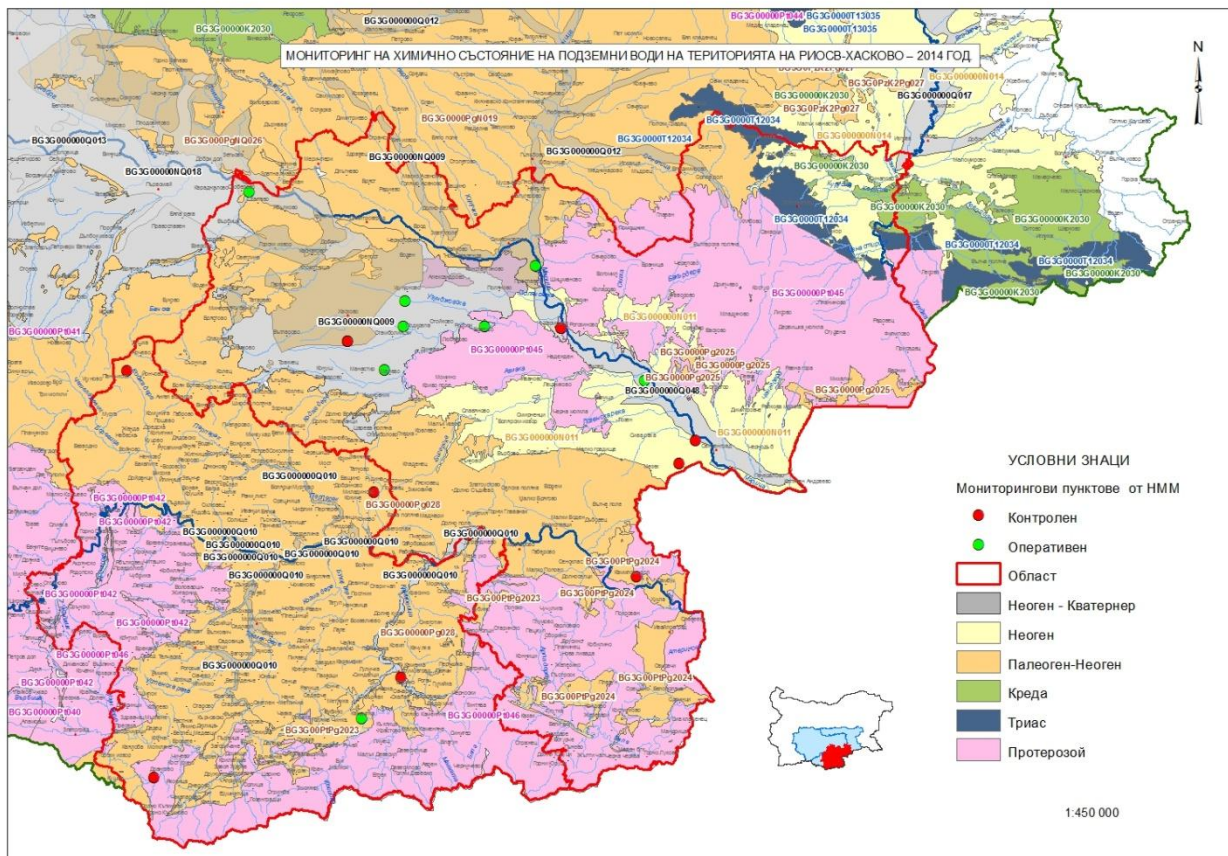
А. Мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води.

На територията на РИОСВ- Хасково (области Хасково и Кърджали) са разположени 16 подземни водни тела (по-голяма или по-малка част от тях). Националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води през 2014 година включва 20 хидрогеоложки пункта :

1. BG3GoahN1-2MP019 - Сондаж № 3, гр. Хасково - 1, общ. Хасково (Оперативен мониторинг)
2. BG3GoahN1-2MP020 - Кладенец, с. Малево, общ. Хасково (Оперативен мониторинг)
3. BG3GoahN1-2MP021 - ПС - ПБВ - 15 Сондажа, гр. Хасково-Източна зона, общ. Хасково (Оперативен мониторинг)
4. BG3Go000aQhMP022 - ПС - 3 Кладенеца + 6 Сондажа, с. Брягово, общ. Хасково (Оперативен мониторинг)
5. BG3Go0000oNMP023 - ПС-нова, с. Узунджово, общ. Хасково (Оперативен мониторинг)
6. BG3Go000aQhMP024 - Кладенец, с. Странджево, общ. Крумовград (Контролен мониторинг)
7. BG3Go000aQhMP025 - Дренаж, с. Странджево, общ. Крумовград (Контролен мониторинг)
8. BG3Go000aQhMP131 - ПС "Крумовград" - 3 Кладенеца, гр. Крумовград, общ. Крумовград (Контролен мониторинг)

9. BG3G000000NMP026 - Сондаж, Винарска къща "Сакар", гр. Любимец, общ. Любимец (Оперативен мониторинг)
10. BG3G000ahN12MP132 – Сондаж, гр. Свиленград, общ. Свиленград (Контролен мониторинг)
11. BG3G00000aQ2MP027 - Кладенец ПС, гр. Симеоновград, общ. Симеоновград (Оперативен мониторинг)
12. BG3G00000aQhMP053 - Кладенец - ПС-ПБВ, с. Момково, общ. Свиленград (Контролен мониторинг)
13. BG3G00000aQhMP054 - Кладенец, гр. Харманли, общ. Харманли (Контролен мониторинг)
14. BG3G000PtPgMP079 - Извор - ПС "Кандилка", с. Кандилка, общ. Крумовград (Оперативен мониторинг)
15. BG3G0000APtMP063 - Извор - ПС, с. Камилски дол, общ. Ивайловград (Контролен мониторинг)
16. BG3G0000Pg2MP088 - Сондажи на КГМР, гр. Хасково, общ. Хасково (Контролен мониторинг)
17. BG3G00000PgMP067 - Извор, с. Миладиново, общ. Кърджали (Контролен мониторинг)
18. BG3G00000PgMP092 - Извор, с. Паничково, общ. Черноочене (Контролен мониторинг)
19. BG3G00000PtMP080 - Извор (Чешма), с. Дрангово, общ. Кирково (Контролен мониторинг)
20. BG3G00000aQ3MP035 - Кладенец - ПС, с. Скобелево, общ. Минерални бани (Оперативен мониторинг)

Карта: Мониторинг на химично състояние на подземни води на територията на РИОСВ-Хасково – 2014 год.

В. Оценка на състоянието и характеристика на подземните водни тела

Подземните води се оценяват въз основа на информация, която ИАОС изпраща на Басейнова Дирекция за управление на водите в Източнобеломорски басейн - център Пловдив. Пробите са анализирани в ИАОС - Регионална лаборатория – Хасково. За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализирание, както следва:

- I група - основни физико-химични показатели** - разтворен кислород, рН, електропроводимост, нитратни йони, амониеви йони, температура, перманганатна окисляемост, обща твърдост, калций, магнезий, хлориди, натрий, калий, сулфати, хидрокарбонати, карбонати, сух остатък – анализират се всички или отделни показатели във всички пунктовете за подземни води сезонно (четири пъти в годината).
- II група - допълнителни физико-химични показатели** – нитритни йони, фосфати, желязо (общо), манган – анализират се всички или отделни показатели в голяма част от мониторинговите пунктове сезонно (четири пъти в годината).
- III група – метали и металоиди** – олово, кадмий, арсен, живак, мед, цинк, никел, хром – тривалентен, хром – шествалентен, обща α – активност и обща β – активност, естествен уран, радий R226 – анализират се отделни показатели само в част от мониторинговите пунктове веднъж годишно през трето тримесечие.
- IV група – органични вещества** – еднократно през годината е предвидено да се извършват анализи на пестициди (хлорпирифос-етил; имидаклоприд; тиаметоксам; циперметрин; карбоксин; тирам; дитианон; дифенокназол; 2,4 Д аминна сол; глифозат; S-металахлор) - в мониторингови пунктове при гр. Симеоновград, с. Скобелево и с. Момково.

Резултатите се сравняват с прагови стойности (ПС) на отделните показатели, а също и със стандарт според Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г., изм. ДВ, бр. 28 от 19.03.2013г. за проучване, ползване и опазване на подземните води.

Оценка на химическото състояние на отделен мониторингов пункт и генерална оценка на химическото състояние на отделно ПВТ като цяло се извърши по методика разработена в обществена поръчка с предмет “Определяне на праговете на замърсяване на подземните води и разработване на класификационна система за химичното състояние на подземни водни тела”. Тази методиката е в съответствие с Директива 2006/118/ЕС и Ръководство № 18 за статус на подземни води и тренд оценка.

Таблица: Оценка на химическото състояние на подземни води на територията на РИОСВ – Хасково – 2014 год.

№ по ред	Код ПВТ	Име ПВТ	Оценка на химическото състояние на подземни води - 2014 год.		
			Параметри с концентрации на РС над ПС	Параметри с концентрации на РС над Стандарт	Състояние
1	BG3G00000NQ009	Порови води в Неоген - Кватернер - Хасково		Желязо - 0,204 mg/l Обща α -активност - 1,009 Bq/l	лошо
2	BG3G00000Q010	Порови води в Кватернер - река Арда	н.з.	н.з.	добро
3	BG3G00000N011	Порови води в Неоген - Свиленград-Стамболово	н.з.	н.з.	добро

4	BG3G000000Q012	Порови води в Кватернер - Марица Изток		Манган - 1,0794 mg/l	лошо
5	BG3G000000Q013	Порови води в Кватернер - Горнотракийска низина	Фосфати - 0,47 mg/l		лошо
6	BG3G0000PgN019	Порови води в Палеоген - Неоген - Марица Изток			липсва мониторинг
7	BG3G00PtPg2023	Пукнатинни води - Крумовград - Кирковска зона	н.з.	н.з.	добро
8	BG3G00PtPg2024	Пукнатинни води - Ивайловградски масив	н.з.	н.з.	добро
9	BG3G0000Pg2025	Пукнатинни води - Свиленградски масив			липсва мониторинг
10	BG3G0000PgN026	Карстови води - Чирпан - Димитровград	н.з.	н.з.	добро
11	BG3G00000Pg028	Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс		Олово - 0,0149 mg/l	лошо
12	BG3G0000T12034	Карстови води - Тополовградски масив			липсва мониторинг
13	BG3G00000Pt042	Карстови води - Ардино - Неделински басейн			липсва мониторинг
14	BG3G00000Pt045	Пукнатинни води - Шишманово – Устремски масив			липсва мониторинг
15	BG3G00000Pt046	Пукнатинни води - Централно Родопски комплекс	н.з.	н.з.	добро
16	BG3G000000Q048	Порови води в Кватернер - Свиленград-Стамболово	н.з.	н.з.	добро

С. Характеристика на подземните водните тела.

1. Подземно водно тяло BG3G000000NQ009 /Порови води в Неоген - Кватернер – Хасково/

Разположено в северозападната част на Хасковски район, заема Хасковската котловина (северната част на Източни Родопи). Водоносния хоризонт е изграден основно от пясъци, гравелити, пясъккливи глини с неоген-кватернерна възраст. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са глинести пясъци. Цялото ПВТ има площ – 622 кв.км. Средна дебелина на водоносния хоризонт - 8 – 38 м. Среден коеф. на филтрация на ПВТ – 7 м/ден. Среден модул на подзем. отток – 0,8 л/сек/км².

От извършените наблюдения върху химичното състояние на това ПВТ през 2014 год. на територията на РИОСВ-Хасково, се констатира:

1. В мониторингов пункт при гр. Хасково (Сондаж №3, ПС-ПБВ "Хасково-1") се наблюдава:

а) средногодишно съдържание на желязо – 0,204 mg/l над стандарт (0,2 mg/l) съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г., обн.ДВ, бр.87 от 30.10.2007 г., изм. ДВ, бр. 28 от 19.03.2013г. за проучване, ползване и опазване на подземните води.

б) манган – през трето тримесечие показва съдържание над ПС (0,04 mg/l) - 0,042 mg/l, средногодишното съдържание е под ПС - 0,033 mg/l.

в) обща алфа-активност - фиксира се съдържание над стандарт (съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г. (обн.ДВ, бр.87 от 30.10.2007 г., изм. ДВ, бр. 28 от 19.03.2013г.) при еднократно пробонабиране по програма - 1,009 Bq/l (стандарт - 0,5 Bq/l).

2. В мониторингов пункт при с. Малево (Шахтов кладенец) се фиксира:

а) електропроводимост – през първо и четвърто тримесечие е със съдържания над ПС (1627,5 $\mu\text{S cm}^{-1}$) съответно 1821 $\mu\text{S cm}^{-1}$ и 1874 $\mu\text{S cm}^{-1}$, средногодишното съдържание е под ПС - 1623,5 $\mu\text{S cm}^{-1}$.

б) калций – средногодишно съдържание над ПС – 136,5 mg/l (ПС – 130,66 mg/l), като почти през цялата година съдържанията са над ПС – от 136 mg/l до 149 mg/l.

в) магнезий - средногодишно съдържание над ПС – 78,25 mg/l (ПС – 64,04 mg/l), като почти през цялата година съдържанията са над стандарт (80 mg/l) – от 83 mg/l до 86 mg/l.

г) манган – през второ тримесечие е със съдържание над стандарт (0,05 mg/l) - 0,051 mg/l, средногодишното съдържание е под ПС – 0,018 mg/l (ПС – 0,04mg/l).

д) натрий – средногодишно съдържание над ПС – 172,3 mg/l (ПС – 154,84 mg/l), като през цялата година съдържанията са над ПС – от 159 mg/l до 178 mg/l.

е) твърдост (обща) – средногодишно съдържание над стандарт – 13,23 mg-eqv/l (ПС – 12 mg-eqv/l), като през цялата година съдържанията са над стандарт – от 12,2 mg-eqv/l до 14,3 mg-eqv/l.

ж) средногодишно съдържание на сулфати над стандарт – 572,25 mg/l (стандарт – 250 mg/l) съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г., обн.ДВ, бр.87 от 30.10.2007 г., изм. ДВ, бр. 28 от 19.03.2013г. за проучване, ползване и опазване на подземните води, през цялата година съдържанията са над стандарт – от 554 mg/l до 597 mg/l.

3. В мониторингов пункт при с. Брягово (ПС - 3 Кладенеца + 6 Сондажа):

а) продължава тенденцията от предходни години на средногодишни съдържания на желязо и манган над стандарт съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г., обн.ДВ, бр.87 от 30.10.2007 г., изм. ДВ, бр. 28 от 19.03.2013г. за проучване, ползване и опазване на подземните води - съответно: 3,19 mg/l (стандарт – 0,2 mg/l) и 1,203 mg/l (стандарт – 0,05 mg/l).

б) перманганатна окисляемост – през първо тримесечие е със съдържание над ПС - 4 mg O₂/l, средногодишното съдържание е под ПС – 2,33 mg O₂/l (ПС – 3,96 mg O₂/l).

4. В мониторингов пункт при с. Узунджово (ПС-нова):

а) наблюдава се съдържание над ПС на желязо през второ тримесечие 0,16 mg/l, но средногодишното съдържание на този показател – 0,07 mg/l е под ПС (0,16 mg/l).

б) нитрити – през четвърто тримесечие е със съдържание над стандарт (0,5 mg/l) - 0,6 mg/l, средногодишното съдържание е под ПС (0,38 mg/l) - 0,19 mg/l.

Релевантната стойност на желязо - 0,204 mg/l е над стандарт, релевантната стойност на параметъра обща алфа-активност – 1,009 Bq/l за ПВТ BG3G000000NQ009 е определена на база единичен резултат от анализ в един мониторингов пункт. Релевантните стойности на другите наблюдавани показатели са под ПС. На територията на РИОСВ-Хасково BG3G000000NQ009 е в лошо химично състояние.

2. Подземно водно тяло BG3G000000Q010 /Порови води в Кватернер - река Арда/

Разположено в южната част на Хасковски район. Алувиалните отложения са образувани от р. Арда и нейните притоци – р. Върбица и р. Перперек. Водоносния хоризонт е изграден от пясъци, гравелити, глини, валуни с кватернерна възраст. ПВТ има площ - 101 кв. км. Средна дебелина на водоносния хоризонт – 5 м. Среден коеф. на филтрация на ПВТ – 90 м/ден. Среден модул на подзем. отток – 2 л/сек/км².

От извършените наблюдения върху химичното състояние на това ПВТ през 2014 год. на територията на РИОСВ-Хасково, се констатира:

В мониторингов пункт при с. Странджево (Шахтов кладенец) се фиксира средногодишно съдържание на желязо над ПС – 0,19 mg/l (ПС - 0,15 mg/l), като почти през цялата година съдържанията са над стандарт (0,2 mg/l) – от 0,20 mg/l до 0,29 mg/l.

В мониторингови пунктове при Странджево (Дренаж) и гр. Крумовград (ПС "Крумовград" - 3 шахтови кладенеца) се наблюдават съдържания на желязо над ПС в единични проби - 0,173 mg/l , средногодишно съдържание е под ПС – съответно 0,102 mg/l и 0,098 mg/l.

Релевантната стойност на желязо е 0,102 mg/l и е под ПС (0,15 mg/l). На територията на РИОСВ-Хасково VG3G000000Q010 е в добро химично състояние.

3. Подземно водно тяло VG3G000000Q048 /Порови води в Кватернер - Свиленград-Стамболово/

Заема терсата на р. Марица, в нейното долно течение. Водоносния хоризонт е изграден от пясъци, глини, гравелити с кватернерна възраст. ПВТ има площ 145 кв.км. Средна дебелина на водоносния хоризонт - 8 – 12 м. Среден модул на подзем. отток – 4 л/сек/км².

В мониторингов пункт при с. Момково (Кладенец - ПС-ПБВ) се наблюдава завишение през трето и четвърто тримесечие на показателя нитрити съответно над ПС (0,38 mg/l) - 0,48 mg/l и над стандарт (0,5 mg/l) - 0,55 mg/l, средногодишното съдържание е под ПС - 0,28 mg/l.

В мониторингов пункт при гр. Харманли (Кладенец) не се установяват отклонения от ПС на наблюдаваните показатели.

На територията на РИОСВ-Хасково подземно водно тяло VG3G000000Q048 е в добро химично състояние.

4. Подземно водно тяло VG3G000000N011 /Порови води в Неоген - Свиленград-Стамболово/

Разположено е в източната част на Хасковски район. ПВТ заема т.н Свиленградско понижение, което е западната, стеснена част на Долнотракийската низина (наложена депресия), от север и североизток се огражда от Сакар, от юг е източната част на Ибрещенската хорст антиклинала. Водоносния хоризонт е изграден от пясъци, гравелити, пясъкливи глини. ПВТ има площ 712 кв.км. Средна дебелина на водоносния хоризонт - 8 – 45 м. Среден коеф. на филтрация на ПВТ - 1 – 140 м/ден. Подхранва се основно от инфилтриралите се валежи, по-слабо от реките и деретата и водите от подложката. Среден модул на подзем. отток – 1 л/сек/км².

В мониторингов пункт при гр. Любимец (Сондаж - Винарска къща "Сакар") се наблюдава завишение през трето и четвърто тримесечие на показателя нитрити съответно над ПС (0,38 mg/l) - 0,4 mg/l и над стандарт (0,5 mg/l) - 0,55 mg/l, средногодишното съдържание е под ПС - 0,26 mg/l.

В мониторингов пункт при гр. Свиленград (Сондаж-винарна) не се установяват отклонения от ПС на наблюдаваните показатели.

На територията на РИОСВ-Хасково подземно водно тяло BG3G000000N011 е в добро химично състояние.

5. Подземно водно тяло BG3G000000Q012 /Порови води в Кватернер - Марица Изток/

В Хасковски район попада една съвсем малка част /тясна ивица по поречието на р. Сазлийка/. Цялото ПВТ има площ 752 кв.км. Водоносния хоризонт е изграден от чакъли, пясъци, глини с кватернерна възраст. Средна дебелина на водоносния хоризонт - 40 м. Среден коеф. на филтрация на ПВТ - 0,075 – 110 м/ден. Подхранването става от реките, валежите и поливните води. Среден модул на подзем. отток – 3 л/сек/км².

В мониторингов пункт при гр. Симеоновград (Кладенец ПС) се наблюдават:

- почти целогодишно съдържания на манган над ПС (0,0376 mg/l) и стандарт (0,05 mg/l) – от 0,0377 mg/l до 2,177 mg/l и средногодишното съдържание е 1,0794 mg/l.

- през четвърто тримесечие съдържания на фосфати над стандарт (0,50 mg/l) – 0,54 mg/l, средногодишното съдържание е под ПС (0,40 mg/l) - 0,21 mg/l.

На територията на РИОСВ-Хасково подземно водно тяло BG3G000000Q012 се класифицира в лошо химично състояние.

6. Подземно водно тяло BG3G000000Q013 /Порови води в Кватернер - Горнотракийска низина/

В Хасковски район е съвсем малка част от него /най-югоизточните му части/. Като цяло водоносния хоризонт е изграден основно от пясъци, песъкливи глини, песъкливи гравелити с кватернерна възраст. Цялото ПВТ има площ 2727 кв.км, средна дебелина на водоносния хоризонт 1-20 м. Среден коеф. на филтрация на ПВТ – 75 м/ден. Подхранва се от реките и деретата притоци на р. Марица, от инфилтриралите се валежи и поливни води, от карстовите води на южната оградна верига, които подземно се изливат в алувия. Среден модул на подзем. отток - 4,1 л/сек/км²

В мониторингов пункт при с. Скобелево (Кладенец – ПС) се наблюдава през четвърто тримесечие съдържания на фосфати над стандарт (0,50 mg/l) – 1,57 mg/l, средногодишното съдържание е над ПС (0,40 mg/l) - 0,47 mg/l.

На територията на РИОСВ-Хасково подземно водно тяло BG3G000000Q013 е в лошо химично състояние.

7. Подземно водно тяло BG3G0000PgN019 /Порови води в Палеоген - Неоген - Марица Изток /

ПВТ е разположено в Североизточната част на Източноромански басейн. Заема източната част на Маришкия каменноуглен басейн. ПВТ има площ от 3103 км². Водоносния хоризонт е изграден от глини, пясъци, въглищни шисти, въглища. Подхранването на напорния хоризонт става главно от подземния поток в пролувиалните отложения на Новоагорското поле и от пукнатинните води на подложката (там където хоризонтът заляга върху гранит, мрамори, кристалинни шисти). Средна дебелина на ПВТ – 40 м, среден коефициент на филтрация - 0,075 – 110 м/ден, среден модул на подземния отток – 0,6 л/сек/км²

Това ПВТ няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Хасково.

8. Подземно водно тяло BG3GooPtPg2023 /Пукнатинни води - Крумовград - Кирковска зона/

ПВТ е разположено в Източните Родопи, заема южната част на Хасковски район. Водоносния хоризонт е изграден от органогенни варовици - кавернозни, варовити пясъчници, мергели, мрамори, калкошисти с протерозойска и палеогенска възраст. ПВТ има площ - 217 кв. км. Среден коеф. на филтрация на ПВТ - 0,016 - 0,08 м/ден. Среден модул на подзем. отток – 0,5 л/сек/км².

В мониторингов пункт при с. Кандилка (Извор - ПС "Кандилка") не се установяват отклонения от ПС на наблюдаваните показатели.

На територията на РИОСВ-Хасково подземно водно тяло BG3GooPtPg2023 е в добро химично състояние.

9. Подземно водно тяло BG3GooPtPg2024 /Пукнатинни води - Ивайловградски масив/

ПВТ е разположено в югоизточната част на Хасковски район. Водоносния хоризонт е изграден от мрамори, варовици, калкошисти, варовити пясъчници, мергели с протерозойска и палеогенска възраст. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са изградени от пясъци, пясъчници, конгломерати, туфи, туфити, туфозни пясъчници, рифови варовици, метаседименти и метавулканити. ПВТ има площ - 191 кв. км. Среден модул на подзем. отток – 0,4 л/сек/км².

В мониторингов пункт при с. Камилски дол (Извор – ПС) се фиксират съдържания над ПС на калций през първо и четвърто тримесечие съответно 136 mg/l и 139 mg/l, но средногодишното съдържание на този показател – 115,25 mg/l е под ПС (125,06 mg/l).

На територията на РИОСВ-Хасково подземно водно тяло BG3GooPtPg2024 е в добро химично състояние.

10. Подземно водно тяло BG3Goo00Pg2025 /Пукнатинни води - Свиленградски масив/

ПВТ се разкрива в северната страна на западната, стеснена част на Долнотракийската низина. Разположено е в източната част на Хасковски район. Водоносния хоризонт е изграден от мергели, пясъкливи мергели, варовици, пясъкливи варовици, пясъчници, конгломерати - напукани, брекчоконгломерати с палеогенска възраст. ПВТ има площ - 48 кв. км. Среден модул на подзем. отток – 0,3 л/сек/км².

Това ПВТ няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води на територията на РИОСВ-Хасково.

11. Подземно водно тяло BG3Goo00PgNo26 /Карстови води - Чирпан – Димитровград/

В Хасковски район е само югоизточната част от това ПВТ, заема северозападната му част. Водоносния хоризонт е изграден от пясъкливи, глинести и органогенни

варовици, мергели с палеогенска /еоцен/ възраст. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са пясъци, чакъли, глини, конгломерати, туфи, туфити, туфозни пясъчници, рифови варовици. Цялото ПВТ има площ 1066 кв.км. Среден модул на подзем. отток – 1,5 л/сек/км².

В мониторингов пункт при гр. Хасково (Сондажи на КГМР) от извършените наблюдения върху химичното състояние през 2014 год. не се фиксират съдържания над ПС при наблюдаваните показатели.

На територията на РИОСВ-Хасково подземно водно тяло ПВТ BG3G0000Pgn026 е в добро химично състояние.

12. Подземно водно тяло BG3G0000Pgo28 /Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс/

ПВТ е разположено в централната и южна част на Хасковски район, обхваща палеогенските отложения в Източни Родопи. Водоносния хоризонт е изграден от риолити, латити, андезити, базалти, туфи, туфити, пясъчници, алевролити, гравелити, конгломерати, брекчи, брекчо-конгломерати, мергели, органогенни варовици. ПВТ има площ - 3228 кв. км. Среден модул на подзем. отток – 0,3 л/сек/км².

В мониторингов пункт при с. Миладиново (Извор) се наблюдава:

а) почти целогодишно съдържания на калций над ПС (125,06 mg/l) – от 129 mg/l до 133 mg/l и средногодишното съдържание е над ПС - 126,5 mg/l.

б) средногодишно съдържание на нитрати над ПС – 41,28 mg/l (ПС – 38,3 mg/l), целогодишно съдържанията са над ПС от 40 mg/l до 43,7 mg/l.

в) олово - фиксира се съдържание над стандарт (съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г. (обн.ДВ, бр.87 от 30.10.2007 г., изм. ДВ, бр. 28 от 19.03.2013г.) при еднократно пробонабиране по програма (през трето тримесечие) - 0,0293 mg/l (стандарт - 0,01 mg/l).

В мониторингов пункт при с. Паничково (Извор) се наблюдава стойност на рН под 6,5 през първо тримесечие - 6,1, но средногодишната стойност на този показател е 6,67 (т.е. над 6,5).

Релевантните стойности на рН, калций и нитрати са под ПС съответно 6,92, 68,31 mg/l, 25,87 mg/l, а релевантната стойност на показателя олово е над стандарт – 0,0149 mg/l и ПВТ BG3G0000Pgo28 на територията на РИОСВ-Хасково се класифицира в лошо химично състояние.

13. Подземно водно тяло BG3G0000T12034 / Карстови води - Тополовградски масив/

В североизточния край на Хасковски район е само западната част на това ПВТ. Водоносния хоризонт е изграден от варовици-кавернозни, мраморизирани варовици и доломити. Цялото ПВТ има площ 315 кв.км.

Това ПВТ няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Хасково.

14. Подземно водно тяло BG3G0000Pto42 /Карстови води - Ардино - Неделински басейн/

ПВТ заема най-югозападната част на Хасковски район, има меридионално разположение. Водоносния хоризонт е изграден от мрамори, калкошисти, амфиболити, кварцити с протерозойска възраст. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са изградени от гнайси, мигматити, гранитогнайси, шисти. ПВТ има площ - 68 кв. км. Среден модул на подзем. отток – 1 л/сек/км².

Това ПВТ няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Хасково.

15. Водно тяло BG3G00000Pt045 /Пукнатинни води - Шишманово – Устремски масив/

ПВТ е разположено в източната част на Хасковски район. Водоносния хоризонт е изграден от гранити, амфиболити, мусковитови и двуслюдени гнайсошисти, шисти, лептинити. ПВТ има площ - 1462 кв. км Среден модул на подзем. отток – 0,3 л/сек/км².

ПВТ е в слабо населен район, черпенето е малко, не е добре изучено, на този етап няма мониторингови точки за наблюдение на химичното състояние на подземните води.

16. Подземно водно тяло BG3G00000Pt046 /Пукнатинни води - Централно Родопски комплекс/

ПВТ е разположено в югозападната и южна част на Хасковски район, обхваща части от Централни и Източни Родопи. Водоносния хоризонт е изграден от гнайсошисти, гранитизирани биотитови и двуслюдени гнайси, мигматити, шисти. ПВТ има площ - 4367 кв. км. Среден модул на подзем. отток – 1 л/сек/км².

В мониторингов пункт при с. Дрангово (Извор) се наблюдава стойност на рН под 6,5 през второ тримесечие - 6,07, но средногодишната стойност на този показател е 6,82 (т.е. над 6,5).

На територията на РИОСВ-Хасково подземно водно тяло BG3G00000Pt046 е в добро химично състояние.

4. Състояние на хидротехническите съоръжения

На 12.06.2014г. и 22.10.2014г комисията посети общ.Маджарово, където извърши проверки на следните обекти:

- 1.Хвостохранилище”Маджарово”-в ликвидация- сравнително добро , на места е ерозирало поради обилните валежи. Моста е ремонтиран, канала е обрасъл с храсти и треви.
- 2.р.Арда-коритото на реката е с много добра проводимост.
- 3.река през с.Долни Главанак- коритото на реката е обрасло с храсти, треви и дървета, които затрудняват проводимостта
- 4.река през с.Бориславци- коритото на реката е обрасло с храсти,треви и дървета, които затрудняват проводимостта

На 11.06.2014г. и 22.10.2014г. комисията посети общ.Ивайловград, където извърши проверки на следните обекти:

- 1.Яз.”Ивайловград”-НЕК ЕАД София- Към момента на проверката състоянието на язовирната стена и спомагателните съоръжения е добро.
- 2.р.Бяла в района на ПС”Меден бук”- временното укрепване на десния бряг от общ.Ивайловград, е разрушено. Необходимо е възстановяване на дигата , около 100м

с цел предпазване от ново наводняване на ПС, подадени са документи за финансиране от МКВП-МС.

3.р.Бяла в района на ПС"Долно Луково"-непочистено речно корито от храсти , дървета и наноси. В близост до ПС има трафопост , който при високи води се залива.

4.Мост преди с.Долно Луково-речното корито е обрасло с дървета и храсти, силно ерозира е десния бряг на разстояние около 50м.

5.р.Арда в района на ПС „Славеево”- речното корито е обрасло с дървета и храсти. Водното огледало на язовир в Р Гърция достига до 1,1км над ПС, която попада в десния завой на реката. Образуваният остров понижава водното ниво в десния ръкав и няма достатъчно вода за ПС

На 06.06.2014 г. и 21.10.2014г. са извършени следните проверки в общ.Свиленград:

1. Корекция на р.Марица –Любимец-Свиленград от км 21+100-мост на път АМ»Марица. Коритото на реката е обрасло с дървета и храсти, но има добра проводимост, скъсания участък от дясната дига не е възстановен.

2.р.Сива река-реката е с добра проводимост, слабо обрасла с храсти и дървета. .

3.реките-Голяма, Левченска,Ченге дере-силно обрасли с храсти и дървета.

4.р.Канаклийка-коригиран участък-скъсването е възстановено, коритото е обрасло с храсти и дървета, силно намалена проводимост.

5.р.Марица- лява дига при км 25+000 –две скъсвания и при км 0+000, дясна дига при км 20+800, км 22+500-две скъдвания и км13+000 не са възстановени в момента на проверката

На 30.05.2014 г. и 10.10.2014г. бяха проверени следните обекти в общ.Стамболово:

1.р.Бистришка до моста за с.Тънково и моста след с.Долно Ботево-речното корито е силно обрасло от храсти и дървета.

2.яз.Долно Ботево, яз.Кушево, яз.Стамболово, яз.Дружба, яз.Балкан, яз.Гледка с непочистени сух и мокър откоси и до 500м след преливника.

На 10.06.2014г. и 08.10.2014 г.са проверени следните обекти в общ. Любимец:

1.р.Марица-всички коригирани участъци предпазни диги– невъзстановени са 6 скъсани участъци.

2.Лява дига на р.Бисерска. Не е възстановен участъка на лява дига при км 1+800.

3.Реките Лозенска, р.Бисерска, р.Селска, р.Джевезлъка са силно обрасли с храсти и дървета и са с намалена проводимост.

4.яз.Еловица-изправен, удълбочен преливник

На 04.06.10.2014г. и 20.10.2014г. се извършиха проверки на обекти на територията на общ.Хасково както следва:

1.яз.Стамболийски- Бързотока след преливника е разрушен.Основният изпускател не работи-затлачен, прокопан втори преливник от другата страна на стената , нивото на преливния ръб е с около два метра под нивото на стария преливник и по този начин язовирът винаги има ниско ниво на кота преливане.

2.Корекция на р.Харманлийска-участък от с.Стойково до с.Брягово, вкл. и разрушените участъци на диги и берми през периода 06-09.02.2012 г.-разрушена дига и берма при км.24+000, за което има осигурено финансиране е възстановена.Силно обрасли речно корито и диги, разрушената лява дига при км.16+800 и км.17+250 в землището на с. Брягово не са възстановени.

3.Корекция на р. Узунджовска в землището на с.Узунджово и с.Александрово-премахнат е мост в чертите на населеното място, които забентва високи води,създава се по добра проводимост. Изградена нова околоръстна дига-500 м.

4.Реките Банска през Гарваново, Хасковска, Коджа дере, река през Корен, Балакли дере, река през с.Узунджово, с.Подкрепа, с.Стойково са обрасли с храсти и дървета в участъците извън урбанизираните територии и са с намалена проводимост.

5.Река през с.Криво поле-извън урбанизирана територия. Коритото на реката е обрасло с храсти и дървета, папур и треви в резултат на което проводимостта е силно намалена. При високи води се заливат земеделски земи.

6.Река през с.Елена- извън урбанизирана територия.Коритото на реката е обрасло с храсти и дървета,папур и треви в резултат на което проводимостта е силно намалена.При високи води се заливат земеделски земи.

7.Река през с.Стойково-извън урбанизирана територия.Коритото на реката е обрасло с тревна растителност,но има добра пропускливост.

6.Река Хасковска през с.Спахиево и водосток на републикански път 111-506. Речното корито преди и след водостока е запълнено със строителни и битови отпадъци-нарушена проводимост, заливат се съседни имоти.

На 09.06.2014г. и 17.10.2014 г. са проверени следните обекти на територията на общ. Минерални бани :

1.яз. "Сираково" – техническото му състояние е определено като изправно със слягане на бетоновата броня на мокрия откос, речното легло до 500 м след язовирната стена е обрасло с треви и храсти.

2.яз. "Мин.бани".- техническото му състояние е определено като изправно, сухият откос е обрасъл с храсти.

3.Река Банска през с.Сусам – коритото на реката има добра проводимост, непочистен участък непосредствено след корекцията, в участъка след бетоновия брод има наличието на наноси.

4.Река Банска през с.Татарево – коритото на реката има добра проводимост, не е довършена корекцията.

5.Река Величка/Олу дере/ през с.Боян Ботево и с. Караманци – извън урбанизирана територия – коритото на реката е обрасло с храсти, има паднали дървета и наличието на битови отпадъци.

6.Дере в с.Брястово и водосток на републикански път 111-506 – дерето е с наличието на наноси, частично обрушване на водостока.

7.Река Хасковска през с. Спахиево –коритото на реката има добра проводимост, но на места се наблюдава наличиета на битови отпадъци.

На 13.06.2014г. и 13.10.2014 г.се извърши проверка на следните обекти в общ.Харманли:

1. яз. "Доситеево"- техническото му състояние е определено като изправно, речното легло до 500 м след язовирната стена е обрасло с треви, единични дървета и храсти.

2.яз. "Изворово" - на 13.06.2014г. техническото му състояние е определено като изправно, речното легло до 500 м след язовирната стена е обрасло с треви, единични дървета и храсти.

3.яз. "Изворово" – на 13.10.2014г. техническото му състояние е определено като неизправно, частично работоспособно, констатирана е филтрация в зоната на основния изпускател след дренажна призма. Речното легло до 500 м след язовирната стена е обрасло с треви, единични дървета и храсти.

4.яз. "Малкочко дере" – на 13.10.2014г. техническото му състояние е определено като неизправно, неработоспособно. Речното легло до 500 м след язовирната стена е обрасло с растителност.

5.Река Марица-дигите са в добро състояние, като на места има наличие на растителност, наблюдава се скъсване на лява дига около 4 м при км. 41+800.

6.Реките Бъкър дере и Голяма река - силно обрасли с храсти и дървета, при високи води се заливат земеделски земи.

7.Река Харманлийска в участъка от местност «Дефилето» до вливането в р.Марица - силно обрасла с храсти и дървета.

8.Река Харманлийска – корекция - лява дига от км. 2+500 до км. 3+600 на няколко места се наблюдава компроментиране на дигата.

9.Река Бисерска- разрушена е лява дига около 100 м при км. 6+000, в землището на с.Бисер, при високи води се заливат земеделски земи.

На 16.06.2014г. и 16.10.2014 г.бяха проверени следните обекти в общ.Симеоновград:

- 1.яз. "Троян" - техническото му състояние е определено като изправно, речното легло до 500м след язовирната стена е обрасло с треви и храсти.
- 2.яз. "Тянево" - техническото му състояние е определено като изправно, речното легло до 500м след язовирната стена е обрасло с треви и храсти.
- 3.яз. "Дряново" - техническото му състояние е определено като изправно, речното легло до 500м след язовирната стена е обрасло с треви и храсти.
- 4.Река през с.Дряново – речното корито е обрасло с треви и храсти.
- 5.Река през с.Троян – речното корито е обрасло с треви, единични дървета и храсти.
- 6.Река Мусачевска – речното корито е обрасло с треви, единични дървета и храсти, при високи води се заливат около 1/3 от с.Калугерово.
- 7.Реките Колуфардере и Юручка са с добра проводимост.
- 8.Корекция р.Марица - дига при км.66+500, в землището на гр.Симеоновград, наблюдава се износване на част от дигата в размер около 25 м. -;
- 9.Корекция р.Съзлийка - от км.6+900 до км 10+200, в землището на с.Калугерово, с.Пясъчево, с.Навъсен речното корито е обрасло с треви, дървета и храсти.
- 10.Корекция р.Съзлийка – лява дига на приток при заустването му на км.3+950, дясна дига на км 3+870, в землището на с.Троян, наблюдават се две скъсвания на лява дига на притока – 10м и 40м. Дясната дига е компроментирана на три места с предпоставки за скъсване.
- 11.Корекция р.Съзлийка – разрушена дясна дига при км.10+000 от началото на корекцията. Наблюдава се скъсване на дигата в участък около 90 м., при високи води се заливат земеделски земи.
- 12.Корекция р.Съзлийка – р.Мусачевска прекъснати: лява дига при км. 0+230, лява и дясна дига при км. 0+380, дясна дига при км. 0+440, 0+590, почистване на коритото р.Мусачевска от км. 0+000 до км. 0+660, землището на с.Калугерово. Наблюдават се две скъсвания на лявата дига в размер общо около 30 м. и три скъсвания на дясната дига с обща дължина около 70 м.
- 13.Корекция р.Съзлийка – разрушени лява и дясна диги при устието на приток на км.4+300, почистване на коритото на притока, землището на с.Калугерово. Наблюдават се три скъсвания на лявата дига с обща дължина около 50м. и на дясната дига в размер на около 30м., коритото на реката е обрасло с блатна растителност.
14. Река Съзлийка – от протокола от 16.06.2014г : не са възстановени следните участъци от дигите: при км.8+780 в землището на с.Пясъчево, при км.4+000 в землището на с.Навъсен; при км.4+200 в землището на с.Калугерово.

На 03.06.2014г. и 15.10.2014 г. комисията посети следните обекти в общ.Димитровград:

- 1.яз. "Черногорово" - техническото му състояние е определено като изправно.
- 2.Язовир "Голото кале" техническото му състояние е определено като неизправно и частично работоспособно, сухият и мокър откоси и речното легло до 500м след язовирната стена са обрасли с треви и храсти.
- 3.Язовир "Бодрово" техническото му състояние е определено като неизправно и частично работоспособно, сухият и мокър откоси и речното легло до 500м след язовирната стена са обрасли с треви и храсти.
- 4.Язовир "Голямо Асеново" - техническото му състояние е определено като изправно, речното легло до 500м след язовирната стена е обрасло.
- 5.Язовир "Долно Белево" - техническото му състояние е определено като изправно, речното легло до 500м след язовирната стена е обрасло.
- 6.Стуроотвали при ТЕЦ-Марица -3 - в момента на проверката не работят и са сухи, извършва се надграждане на съоръжението.
- 7.Коритата на реките: р. Каяклийка – преминаваща през с.Бодрово, с.Върбица и с.Скобелево, река - преминаваща през с.Горски извор, покрай с.Каснаково и вливаща се в р.Банска преди с.Добрич, река – преминаваща през селата Воден и

Черногорово, река – преминаваща през с.Долно Белево и Злато поле, р. Банска, преминаваща през с.Каснаково и с.Добрич и вливаща се в р.Марица - са силно обрасли с дървета и храсти- намалена проводимост.

8.Река Меричлерска - преминаваща през гр.Меричлери и кв. "Изток" на гр.Димитровград – коритото на реката е обрасло с храстовидна растителност, проводимостта е намалена. Налични са 2 броя изградени мостови съоръжения, които не се използват и допълнително намалят проводимостта на речното корито, едното от съоръженията е в аварийно състояние.

9. Коритото на р.Мартинка е силно обрасло с дървета и храсти- намалена проводимост.

10.Коритото на р.Марица в участъка на общ.Димитровград - силно обрасло с дървета и храсти , вследствие на което се появяват нови островни образувания които се самозалесяват и увеличават площта си. Това намалява проводимостта на реката. В района на около 500м западно от с.Райново има частично изграден бент на десния бряг на реката, който измества течението на водата към левия бряг, вследствие на което има ерозия на брега, в участъка около 200м.

11. Корекция на р.Мартин дере са разрушени участъци от дясна дига, дясна берма и прилежащи площи от км. 0+150 да км. 0+400, лява дига и берма от км. 0+100 до км. 0+300 и лява дига при км. 1+080, необходимо е почистване на участъка от км. 0+000 до км. 1+140, землището на с.Брод и с.Злато поле.

12. Корекция на р.Мартин дере - дясна дига при км. 1+240, лява дига при км. 1+800, км. 3+000, дясна дига при км. 4+200, необходимо е почистване на участъка от км. 1+140 до км. 4+200, землището на с.Брод и с.Злато поле

13. Корекция на р.Мартин дере – нарушени участъци от дясна дига при км. 4+400 до насипване на участъка при км. 4+800, км. 5+180, км. 5+340, км. 5+600 – възстановяване. Лявата дига при км. 5+180 – укрепване. Необходимо е почистване на участъка от км. 5+600 до км. 4+200, землището на с.брод и с.Злато поле.

14. Корекция на р.Марица – в землището на с.Нова Надежда - разрушени са два броя шлюзове на лява дига при км. 82+640 и км. 81+550.

15. Корекция на р.Марица –разрушени лява дига и берма при км. 82+640 и км114+800, землището на с.Райново.

16. Праг на км. 107+500, землището на с.Ябълково и праг и дясна берма при км. 114+800, в землището на с.Скобелево са за възстановяване.

Ц.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ

1. Обобщена информация за територията на РИОСВ

Общата територия, контролирана от РИОСВ-Хасково възлиза на 826344 ха. От тях земеделските земи са 440413ха. Размерът на горския фонд е 348426 ха.

2. Замърсяване на почвите с тежки метали и металоиди

РЛ-Хасково осъществява мониторинговата дейност в пунктовете за наблюдение и контрол от подсистема „Земи и почви" от НАСЕМ. Пунктовете, в които се извършва пробонабирането на почвени проби са определени от ИАОС, гр. София. Те са разположени на цялата територия на РИОСВ и са в зависимост от източниците на замърсяване.

През есента на 2014 г. е извършено пробонабиране от пунктовете на I и II ниво на почвен мониторинг съгласно план-графика на ИАОС – гр. София. Пробите са анализирани от РЛ - Хасково към ИАОС по следните показатели: рН, олово, кадмий, мед, цинк, арсен въглерод, азот, фосфор и пестициди, обемна плътност, никел и хром. Пунктовете са определяни, като са съобразени с типа на почвите, начина на трайно ползуване и културите, които се използват. Определени са им географски координати, които образуват мрежа от 16x16 км един от друг.

Пробонабирането се извършва в следните пунктове:

Брой пунктове	№ на пункта	Географски координати		Населено място, землище	Община
1.	250	25 25.100	41 52.067	с. Сираково	Хасково
2.	251	25 27.188	42 0.389	с. Горски Извор	Димитровград
3.	252	25 29.291	42 8.710	гр. Меричлери	Димитровград
4.	268	25 36.230	41 50.504	с. Манастир	Хасково
5.	269	25 38.333	41 58.819	с. Узунджово	Хасково
6.	270	25 40.465	42 7.130	с. Голямо Асеново	Димитровград
7.	286	25 45.227	41 40.616	с. Ръженово	Маджарово
8.	287	25 47.344	41 48.923	с. Славяново	Харманли
9.	288	25 49.476	41 57.230	с. Поляново	Харманли
10.	289	25 51.623	42 5.533	с. Калугерово	Симеоновград
11.	305	25 54.182	41 30.723	с. Пашкул	Ивайловград
12.	306	25 56.305	41 39.026	с. Бориславци	Маджарово
13.	307	25 58.444	41 47.326	с. Черна могила	Харманли
14.	308	26 0.599	41 55.625	с.Рогозиново	Харманли
15.	324	26 5.222	41 29.125	с. Свирачи	Ивайловград
16.	325	26 9.529	41 45.711	Свиленград	Свиленград
17.	326	26 11.705	41 54.002	с. Васково	Любимец
18.	343	26 25.010	42 0.644	с. Равна Гора	Любимец
19.	231	25 11.906	41 45.283	с. Куцово	Черноочене
20.	232	25 13.957	41 53.614	с. Ночево	Черноочене
21.	246	25 16.895	41 18.570	с. Яковица	Крумовград
22.	247	25 18.925	41 27.092	с. Овчево	Джебел
23.	248	25 20.969	41 35.420	с. Петлино	Момчилград
24.	249	25 23.027	41 43.744	с. Патица	Черноочене
25.	265	25 29.989	41 25.552	с. Ралица	Момчилград
26.	266	25 32.050	41 33.871	с. Татул	Момчилград
27.	267	25 34.135	41 42.188	с. Кокиче	Кърджали
28.	284	25 41.037	41 23.995	с. Гулия	Крумовград
29.	285	25 43.126	41 32.306	с. Джанка	Крумовград
30.	304	25 52 072	41 22.420	с. Стражец	Кърджали

Резултатите от извършените анализи показват превишения на максимално допустимите концентрации на никел и хром в почвите само за Пункт 248 с. Петлино, общ. Кърджали. При дълбочина на извадка за никел от 0-10 cm при норма 80mg/kg - резултат от изпитването 250 mg/kg; хром при норма 250 mg/kg - резултат от изпитването 363 mg/kg. При дълбочина на извадката от 10-40 cm за никел при норма 80 mg/kg - резултат от изпитването 226 mg/kg; хром при норма 250 mg/kg - резултат от изпитването 362 mg/kg.

3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост

От доста години дейността на всички рудници за оловно-цинкова руда в района на Източните Родопи и въгледобива около Димитровград са прекратени. За региона на РИОСВ-Хасково общият размер на нарушените от миннодобивни дейности до момента терени е около 1700 ха. По-голяма част от тях /около 1200 ха/ са пропадания на земи над стари минни изработки на "Мини Маришки басейн" ЕООД, Димитровград. През изминалата година поради неосигурено финансиране не са осъществявани рекултивации на такива терени.

Силен интерес от страна на чуждестранни и български инвеститори представлява района на Източни Родопи, където са обособени няколко големи лицензионни площи за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми, като някои от тях са получили и концесия, но все още не са започнали добивни дейности.

4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/.

През последните години на територията, контролирана от РИОСВ-Хасково залежават около 861079кг в твърдо състояние и 122511л в течено състояние забранени за употреба пестициди. Те се съхраняват в 30 бр. складове, разположени в 8 общини. До момента със средства от МОСВ-ПУДООС са изградени и отремонтирани централизирани складове за съхранение на растително-защитни препарати в 8 общини. Решени са проблемите за общ. Хасково, общ. Харманли, общ. Димитровград, общ. Кирково, общ. Крумовград, общ. Кърджали и общ. Черноочене. Характерно за тях е, че те са собственост на съответните общини, а всички пестициди, които се съхраняват в тях са обезопасени и преупаковани. Все още не са решени окончателно проблемите със складовете в общ. Маджарово, общ. Симеоновград, общ. Ивайловград, общ. Джебел и общ. Момчилград. По-голямата част от тях са собственост на бивши земеделски кооперации, а някои от тях са и частна собственост, те са в лошо състояние, неохраняеми и наличните в тях растително-защитни препарати създават потенциална опасност от инциденти и замърсяване на околната среда.

На територията на РИОСВ се извършва почвен мониторинг за замърсяване на почвите с пестициди. Пунктовете се определят от ИАОС – София. Анализите се извършват в РЛ – Хасково към ИАОС. През 2014г не са констатирани замърсявания на почвите с пестициди.

5. Замърсяване на почвата с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти.

Замърсяванията се дължат предимно на аварии при катастрофи или на инцидентни разливи и течове в складовите стопанства за нефтопродукти. През 2014г. на територията на РИОСВ - Хасково замърсяване с нефтопродукти не е констатирано.

6. Ерозия на почвите

Ерозията е процес, който механично уврежда почвите, като унищожава хумусния слой, което води до намаляване на почвеното плодородие ежегодно.

Всяка година ерозията е бич за повечето от половината земеделски земи в България. За района на Хасковска и Кърджалийска област на засилена водна ерозия са подложени над 150 хил.дка. земи, основно в Кърджалийски регион (общини Кърджали, Момчилград, Крумовград, Черноочене, Кирково).

До голяма степен активната водна ерозия в Кърджалийско бе намалена и овладяна с извършеното през миналите години широко мащабно залесяване - залесени над 1 млн. дка нови гори и проведени противоерозионни технически мероприятия.

В равнинната част на региона Горнотракийската равнина, в поречието на р.Марица и на слабо наклонени предпланински възвишения на Източните Родопи, водната ерозия е изразена в по-малка степен поради естественото затревяване и самозалесяване на земите, които не се обработват.

През 2014 г. година не са финансирани проекти против ерозията и не са известни такива, които се изпълняват на контролираната от РИОСВ - Хасково територия. Дейностите по предотвратяване на почвената ерозия основно се финансират от МЗХ.

7. Засоляване и вкисляване на почвите

Изградени са опорни пунктове за мониторинг от НАСМОС за вкисляване на почвите. Пробонабрани и анализирани са 32 броя почвени проби в пунктове Любимец, общ. Любимец; с. Глухар, общ. Кърджали; с. Крепост, общ. Димитровград и с. Узунджово, общ. Хасково. Пробонабирането се извършва от 4 точки за всеки пункт в две дълбочини – $0 \div 20$ см и $20 \div 40$ см – веднъж годишно – есен. От извършените анализи за вкисляване на почвите не са установени стойности застрашаващи почвеното плодородие.

За територията на РИОСВ – Хасково няма изградени почвени пунктове за мониторинг на почвите от засоляване.

8. Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци)

За съжаление се констатира, че продължава изхвърлянето на разнородни отпадъци върху почвената повърхност в населените места и извън тях. В резултат на извършени планови и извънредни проверки и дадени предписания през 2014г са закрити 14 бр. нерегламентирани сметища.

II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

1. Защитени територии

Територията, за която отговаря Инспекцията е в югоизточната част на България, обхваща Хасковска и Кърджалийска области, приблизително 7707 км² без общини Тополовград и Ардино. Районът включва източна Тракийска низина, Източни Родопи и югоизточен Сакар. Релефът е преобладаващо хълмист и нископланински, със заоблени била, стръмни склонове прорязани от сухи дерета, с основна надморска височина между 180 и 750 м. Климатът е преходноконтинентален с изразено средиземноморско влияние по поречията на р. Арда и р. Бяла.

Тук са водосборните райони и долните течения на трите основни за южна България реки – Арда, Марица и Тунджа. Другите повърхностни водни обекти на територията на област Хасково са част от Източнобеломорския район и принадлежат към поречие Марица, поречие Арда и поречие Бяла река.

Към момента на територията на РИОСВ-Хасково има обявени по Закона за защитените територии /ЗЗТ/ общо 87 защитени територии /ЗТ/, от които 47 природни забележителности /ПЗ/, 4 поддържани и 1 строг резерват и 34 защитени местности /ЗМ/ на обща площ приблизително 10567 ха /Приложение 1/. Въпреки положените усилия по отношение разширяването на мрежата от защитени територии, те представляват около 1,37% от площта контролирана от инспекцията, което е доста по-малко от средното за страната (5.3%), дължащо се главно на факта, че в региона няма големи защитени територии като природните и национални паркове.

Стартира процедура в МОСВ по актуализация на площта на Природна забележителност „Пещерата Хайдушката дупка” в земл. с. Дрипчево, общ. Харманли, обл. Хасково;

Продължава процедурата по обявяване на нова защитена територия за опазване на дървовидна леска в землището на село Перуника, община Крумовград, област Кърджали, получено писмо от МОСВ за доокомплектоване на документацията и свикване на комисия на основание чл. 38 от ЗЗТ;

Финализиране на процедура за намаляване на площта на ПЗ „Сазлъка”, издадена от МОСВ със Заповед №РД-918/06.12.2013г.

Във връзка с намаляването на площта на Природна забележителност „Сазлъка” със Заповед №РД-918/06.12.2013г. на МОСВ е стартирана процедура за възлагане отразяването на промяната в КВС на земл. на с. Бисер, общ. Харманли, обл. Хасково;

Във връзка с отразяването на защитените територии в КВС е стартирана процедура за възлагане отразяването на ПЗ „Гъбата” и ПЗ „Лъвът” – общ. Кирково, обявени със заповед №407/07.09.1982г. на КОПС при МС;

Във връзка с обявяването на нови защитени територии, на основание Споразумение № РД 50-178 от 17.09.2003 г. между МОСВ и МЗГ, са проведени комисии и са съставени констативни протоколи за констатиране на несъответствия и грешки при отразяване в КВС на следните защитени територии на територията на ОД ”Земеделие”-Хасково:

№	име	номер на заповед за обявяване	землище	площ в дка	стопанисваща организация
1	Защитена местност „Находище на тракийски клин”	№РД-204/04.03.2013г.	с. Воденци	136,580	Община Стамболово
2	ЗМ „Находище на Жлезист лопен”	№ РД-21/11.01.2013г.	с. Браница	5,000	Община Харманли
3	ЗМ Находище на надделнолистно великденче	№РД-17/11.01.2013г.	с. Щит	358,793	ТП ДГС - Свиленград; общ. Свиленград
4	ЗМ „Находище на Триделнолистен ериолобус-Ливадите” ПИ №000416	№РД-30/16.01.2013г.	с. Белополяне	22,203	Община Ивайловград
5	ЗМ „Находище на Триделнолистен ериолобус-Даневата чешма”	№РД-20/11.01.2013г.	с. Белополяне	2,000	Община Ивайловград

Във връзка с обявяването на нови защитени територии, на основание Споразумение № РД 50-178 от 17.09.2003 г. между МОСВ и МЗГ, са проведени комисии и са съставени констативни протоколи за констатиране на несъответствия и грешки при отразяване в КВС на следните защитени територии на територията на ОД ”Земеделие”-Кърджали:

№	име	номер на заповед за обявяване	землище	площ в дка	стопанисваща организация
1	Защитена местност „Находище на Провански салеп - с. Априлци”	№РД-33/16.01.2013г.	с. Априлци	5,566	общ. Кирково
2	ЗМ „Ултрабазични скали с пионерна тревна растителност”	№РД-568/17.07.2013г.	с. Чичево, с. Крилатица	1251,195	ТП ДГС - Кирково
3	ЗМ „Находище на родопски лопен”	№РД-18/11.01.2013г.	с. Горни Юруци	79,740	общ. Крумовград

През 2014 г. продължиха дейностите и по проект „Реализиране на дейности по опазване, поддържане и възстановяване на местообитания и популации на видове на територията на резерват „Вълчи дол” и поддържани резервати „Женда”,

„Борака”, „Боровец” и „Чамлъка” финансиран по ос 3 на Оперативна програма „Околна среда”. Стартира възлагането и изработването на плановете за управление на посочените резервати, маркиране на границите, поставяне на информационноуказателни табели; почистване на туристическите пътеки, обявени със заповед на МОСВ в резерват „Вълчи дол”; дейности по информираност и публичност и др.

2. Биоразнообразие

По-голямата част от територията, за която отговаря РИОСВ-Хасково попада в Източни Родопи. Като място с изключително високо биологично разнообразие ще посочим някои обобщени характеристики.

Източните Родопи заемат малка част от общата площ на България, едва 5,4% /6005 км²/, но тук са установени множество ендемични редки и защитени растителни и животински видове.

Установени са 1 950 вида растения от 122 семейства, 350 вида пеперуди, 21 вида риби, 10 вида земноводни, 26 вида влечуги, 273 вида птици и 59 вида бозайници.

Преобладаващите флорни елементи са субмедитеранските и евро-азиатските, следвани от медитеранските. Ендемичният флорен елемент е представен от 85 балкански, 20 български и 7 родопски ендемични вида растения. Разпространени са 28 реликтни вида. За 25 вида единствените за страната находища са тук, 23 са включени в Европейския списък на редките, застрашени и ендемични видове, 12 са глобално редките европейски видове, 37 вида са включени в приложение 2 на Вашингтонската конвенция (CITES), 5 вида – в Бернската конвенция.

От общо 17 вида земноводни за България, тук са установени 10, като от тях 7 са защитени, 4 включени в Бернската конвенция и 2 вида в Световния Червен Лист на IUSN.

Птиците са представени от 273 вида, като 241 са защитени, 77 включени Червената книга на България, 261 в Бернската конвенция, 7 вида са световно застрашени.

Бозайниците са групата с най-много световно застрашени видове. От 59 вида установени в Източните Родопи, 23 са включени в Световната червена листа на IUSN / Международен съюз за защита на природата /, 12 в категорията “ уязвим “, 11 вида в категорията “ полузастрашен”.

В Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие Източните Родопи са определени като територия с “висока” значимост по отношение на видовото си разнообразие, значимостта по отношение на ендемизма, както и наличие на редките таксони.

Наред с Родопите на територията на РИОСВ - Хасково попада и част от Сакар планина, където се срещат около 600 вида висши растения, 44 от които са включени в Червената книга на България. В Сакар защитените територии обхващат орнитологично важни места, които са от световно природозащитно значение и такива с висока консервационна стойност. Те са от изключителна важност за опазването на световно застрашения от изчезване царски орел.

В региона официално са обявени 121 бр. вековни дървета - предимно летен дъб, благун и цер, най-възрастните от които са на над 500 години.

През текущата година са обявени 3 бр. нови вековни дървета по ЗБР в общините Хасково, Симеоновград и Ивайловград.

През 2014 г. са заличени 4 бр. вековни дървета от общините Стамболово и Димитровград.

През текущата година бяха посетени трите находища на ресурсния вид Блатно кокиче, вкл. в прил. 4 на ЗБР. Бе извършена оценка на ресурсните възможности на вида, за издаване ежегодна заповед за ползване от МОСВ.

През 2014 г. съвместно с лабораторията по ГМО към ИАОС беше направено пробовземане от памук, царевица, рапица и картоф за наличие на генномодифицирана ДНК от единственото опитно поле на територията на РИОСВ-Хасково, резултатите ще бъдат ясни в края на 2014 г.

Резултатите от взетите през 2013 г. проби от опитното поле бяха отрицателни за наличие на генномодифицирана ДНК.

През 2014 г. се проведе мониторинг на видове включени в системата на НСМБР по съгласуван от ИАОС график, включващ единствено среднозимно преброяване на водолюбиви птици.

През 2014 г. в териториалния обхват на РИОСВ - Хасково няма/не са възникнали значими пожари - не са засегнати от пожар защитени територии и обекти от мрежата защитени територии съгласно ЗЗТ.

През 2014 бе засилен контрола върху общини, ТП ДГС, както и билкозаготвителните пунктове във връзка с изискванията на Закона за лечебните растения. В териториалния обхват на РИОСВ-Хасково са открити 3 нови билкозаготвителни пункта в гр.Любимец, с това общия брой на регистрираните в РИОСВ-Хасково билкозаготвителни пунктове за обл. Хасково и обл.Кърджали става 10 бр.

През 2014г. е регистриран един пункт за изкупуване на охлюви в гр.Кърджали.

През 2014г. беше засилена контролната дейност на зоомагазините във връзка с изискванията на ЗБР и ЗЗЖ.

НАТУРА 2000

В териториалния обхват на Инспекцията попадат цели или части от общо 23 защитени зони /ЗЗ/ от националната екологична мрежа НАТУРА 2000 с обща площ 5452.34 км2.(над половината от общата територия на РИОСВ-Хасково).

Към настоящия момент, официално, със заповеди са обявени 12-те защитени зони от НАТУРА 2000 – Директива 79/409 ЕЕС за опазване на дивите птици: ВГО002019 “Бяла река”, ВГО002103 “Злато поле”, ВГО002012 “Крумовица”, ВГО002014 “Маджарово”, ВГО002081 “Марица-Първомай”, ВГО002071 “Мост Арда”, ВГО002020 “Радинчево”, ВГО002013 “Студен кладенец”, ВГО002092 “Харманлийска река”, ВГО002106 “Язовир Ивайловград”, ВГО002073 “Добростан” и ВГО002021 “Сакар”. Останалите 11 ЗЗ за опазване на местообитанията на дивата флора и фауна са: ВГО000434 „Банска река”, ВГО000217 „Ждрелото на река Тунджа”, ВГО000287 „Меричлерска река”, ВГО001034 „Остър камък”, ВГО000435 „Река Каялийка”, ВГО000578 „Река Марица”, ВГО000442 „Река Мартинка”, ВГО000425 „Река Съзлийка”, ВГО001032 „Родопи – Източни”, ВГО001031 „Родопи – Средни”, ВГО000212 „Сакар”. Те са приети с Решение на Министерски съвет и се очаква официалното им обявяване през настоящата 2015г.

Подробният списък на ЗЗ в териториалния обхват на РИОСВ-Хасково е посочен в Приложение 2. През 2014г няма/не са настъпили промени в броя, площта и състоянието на ЗЗ в териториалния обхват на РИОСВ-Хасково. Не са установени сериозни нарушения по режима и охрана на предмета на защита в ЗЗ.

Orchis provincialis – Провански салеп – от новообявената през 2013г. защитена местност в земл. на с. Лозенградци

Вековен дъб – общ. Кирково

Новопоставена табела на Поддържан резерват „Борака”.

Белоглав лешояд – над резерват „Вълчи дол”

III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III.1. ОТПАДЪЦИ

1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински наредби

Съгласно националното и европейското законодателство се изисква разработването на програми за управлението на отпадъците на национално и местно ниво.

Кметовете на общини са отговорни за разработването и изпълнението на програми за управление на дейностите по отпадъците за територията на съответната община. Програмите са неразделна част от общинските програми за околна среда и се разработват, приемат и отчитат по реда на Глава четвърта от Закона за опазване на околната среда. Основните цели, които трябва да бъдат предвидени в общинските програми, са: подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците; третиране на образуваните количества твърди битови отпадъци – количества, които се увеличават всяка година; предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците; увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и др. Програмата се приема от общинския съвет на съответната община, който контролира изпълнението ѝ. Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Във връзка с изпълнението на мерките заложи в програмите за управление на отпадъците за територията на съответната община, кметовете на всички общини в региона контролиран от инспекцията са създали условия, при които всеки притежател на битови отпадъци да бъде обслужван, като за целта се осигурява закупуването и разполагането на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други, събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им, почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване, включително организирането на системи на разделно събиране на отпадъци от опаковки (за населени места с население, по-голямо от 5000 жители),

сключвайки договори със организации по оползотворяване или други лица, притежаващи разрешение, издадено по реда на Закона за управление на отпадъците. Кметовете на общини изпълняват своите задължения относно създаването на регионални сдружения за стопанисването на изградените съоръжения за третиране на твърди битови отпадъци, съгласно изискванията на Национален план за управление на отпадъците.

През изминалата 2014 г. не бяха изпълнени задълженията на общинските администрации относно организирането на разделно събиране на битови отпадъци от хартия, картон, метали, пластмаси и стъкло от населението, търговските и административни обекти на територията на общините. Голяма част от общините вече са предприели действия в тази посока, като са поканили организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци с цел организиране на такива системи или чрез организиране на собствени площадки за разделно събиране на отпадъци.

Всички общини имат приета наредба, с която се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на своя територия, като част от тях все още предстои да бъде актуализирани, за да бъдат съобразени с новите изисквания на ЗУО.

2. Битови отпадъци

На територията контролирана от Инспекцията се разполагат 16 общини. Десет от тях се обслужват от две депа за обезвреждане на твърди битови отпадъци- депото в землището на с.Гарваново, общ.Хасково и депото до гр.Харманли, проектирани и експлоатирани съгласно изискванията на Наредба № 6 от 27.08.2013 г. На практика цялото население в област Хасково или повече от 230 хил. души в 177 населени места е обхванато в системите за организирано сметосъбиране на битови отпадъци.

Общините в област Кърджали, включително община Ивайловград, обл.Хасково прекратиха предсрочно експлоатацията на старите общински депа, старите общински сметища бяха закрити със средства по програма ИСПА. От 2010 г. битови отпадъци образувани на територията на общините Кърджали, Момчилград, Ардино, Кирково, Крумовград, Черноочене и Ивайловград се извозват към временна площадката разположена до старото депо на общ.Кърджали в землището на с.Вишеград, която ще бъде ползвана до изграждането и пускането в експлоатация на първа клетна на РЦУО-Кърджали. Сметосъбиране и извозване на битови отпадъци е организирано в 258 населени места от областта, с което са обхванати 133 500 души от 141 хил. живущи на нейната територия.

През изминалата 2014 г. на територията на три общини – Хасково, Димитровград, Свиленград са функционирали системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Тези системи са разположени в общинските центрове. Така повече от 50% от жителите на Хасковска област е било обхванато от тези системи. Две от общините в обл.Хасково (Харманли и Любимец) са отправили запитване към организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки за изграждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на своя територия. Като цяло процентът на обхванатото население за територията на РИОСВ Хасково не е висок, което налага по-добра организация от страна на инспекцията относно контрола върху общинските администрации, които все още не са предприели действия по изпълнение на това свое задължение. Поради необходимостта от увеличаване процента на оползотворени отпадъци от опаковки, които се генерират от домакинствата и търговските обекти се налага и по-голяма активност от страна на общинските администрации за разполагане на системи за разделно събиране там, където такива все още не са въведени.

Забавянето на реализацията на проекта за изграждане на “Регионален център за управление на отпадъците – Кърджали” вече дълги години спъва решението за екологосъобразно третиране на битовите отпадъци, образувани на територията на областта. В обхвата на РЦУО Кърджали попадат общините Ардино, Джебел, Ивайловград, Кирково, Крумовград, Кърджали, Момчилград и Черноочене. Използваната в момента площадка представлява само временно решение, тъй като тя не отговаря на изискванията на Закона за управление на отпадъците и Наредба №6 от 2013г. Ситуацията се усложнява допълнително поради това, че там няма никакви условия за нормална експлоатация, а на площадката се обезвреждат почти 36 хил.тона битови отпадъци от посочените по-горе общини, или 30% от битовия отпадък, генериран на територията на инспекцията.

Друг приоритетен проблем в направлението, който налага допълнително внимание и усилие от наша страна е управлението на строителните отпадъци. Неконтролираното им изхвърляне от граждани и фирми, водещо до формиране на нерегламентирани сметища главно на входовете и изходите на населените места и замърсяване на зелените площи в самите населени места компрометираща усилията на общините при управлението на отпадъците и натовазва допълнително техните бюджети, принуждавайки ги да отделят допълнително средства за предепонирането им. По същия начин може да се разглеждат проблемите с образуването на нерегламентирани сметища от битови отпадъци, предвид това, че се отделят не малко средства за тяхното ликвидиране. Често се налага и тяхното повторно почистване. Част от населението на три общини в област Кърджали все още не се обслужва организирано. Въпреки че за това има и обективни причини, като напр. малкия брой жители на такива населени места, затруднен достъп до тях, особено в зимните месеци, считаме че това е основен недостатък на организацията на сметосъбиране в тези общини.

По данни от годишния доклад по околна среда на регионално депо в с.Гарваново през периода януари–декември 2014 г. общото количество приети отпадъци за депониране е 43 351 т, от тях 6 984 т. са от община Димитровград, 1 624 т. от община Минерални бани и 34 743 т. от община Хасково. Приемането на отпадъците става по предварително уточнен график и приета заявка от притежателя на отпадъците и въз основа на писмен договор.

Съгласно годишния доклад по околна среда представен от оператора на депо гр.Харманли през изминалата година са обезвредени общо 20 533 тона ТБО. Количеството по общини е както следва: 7 373 т – от Община Харманли; 1 343 т от Община Любимец; 305 т – от Община Маджарово; 5 946 т – от Община Свиленград; 1 275. т – от Община Симеоновград; 1 159 т. от Община Стамболово; 194 т – от Община Тополовград; 2 937 т – от Община Тунджа, обл.Ямбол. Приемането на отпадъците става по предварително уточнен график и приета заявка с притежателя на отпадъците и въз основа на писмен договор.

Поради предстоящото изчерпване на капацитета на Регионалното депо с.Гарваново е изготвен проект „Интегрирано управление на отпадъците в регион Хасково” по ОП „Околна среда 2007-2013 г.” и е издадено разрешително за строеж за Регионален център за третиране на неопасни отпадъци (РЦТНО) за общините Хасково, Димитровград и Минерални бани. С реализацията на проекта се предвижда увеличаване на експлоатационния обем на депото със строителството на нови клетки, включително изграждане на сепарираща и компостираща инсталация с цел намаляване на количеството на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на оползотворимите отпадъци. Строителството все още не е започнало.

На територията на РИОСВ Хасково през изтеклата годината няма депа или инсталации за третиране на битови отпадъци с преустановена експлоатация. Няма съоръжения за третиране на битови отпадъци, чийто срок на експлоатация,

предстои да изтече през следващите две години. Не се извършват дейности по предварително третиране преди депониране на биоразградимите битови отпадъци.

През изминалата година общ.Димитровград, общ.Симеоновград и общ.Свиленград са внесли в ПУДООС проекти за рекултивирването на закрити общински депа за битови отпадъци, които не отговарят на изискванията по отменената Наредба № 8 от 2004 г. на обща стойност 5 248 594 лв. Очаква се съгласуване на проектите и одобряване на финансирането по тях от ПУДООС.

През 2014.г експертите от направлението извършиха 63 проверки (планови и по сигнали) по населени места, републиканска и общинска пътни мрежи, относно задълженията на кметовете на общини, във връзка с организацията по управление на битовите и строителни отпадъци, образувани на тяхна територия. При проверките се установи, че е създадена добра организация за събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депа за обезвреждането им. Въпреки това не винаги се постигат резултати, удовлетворяващи критериите на ЗУО. Продължава образуването на нерегламенти-рани сметища по населените места и пътната инфраструктура. През 2014 г. на територията на РИОСВ – Хасково са закрити 14 бр. нерегламентирани сметища. Площта на почистените терени е 8.2 дка.

Завършено е строителството и е пусната в експлоатация сепарираща инсталация за битови отпадъци на регионално депо за твърди битови отпадъци - гр.Харманли.

Действащи градски пречиствателни станции за отпадни води на територията на РИОСВ–Хасково са ГПСОВ-Димитровград и ГПСОВ-гр. Хасково.

„В и К“ ЕООД-Хасково притежава регистрационен документ за извършване на дейност по транспортиране (събиране и транспортиране), в съответствие с § 1, т. 41 и 43 от ДР на ЗУО на територията на цялата страна, на утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места. Дружеството е сключило договор с „Биопоника Агра“ ООД за третиране на отпадък с код 19 08 05 – утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места, на площадката на ГПСОВ – Хасково, по „верми“ технология с червен калифорнийски червей. „ВиК“ ЕООД-Хасково и „ВиК“ ООД-Димитровград са извършили изпитване на утайките, генерирани от ГПСОВ в акредитирани лаборатории, като в Димитровград, утайките се подлагат на минерализиране, чрез ферментация в „метан танк“.

3.Строителни отпадъци:

Приетите през 2012 г. нов Закон за управление на отпадъците и Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали регламентират налагането на нови изисквания за:

- предотвратяването и ограничаването на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаването на риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци;
- създаване на екологосъобразна система за управление на СО;
- влагане на рециклирани строителни материали в строителството;
- управление на образуваните СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

Основен метод за третиране на строителни отпадъци на територията, контролирана от РИОСВ Хасково през 2014 г. е депонирането им на площадки, посочени от кмета на съответната община.

На регионалните депа за неопасни отпадъци в гр. Харманли и с. Гарваново е допустимо оползотворяване на строителни отпадъци в ограничени количества, чрез подравняване на терени, запръстяване на работните участъци от депото, а за

отпадъци които представляват изкопни земни маси, почва и камъни и при рекултивацията на запълнените клетки на депата.

Опасните строителни отпадъци представляват малка част от общия поток генерирани строителни отпадъци. На двете регионални депа за неопасни отпадъци е разрешено депонирането на строителни и изолационни материали, съдържащи азбест в ограничени количества.

На територията на РИОСВ – Хасково няма изградени самостоятелни съоръжения за третиране (оползотворяване, вкл. рециклиране или обезвреждане) на строителни отпадъци, отговарящи на нормативните изисквания на законодателството по управление на отпадъците.

Регионално сдружение на общините Хасково, Димитровград и Минерални бани притежава одобрен проект по ЗУТ, с влязло в сила разрешително за строеж на „Регионална инсталация за рециклиране и съоръжение за обезвреждане на инертни отпадъци в землището на гр. Хасково”, за който няма осигурено финансиране (собствено или национално) и не може да бъде реализиран.

4.Производствени и опасни отпадъци

При извършените проверки от РИОСВ – Хасково през 2014 г. на лицата, образуващи и третиращи производствени и опасни отпадъци се установи, че в голяма степен отпадъците се събират и съхраняват разделно, без да се смесват. Площадките за съхранение и третиране на отпадъците са изградени и се експлоатират в съответствие с екологичните изисквания. Местата за съхранение на отпадъците са обозначени, оградени, с контролиран достъп. Осигурени са и необходимите подходящи съдове за съхранение на отпадъците.

На територията на инспекцията в следните съоръжения и инсталации са разрешени дейности по оползотворяване на опасни и производствени отпадъци:

1. Цех „Циментови мелници“ на „Вулкан Цимент“ АД, Димитровград – оползотворяване на неорганични минерални отпадъци с код R5;
2. Оползотворяване на неорганични минерални отпадъци от „ЕКО ЦЕМ” ООД, София, цех в гр.Харманли (пепели от ТЕЦ) с код на дейността R5, като добавка в портланд цименти;
3. Леярски цех на „Елпром – Харманли“ АД – оползотворяване на отпадъци от черни метали чрез топене и леене до готови изделия и оползотворяване на собствени отпадъци от леярска пръст, преди и след леене – R5;
4. Леярски цех на „Монек – юг“ АД, Кърджали – оползотворяване на отпадъци от черни метали чрез топене и леене до готови изделия, оползотворяване на отпадъци от леярска пръст, преди и след леене, генерирани от същия цех – R5 и R9 за повторна употреба на собствен отпадък – минерални масла;
5. Електродъгова пещ и Индукционна пещи в „НЕОХИМ” АД – оползотворяване предимно на собствените метални отпадъци– код R 4.;
6. Пещ за леене на черни метали на „Балкан груп метал“ ЕООД, Любимец – рециклиране на черни метали – код R 4. Към момента пещта все още не е пусната в експлоатация;
7. Апарати за физикохимично третиране, чрез микро вълни на болнични отпадъци на „Екостер” ООД, разположени в гр.Хасково и гр.Кърджали;
8. Апарат за физикохимично третиране, чрез микро вълни на болнични отпадъци на МБАЛ „Света Екатерина – Димитровград” ЕООД;
9. Ес енд Би индустриъл минералс АД, Завод „Бентонит и зеолит“ и Завод „Перлит“ - повторна употреба (R9) на собствен отпадък – минерални масла;
10. Третиране на утайки от ПСОВ чрез „верми“ технология на КПТУ Ксанекс, „Биопоника Агра“ ООД и „Мегастрой груп“ ООД;

11. Инсталация за рециклиране на отпадъчни профили от ПВХ на „Бултем“ ООД.
12. Инсталация за рециклиране на отпадъци от полиетилен на „Глобалпак БГ“ ООД;
13. Инсталация за рециклиране на отпадъци от полиамид на „Теклас–България“ АД;
14. Центрове за разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства ИУМПС – 24 бр.;
15. Инсталации за изгаряне на неопасни отпадъци с оползотворяване на получената енергия на «Зайчев и син» ООД, разположени в гр. Харманли и гр. Любимец – не са въведени в експлоатация, тъй като не е завършена реконструкцията им;
16. Инсталация за предварително третиране на излезли от употреба батерии и акумулатори в „ОЦК“ АД;

Подобрена е отчетността по отпадъците, в съответствие с изискванията на Наредба № 1 (ДВ бр. 51 / 2014 г.), както и по наредбите за масово разпространените отпадъци.

През годината класификация на отпадъците по реда на Наредба № 2 от 2014 г. за класификация на отпадъците са извършили 79 лица, като са утвърдени 327 бр. работни листове.

Националната програма за управление на дейностите по отпадъците и програмата за прилагане на Директива 1999/31/ ЕС за депониране на отпадъците предвиждат мерки за реконструкция не само на депа за битови отпадъци, но и на депа за производствени и опасни отпадъци.

На територията на инспекцията съществуват 9 депа за производствени и опасни отпадъци на фирми от секторите енергетика, химическа промишленост и цветна металургия. В посочените съоръжения основен дял заемат пепелите от изгаряне на въглища, оловни шлаки и утайки от пречистване на производствени отпадни води.

В съответствие с изискванията на депа за отпадъци да се приемат предварително третирани отпадъци са изградени две съоръжения и инсталации - Инсталация за стабилизиране на ярозитен кек в ОЦК АД и Лентова филтър преса в Неохим АД.

Операторите на съществуващите депа притежават утвърдени с решения на министъра на околната среда и водите Планове за привеждане на съществуващите депа в съответствие с изискванията на Наредба № 8/2004 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. През 2014 г. не е извършвана техническа рекултивация на съществуващите депа за производствени и опасни отпадъци, които са с прекратена експлоатация.

На територията на „Неохим“ АД е изградено депо за производствени и опасни отпадъци, отговарящо на нормативните изисквания. Предстои въвеждането му в експлоатация.

През 2014 г. не са генерирани количества производствени и опасни отпадъци, от производствената дейност на „ОЦК“ АД, Кърджали, поради прекратена производствена дейност на комплекса.

5. Болнични отпадъци

Всички болници за активно лечение, голяма част от медицинските центрове и ДКЦ на територията на области Кърджали и Хасково са въвели и изпълняват система за разделно събиране и съхранение на болничните отпадъци. За безопасното съхранение на генерираните отпадъци са обособени специални помещения с ограничен достъп, в съответствие с изискванията на Указание №1 на

министъра на здравеопазването. В изпълнение на изискванията на Закона за управление на отпадъците лечебните заведения имат сключени договори с лица, притежаващи необходимите разрешителни за дейности по третиране и транспортиране на генерираните болнични отпадъци.

По – голяма част от лечебните заведения предават болничните отпадъци за предварително третиране чрез микровълново обеззаразяване на „Екостер“ООД, гр. Хасково. Третирането на отпадъците се извършва в два апарата тип „Медистер 160” на фирма „Метека” с капацитет 156 кг/ден, разположени съответно на територията на МБАЛ АД, гр. Хасково и МБАЛ „Д-р Атанас Дафовски”АД, гр. Кърджали. Третираните по този начин болнични отпадъци се предават за обезвреждане чрез депониране на Регионално депо в с. Гарваново, обл. Хасково и на депото в с. Вишеград обл. Кърджали.

ДПБ гр. Кърджали, МБАЛ „ Др. С. Ростовцев” ЕООД гр. Момчилград и МБАЛ „Живот+”ЕООД гр. Крумовград предават болничните си отпадъци за третиране чрез автоклавиране на МЛ- България” АД.

МБАЛ „Св. Екатерина - Димитровград” ЕООД притежава собствена инсталация за микровълново обеззаразяване на опасни болнични отпадъци. Генерираните отпадъци от лечебната дейност на всички болнични заведения, с код 180202 се транспортират до инсинератора за изгаряне на болнични отпадъци в Александровска болница, гр. София.

С влизането в сила на новия Закон за управление на отпадъците от 13.07.2012 г. отпада необходимостта от изготвянето и изпълнението на Програми за управление на отпадъците от лица, при чиято дейност се образуват опасни отпадъци в т.ч. и на отпадъците от хуманното здравеопазване.

През 2014 г. се отчита, че и някои от по-малките здравни обекти, като клинични лаборатории, групови и индивидуални практики за първична и специализирана медицинска и стоматологична помощ въвеждат разделно събиране и съхранение на болнични отпадъци и сключват договори за последващото им третиране.

6.Кратка обобщена оценка за състоянието и разрешаването на проблемите с отпадъците на територията на РИОСВ

През изтеклата 2014 г. в сектора са извършени общо 449 бр. проверки, от които 339 бр. са по утвърдения план-график за проверки на РИОСВ – Хасково. Проверките са ориентирани предимно към лица, които генерират и/или третират по-големи количества отпадъци, като приоритетни за проверки са лица третиращи опасни и масово разпространени отпадъци. Друго направление, в което бяха насочени усилията на направлението бяха лицата, на които са издадени разрешителни за дейности с отпадъци от ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, масла и нефтопродукти. Отделено е внимание и на отпадъците от болничните заведения и инсталациите, които ги обезвреждат.

В резултат на подобрена дисциплина от страна на операторите през 2014 г. са констатирани по малко нарушения при извършени текущи проверки или във връзка с постъпили жалби. Дадени са 240 бр. предписания. Всички предписания са изпълнени.

През годината са издадени 21 разрешения по реда на чл.67 от Закона за управление на отпадъците за дейности, включващи събиране, транспортиране и/или временно съхраняване, предварително третиране, разкомплектоване, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци, включително 2 бр. прекратени. Изготвени са 20 регистрационни документа за дейности по събиране, транспортиране и 18 бр. за третиране на производствени неопасни отпадъци по чл. 35, ал. 3 от ЗУО.

За нарушения на екологичното законодателство служителите са съставени 5 акта и са издадени 3 наказателни постановления на обща стойност 21 000лв.

Положителни констатации:

- Увеличен е броят на отпадъците, които се предават за рециклиране и оползотворяване - метални отпадъци, отработени масла, хартиени, пластмасови и стъклени опаковки;
- Подобрена е отчетността на дейностите с отпадъци - водят се отчетни книги и транспортни карти за предадените опасни отпадъци за последващо третиране, изготвени са годишни отчети, които са представени в ИАОС.

Проблеми:

- Съхраняват се значителни количества негодни за употреба препарати за растителна защита, които няма къде да бъдат обезвредени и представляват потенциален риск за замърсяване на околната среда.
- На територията, контролирана от инспекцията няма изградени инсталации за предварителни дейности преди оползотворяване на битовите отпадъци, в т.ч. за компостиране на биоразградимите отпадъци или сепариращи инсталации.
- С години е забавено изпълнението на проекта за изграждане на "Регионален център за управление на отпадъците – Кърджали". Площадката, на която се депонират отпадъците от общини Кирково, Джебел, Крумовград, Момчилград, Черноочене, Кърджали и Ардино представлява само временно решение, тъй като тя не отговаря на изискванията на Наредба №6 от 2013г.

III.2. ШУМ

1. Контрол на промишлените източници по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда

За осъществяване ефективен контрол на шума, излъчван от промишлени инсталации и съоръжения от съгласно разпоредбите на Закона за защита на шума в околната среда РИОСВ – Хасково осъществява контрол по утвърден график, съгласно методиката за "Определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне на нивото на шума в мястото на въздействие".

От утвърдения за 2014г. от МОСВ годишен график за контрол на промишлени обекти, източници на промишлен шум в околната среда е извършено измерване на показателите на излъчвания шум от всички 6 обекта, предвидени в плана за контролната дейност на РИОСВ - Хасково.

Измерените стойности в контролираните дружества не надвишават граничните стойности съгласно Наредба № 6 от 26. 06. 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

Предприятията, попадащи в обхвата на комплексния разрешителен режим, извършват собствен периодичен мониторинг на шума, излъчван в околната среда. От представените протоколи не е установено ниво на шум над допустимите стойности. Не са постъпвали жалби и сигнали.

III.3. РАДИАЦИОНЕН КОНТРОЛ

Районът на инспекцията се обслужва от РИОСВ- Ст.Загора. За 2012 г. в РИОСВ-Хасково не са постъпили сигнали за радиационно замърсяване.

III.4. ХИМИКАЛИ И УРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ

1. Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите

Националната политика по управление на опасните химични вещества и смеси се основава на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС) и изискванията на Директива Севезо II транспонирана в българското законодателство в Закона за опазване на околната среда (ЗООС) - Глава седма "Предотвратяване и ограничаване на промишленото замърсяване", Раздел I "Предотвратяване на големи аварии" и подзаконовите нормативни актове към тях.

В направлението се осъществява превантивен, текущ и последващ контрол по отношение на :

- регистрация, оценка, разрешаване и ограничаване на химикали съгласно Регламент (ЕО) 1907/2006 (REACH) - задължение имат 94 бр. фирми, от които 15 бр. производители, 3 бр. вносителни, 94 бр. потребители по веригата, 8 бр. дистрибутори;
- изисквания за класификация, етикетирание и опаковане на химични вещества и смеси съгласно Регламент (ЕО) 1272/2008 (CLP) - задължение имат всички производители и вносителни на вещества - 15 бр.;
- ограничаване на производството, употребата и пускането на пазара на устойчиви органични замърсители съгласно Регламент (ЕО) 850/2004 (POPs) - задължение имат 10 бр. фирми;
- изискванията за биоразградимост на детергенти и на ПАВ, предназначени за детергенти – задължение имат 2 бр. фирми;
- забрана за износ на метален живак и някои живачни съединения и смеси и изисквания за безопасно съхранение на метален живак съгласно Регламент (ЕО) 1102/2008,
- изисквания за съхранението на опасни химични вещества и смеси, съгласно изискванията на Наредба за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси - задължение имат 27 бр. фирми.

Основната цел е защита от вредното въздействие на опасните химични вещества и смеси върху околната среда и здравето на хората чрез регламентирано управление на опасните химични вещества и смеси по отношение на класифицирането, опаковането и етикетиранието на съществуващи и нови химични вещества и смеси, нотифицирането и оценката на риска на нови химични вещества, вноса и износа на опасни химични вещества и смеси, забраните и ограниченията за употреба и пускане на пазара на определени опасни химични вещества и смеси. В РИОСВ – Хасково е създадена и се поддържа база данни на фирми, произвеждащи, съхраняващи и употребяващи химични вещества и смеси (към момента техният брой е 109).

С цел предотвратяването на големи аварии с опасни химични вещества и смеси и ограничаването на последствията от тях за живота и здравето на хората и околната среда предприятия, в които се съхраняват и/или употребяват химични вещества (в количества посочени в приложение №3 на ЗООС) са длъжни да го класифицират като „Предприятие с нисък рисков потенциал” или „Предприятие с висок рисков потенциал”. На територията контролирана от РИОСВ - Хасково са издадени разрешителни за изграждане и експлоатация на инсталации/съоръжения, класифицирани с „висок” рисков потенциал на 3 фирми („Неохим“ АД Димитровград, „Горубсо Кърджали“ АД Кърджали и „ОЦК“ АД Кърджали).

2. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контрола през годината, съгласно различните нормативни актове

Контролира се прилагането на:

1. Регламент 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH). Приоритети за контролна дейност са фирмите/предприятия, попадащи в обхвата на Регламента за изпълнението на изискванията за:

- Регистрация на химични вещества в самостоятелен вид или в смеси, съгласно Регламента;
- Обмен на информация за вещества и предоставяне на информация надолу по веригата на доставки за химичните вещества в самостоятелен вид или в смеси, съгласно Регламента;
- Контрол на потребителите по веригата – за наличие на документи за извършена предварителна регистрация/регистрация за всяко от веществата в самостоятелен вид или под формата на смеси;
- Контрол на производители, вносители и потребители по веригата за наличие на информационен лист за безопасност (ИЛБ) и за спазване на условия на съхранение на химикалите, посочени от производителя в ИЛБ.

2. Регламент (ЕО) № 1272/2008 относно класифицирането, опаковането и етикетиранията на химични вещества и смеси (CLP)

- Контрол на изпълнението на изискванията за нотифициране на Европейската агенция по химикали за класификацията и етикетиранията на пуснатите на пазара опасни химични вещества в самостоятелен вид и в смеси.

3. Кратко описание на резултатите от контролната дейност (за химикали и за управление на риска от големи аварии)

През 2014 г. са изпълнени целите и приоритетите заложи в плана за контролната дейност.

3.1. За химикали:

На контрол подлежат всички физически и юридически лица, които произвеждат, пускат на пазара, употребяват, съхраняват и изнасят химични вещества в самостоятелен вид, в смеси или в изделия с цел защита на човешкото здраве и опазване на околната среда.

През 2014 г. в направлението са извършени общо 42 бр. проверки (в т.ч. 34 планови и 4 извънредни). През 2014 г. експертът по химикали и управление на риска е взел участие и в 4 проверки на оператори с издадени Комплексни разрешителни по чл. 117 от ЗООС.

- Регламент ЕО №1907/2006 г. на Европейския парламент и на Съвета за регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химични вещества и смеси (REACH)

През годината са извършвани проверки както на производители и вносители, така и на потребители по веригата за:

- наличие на потвърждения за извършена предварителна регистрация/регистрация на произвежданите, внасяните, употребяваните и съхранявани вещества в самостоятелен вид или в смеси - 39 бр. проверки;
- наличие на актуални информационни листове за безопасност (ИЛБ) на български език, с 16 раздела, съдържащи изискваната информация за съответното химично вещество или смес – 39 бр. проверки;

- наличие на вещества от кандидат - списъка за включване в Приложение XIV на REACH (Списък на веществата, предмет на разрешаване) – извършени 2 бр. проверки;

- наличие на вещества включвени в Приложение XVII на REACH (Ограничения за производство, пускане на пазара и употреба на определени опасни вещества, препарати и изделия) - извършени 3 бр. проверки;

- предоставяне на информация по веригата на доставки – 39 бр. проверки.

- Най-честото констатирано нарушение при проверките е по изпълнение на изискванията за актуален формат и съдържание на ИЛБ по Регламент (ЕО) 453/2010 за изменение на Приложение II на Регламент (ЕО) 1907/2006 (REACH). През 2014г. са дадени 4 бр. предписания (които касаят ИЛБ), от които 1 не е изпълнено. За неизпълнение на предписание на съответното дружество през януари 2015 г. е съставен АУАН.

В резултат на приети решения от семинар в гр.Трявна с експерти от РИОСВ на тема „Прилагане на законодателството по химикали и предотвратяване на големи аварии“ и планиране на съвместни проверки на предприятията, регистрирали междинни продукти, експертът по химикали и управление на риска взе участие в проверката на фирма „Монди Стамболийски“ЕАД, гр. Стамболийски. Целта на този вид съвместни проверки е набиране на опит и установяване на добри практики при контрола на междинни продукти по REACH и постигане на сътрудничество и хармонизиран подход в дейностите по прилагане на законодателството по управлението на химикали.

Във връзка с провеждане на третия европейски координиран проект Reach-en-Force-3 (REF3) за контрол на регистрациите по REACH, с приложна фаза 2 – потребители надолу по веригата „извършващи внос“ бяха извършени проверки на 2 фирми. За документирание на резултатите от извършения контрол за всяка от инспектираните фирми е погълнен въпросник, изготвен от ЕСНА.

- **Регламент (ЕО) № 1272/2008 за класифицирането, етикетиранието и опаковането на вещества и смеси (CLP)**

По Регламент (ЕО) № 1272/2008 се проверява изпълнението на изискванията за уведомяване на ЕСНА за класификацията и етикетиранието по CLP на пуснатите на пазара опасни химични вещества самостоятелно и в смеси и наличието на документи, удостоверяващи извършена нотификация от производители/вносители. Проверени са 8 бр. задължени лица, дадено е 1 бр. предписание, което е изпълнено.

- **Регламент № 684/2004 относно детергентите**

По този Регламент през 2014г не са планирани и извършени проверки.**Регламент (ЕО) № 850/2004 относно устойчивите органични замърсители (УОЗ)**

Съгласно поетите национални ангажименти в актуализирания Национален план за действие по управление на УОЗ са предвидени мерки и дейности по осигуряване на условия за ефективно прилагане на законодателството в областта на УОЗ. Приоритетни дейности през 2014 г. бяха извършване на документален контрол относно внос, пускане на пазара и употреба на изделия, съдържащи вещества от Приложение I, Част Б на Регламента: алкани C10-C13, хлорирани (късоверижни хлорирани парафини – SCCPs), полихлорирани нафталини (PCNs) и хексахлоробутадиен (HBCD) - извършени 3 бр. проверки;

Не се установява наличие на УОЗ в изделията, пуснати на пазара от проверените фирми.

- Наредба за реда и начина на съхранение на химични вещества и смеси

Изпълнението на общите изисквания към складовете и организацията за съвместно съхранение на опасни химикали се удостоверява чрез документиране на оценката на безопасността на съхранението на опасните химикали от отговорните за съхранението лица. Оценката се документира въз основа на формат, утвърден със Заповед № РД-288/03.04.2012 г. на Министъра на околната среда и водите.

През 2014г са проверени общо 23 фирми, съхраняващи ОХВ и смеси. Най-честото нарушение е неизвършена документирана оценка на безопасността на съхранението на ОХВ и смеси по чл.9 от Наредбата – дадени са 9 бр. предписания. Едно от тях не е изпълнено, за което през януари 2015г на съответното дружество е съставен АУАН.

3.2. За управление на риска от големи аварии

Дружествата на територията на РИОСВ-Хасково, които произвеждат и/или съхраняват опасни химични вещества и смеси, в количества посочени в приложение №3 на ЗООС, класифицирани като „предприятие с висок рисков потенциал”, с издадено разрешително по чл.104 от ЗООС са:

- „Горубсо Кърджали“ АД Кърджали, планирана проверка – 1 бр.;
- „Неохим“ АД, Димитровград – планирана проверка – 1 бр.
- „ОЦК“ АД, Кърджали – (открито производство по несъстоятелност) дружеството не отговаря на условието за оператор, няма собственост на площадката и не осъществява производствена дейност. Не е предвидена проверка.

До момента на територията, контролирана от РИОСВ Хасково няма действащи обекти, класифицирани като „предприятие с нисък рисков потенциал”.

През 2014 г. са планира и извършени 2 бр. проверки на 2 обекта. По време на проверките не са давани предписания

При проверките за изпълненията на условията в издадените разрешителни по чл.104, ал.1 от ЗООС на „Неохим“ АД Димитровград и „Горубсо – Кърджали“ АД Кърджали, класифицирани с „висок” рисков потенциал е установено, че:

- Всички опасности за големи аварии са били идентифицирани;
- Последниците за хората и околната среда са оценени;
- Съществува ясна връзка между идентифицираните опасности и предприетите превантивни мерки;
- Превантивните мерки могат да предотвратят предвидими аварийни ситуации, които могат да доведат до голяма авария.

През отчетния период, на територията на Хасковска и Кърджалийска област няма регистрирани случаи на големи аварии с опасни вещества.

4. Проведени информационни кампании и участие в проекти на МОСВ.

На интернет страницата на РИОСВ Хасково периодично се публикуват указания за предприемане на необходимите стъпки при изпълнение на задълженията на компаниите по законодателството, свързано с опасните химични вещества и смеси.

IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ

1. ОВОС и Екологична оценка

През периода януари – декември на 2014г. са издадени 64 бр. решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. За всички е преценено да не се извършва ОВОС, с изключение на едно решение с характер да се извърши ОВОС.

Издадени са 23 бр. решения за прекратяване на процедури за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС на инвестиционни предложения.

Издадени са шест решения за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка.

Извършени са общо 23 броя проверки, като шест от тях са във връзка с подадени сигнали и две по отношение на подадена жалба. Извършена е една проверка във връзка с правно действие на Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. Осъществени са десет планови проверки, както и три проверки във връзка с провеждане на процедура за преценяване необходимостта от извършване на ОВОС. И една проверка във връзка със Заповед №157/2014г. на Министъра на МОСВ.

Приключили са три процедура по ОВОС за:

ИП „Доусвояване на находище на подземни богатства – варовици - „Великан“ в землищата на гр. Димитровград, гр. Меричлери и село Великан, общ. Димитровград, с възложител „КАОЛИН“ АД, гр. Сеново, ул. „Дъбрава“ № 8, и

ИП „Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Седефче“, община Момчилград, обл. Кърджали с възложител „Горубсо Кърджали“ АД,

ИП „Реконструкция и разширение на съществуваща свинеферма за увеличаване производствения капацитет на готовата продукция – угоени прасета и изграждане на допълнителна производствена база в имоти 010006 и 107001 в землище на село Клокотница, общ. Хасково, с възл. „Мони Мес“ ЕООД Хасково

За които са издадени Решения по ОВОС с характер ободрение на ИП

Водят се и две процедури по ОВОС за открити рудници попадащи в приложение № 1 на чл. 92 на ЗООС, като едната е на етап допълнение на доклад, а другата е в съвсем начален етап (процедурите са започнали от 2013г.).

За ИП „Изграждане на кариера за добив на строителни материали в конц. площ „Чаталкайряк-1“, земл. на с. Сталево, общ. Димитровград, с възл. „Инмат“ ООД София е започнала процедура по ОВОС, която също е на най-ранен етап.

Започнали са процедури във връзка с ОУП на общ. Харманли, общ. Ивайловград, гр. Хасково, общ. Черноочене, общ. Симеоновград, общ. Момчилград, община Любимец, община Кърджали, общ. Свиленград, общ. Крумовград, общ. Димитровград и общ. Минерални бани. Препратени са по компетентност в МОСВ две процедури във връзка с „Реконструкция и електрификация на железопътната линия Пловдив-Свиленград“, фаза 4.2. Реконструкция и електрификация на железопътна отсечка Харманли – Свиленград.

Изготвен е един достъп за предоставяне на информация.

Изготвени са становища във връзка с «Актуализирана национална жилищна стратегия на РБ», както и във връзка с консултации по чл. 19а от Наредбата по ЕО за изготвяне на ЕО на Програма за морско дело и рибарство 2014-2020г и консултации по чл. 20, ал.3 от Наредбата за ЕО във връзка с изготвена ЕО на ОП «Инновации и конкурентноспособност» за период 2014-2020г.

Издадени са 156 бр. становища за инвестиционни предложения, които не попадат в Приложение № 1 и № 2 към ЗООС.

Издадени са 84 бр. писма за определяне на необходимите действия, които възложителя е необходимо да предприеме по глава шеста от ЗООС.

Води се регистър, съгласно Заповед № 973/.27.12.2013г., достъпен за възложителите, при което всеки може да проследи докъде е стигнала водена процедура от компетентният орган.

Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, издадени от РИОСВ Хасково по общини и отрасли:

община/отрасъл	селско стопанство	промишленост	транспорт	търговия	туризъм
Димитровград	4	1		1	
Ивайловград		2			
Любимец	8	1			1
Маджарово	1				
Минерални бани	8				1
Свиленград	6		3		
Симеоновград		2			
Стамболово	6				1
Харманли	5	4	1		1
Хасково	2	3			
Джебел		1			
Кирково	2	1			
Крумовград	2	2			1
Кърджали	6	2	1		1
Момчилград	4	1		1	
Черноочене	2				1

Най-много Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС са издадени в област селско стопанство, като преобладават инвестиционните предложения за изграждане на краевферми, развъждане на риби и хидромелиоративни дейности в селското стопанство.

С повечето от тях възложителите кандидатстват за финансиране по оперативни програми. В тази връзка може да се отбележи много малкото технологично време, с което разполагат възложителите, кандидатстващи по оперативни програми във връзка с реализиране на проекти свързани със селското стопанство или региони в растеж, за провеждане на процедури по оценка на въздействие върху околната среда. Въпреки кратките срокове и приоритетността на процедурите от страна на РИОСВ, за много от възложителите възможността да кандидатстват и усвояват средства по оперативни програми не се реализира.

За област Хасково са издадени и решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС предимно за изграждане на площадки за разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства, както и няколко решения за изграждане на кариера за добив на скалнооблицовъчни материали. За област Кърджали са издадени решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС предимно за изграждане на площадки за събиране и временно съхраняване на отпадъци от челни и цветни метали, пътни връзки и дейности свързани с общественото обслужване.

2. Комплексни разрешителни

На територията на РИОСВ - Хасково има 17 обекта с издадени комплексни разрешителни (КР). По отношение на производствената дейност операторите с издадени КР попадат в следните категории промишлени дейности:

- химическа промишленост – 3 бр.;
- енергийно стопанство - 1 бр.;
- Други дейности – Инсталации за обработване и преработване на растителни суровини с производствен капацитет над 300 т готова продукция за денонощие или 600 т готова продукция за денонощие, когато инсталацията работи в продължение на не повече от 90 дни през годината - 1 бр.;
- производство и обработване на метали- 2 бр.;
- интензивно отглеждане на птици – 3 бр.;
- депа за неопасни отпадъци – 5 бр.;
- инсталации за изработване на керамични продукти – 2 бр.

През периода е издадено ново комплексно разрешително на „Харманлийска керамика” АД, гр. Харманли № 375-Н1/2014г., изменение на КР №124-НО-И1-АО/2014 г. с промяна на оператора от „ОЦК” АД на „Хармони 2012” ЕООД и актуализация на КР №285-Н1-ИО-А1/2014 г. на община Харманли за „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Харманли, Маджарово, Любимец, Тополовград, Симеоновград, Свиленград и Стамболово”.

Представено е становище в ИАОС относно подадено заявление за издаване на комплексно разрешително на „Неохим” АД, площадка А, гр. Димитровград.

Участвали сме в две заседания на МЕЕС към МОСВ относно приемането на задание за идеен проект за изграждане на Депо за опасни отпадъци, гр. Кърджали.

През 2013 г собствеността върху инсталациите на производствената площадка на бившия “ОЦК” АД, гр. Кърджали окончателно е придобита от „Хармони-2012” АД. Новите собственици имат намерението да възстановят производствената дейност като построят нов цинков завод. За целта са предприети действия за получаване на комплексно разрешително и разрешително по чл. 104 от ЗООС.

През 2014 г. са извършени планираните за годината проверки – 16 бр., като са извършени и 5 бр. извънредни проверки.

За констатирано в края на 2013 г. неизпълнение на условията от КР №8/2006г. на „Неохим” АД е издадено НП №4/06.02.2014 г. за 15 000лв.

За замърсяване на компонентите на околната среда с неорганизираните емисии от сгуруотвалите „Горен бюк” и „Галдушки ливади” на ТЕЦ „Марица 3” АД е издадено НП №14/23.05.2014 г. за 2 000лв.

За неизпълнение на условията от КР №41/2012 г. констатирани при планова проверка, през първото тримесечие на 2014г., на ТЕЦ „Марица 3” АД е издадено НП №17/12.06.2014 г. за 10 000лв.

За неизпълнение на условията от КР №41/2012 г., констатирани при планова проверка през третото тримесечие на 2014г., на ТЕЦ „Марица 3” АД е издадено НП №24/17.11.2014 г. за 10 000лв.

За неизпълнение на условията от КР №8/2006г. на „Неохим” АД, гр. Димитровград е съставен АУАН № 29/15.12.2014г.

Издадени са 16 бр. предписания за изпълнение на задълженията за докладване по Р 166/2006г. на Европейския съюз. Всички предписания са изпълнени.

3. Екологична отговорност и отстраняване на минали екологични щети

За 2014 г. на територията на РИОСВ – Хасково не са констатирани случаи на непосредствена заплаха или причинени екологични щети по смисъла на закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети.

Във връзка с изпълнение на изискванията на ЗОПОЕЩ е изготвена и представена в МОСВ информацията, необходима за поддържане на регистъра на операторите, които извършват дейности по Приложение №1 на ЗОПОЕЩ.

През 2014 г. са извършени 3 бр. проверки във връзка с изготвени или актуализирани оценки по ЗОПОЕЩ на операторите: община Харманли, Ес енд Би Индастриъл Минералс АД и "Пневматика Серта" АД гр. Кърджали.

4. Доброволни ангажименти по отношение на опазването на околната среда – EMAS и екомаркировката на ЕС

5. Информация за състоянието на околната среда за активно формиране на обществено поведение за грижа към околната среда

През 2014 година информационно- образователната дейност на РИОСВ– Хасково работи в посока популяризиране контролната дейност на инспекцията сред обществеността чрез регионалните медии и повишаване екологичната култура на подрастващите. Най- широко и редовно информацията за **медиите** се отразява във всекидневника в гр.Хасково- „Хасковска Марица” и Телевизиите „Хасково” и ЕТв в Хасково, от Тв. Димитровград, вестниците „Нов живот” и „24Х7 Родопи” в Кърджали. Прессъобщенията на РИОСВ- Хасково редовно се отразяват и на електронните информационни сайтове: haskovo.info, haskovo.net, haskovodnes.com, tmost.info, vestniknovjivot.blogspot.com, kardjali.info, ardanews.info, ivailovgrad.com, hsnovini.com, kardjali.bgvesti.net, novinarug.com, izvestnik.info, rodopi24.blogspot.com и др., както и на сайта на националното радио«Дарик». През 2014 г. са дадени **30 интервюта** от експерти за ЕТв, Тв Хасково, БТв, „Дарик” радио, Общинско радио-Кърджали и Радио- Ст.Загора. За периода са подготвени и изпратени **66 прессъобщения** до медиите. Отговорено е на **52 запитвания**, от тях 27 от регионални средства за масово осведомяване и 25 от граждани, получени по телефона и на електронната поща на експерта „Връзки с обществеността”, посредством формата за запитвания на електронния ни адрес в интернет. Организиран са **2 пресконференции** за отчет на дейността на РИОСВ- Хасково за 2013 г. и за представяне на резултатите от обявяването на 8 защитени местността в региона по модела на растителните микрорезервати. Проведени са **2 открити урока** с ученици от ОУ „Л.Каравелов”- Хасково и ОУ „П.Славейков”- Димитровград. За периода са организирани **1 конкурс** за фотография и презентация/видеоклип и **2 фотоизложби**. Изработени са **3 презентации** с екологична насоченост. Информационно- образователният център е посетен от над **150 души**. На **Зеления телефон** са постъпили 101 сигнала.

Актуална информация за работата на РИОСВ- Хасково присъства на адреса на сайта: www.riosv-hs.com. През годината **интернет страницата** на Инспекцията е посетен **15 000 пъти**. За подрастващите любители на природата подходяща информация се публикува и в специално създадената **фейсбук страница** „Приятелите на природата”.

Приблизителният брой прессъобщения, отговори на запитвания, пресконференции, открити уроци, конкурси, изложби и проведени кампании, в сравнение с предходната година е запазен.

Международни инициативи и празници на природата, подкрепяни от Министерството на околната среда и водите: Обществеността е информирана чрез сайта на Екоинспекцията и медиите за провежданите в национален и световен мащаб кампании за опазване на околната среда,

приобщаването на световното население към тези проблеми и отбелязването на празниците на природата. До всички медии, общини, детски градини и училища в региона предварително е изпратена информация и са проведени информационно-разяснителни кампании за Световния ден на влажните зони- 2 февруари, Световния ден на водата- 22 март, кампанията Часът на Земята, Деня на Земята-22 април, Световния ден на климата- 15 май, Международния ден на биологичното разнообразие- 22 май, Световния ден на околната среда- 5 юни, Инициативата „Да изчистим България за един ден” и Европейската седмица на мобилността 16-22 септември. Проведени са екоинициативи по повод всички празници на природата през годината:

Световния ден на влажните зони- 2 февруари: Най-активно се включиха учениците от ОУ „Пенчо Славейков” в Димитровград, които изготвиха брошури с информация за Световния ден на влажните зони и организираха инициативите „Нептунова поща” и „Образователна работилница”. Със своеобразни образователни инициативи под формата на открити уроци и тематични занимания се включиха и много други училища и детски градини в региона, като за целта предварително получиха от Екоинспекцията информационно- образователни материали по темата.

Световен ден на водата: В ОУ "П.Славейков"- Димитровград бе проведен открит урок с учениците, които работят по проект "Чиста вода за здравословен свят". Инж.Ст.Литов- гл.експерт по водите от РИОСВ-Хасково запозна малките природолюбители с интересни факти за значимостта, влиянието на човека и мерките за опазване на водите в природата. Урокът продължи под формата на беседа. Регионалната екоинспекция предостави на учениците специално изработена презентация за Деня на водата, информационни материали и календари с празниците на природата през 2014г.

РИОСВ- Хасково взе участие и в провеждането на общоградски празник, посветен на Световния ден на водата- 22 март в гр. Кърджали, организиран от МОСВ, БДУВ- Пловдив и Община Кърджали. От страна на Регионалната инспекция бе организирана специална маса с информационно- образователни материали, които бяха раздадени на гостите на празника.

Международен ден на Земята- 22 април. Регионален конкурс- фотоизложба „Красотата на природата”: За четвърта поредна година РИОСВ- Хасково организира конкурс по повод Деня на Земята на тема „Красотата на природата”. Над 150 ученици с 269 творби се състезаваха в разделите „Фотография” и „Презентация и видеоклип”. Компетентно жури оцени творбите, като за отличените бяха предвидени награди.С всички фотографии бе подредена фотоизложба в зала

„Слънце” на ОУО- Хасково. В Информационно- образователния център на Регионалната екоинспекцията се проведе открит урок по темата с ученици от ОУ "Л.Каравелов"- Хасково. Училищата и детските градини в региона организираха разнообразни екоинициативи, под формата на открити уроци и тематични занимания, засаждане на дръвчета, изложби, празнични програми посвени на Земята и др. На част от събитията присъства представител от РИОСВ-Хасково. Община Кърджали организира Дни на земята с богата програма.

Часът на Земята: В инициативата, която тази година се проведе на 29 март официално се включиха общините Хасково, Кърджали и Димитровград.

Инициатива „Да изчистим България за един ден“: Служителите на РИОСВ- Хасково, заедно със зам.- министър Чавдар Георгиев се включиха в почистването на стария път Хасково- Пловдив в участъка от гробищен парк до картинг пистата. А дежурни експерти обслужваха Зеления телефон на Инспекцията. В инициативата се включиха всички общини на територията на РИОСВ- Хасково, много държавни институции, училища, НПО и отделни граждани.

Световен ден на климата- 15 май: ОДЗ №22 „Звънче” в Хасково организира екопразник „Земята е наша къщурка зелена”. Децата с богата програма от песни и стихотворения за природата, танци и тематична викторина отбелязаха Световните дни на Земята, на климата и на биологичното разнообразие. Експерт от РИОСВ- Хасково бе гост на децата и член на жури на викторина, посветена на различни компоненти на околната среда- въздух, вода, растения и животни. Регионалната екоинспекция подари на детската градина книжки, календарчета, значки и брошури за опазването на природата.

Международен ден на биологичното разнообразие- 22 май: РИОСВ- Хасково отбеляза Международния ден на биологичното разнообразие- 22 май с фотоизложба от характерни и защитени растителни и животински видове, в региона. Фотографиите са дело на Вл. Трифонов- гл.експерт по биоразнообразие и са правени по време на мониторинги през последните няколко години. Изложбата показва 100 уникални фотографии,

показващи красивата природа в нашия регион и бе открита във фойето на Регионалната библиотека „Хр.Смирненски” в Хасково.

Световен ден на околната среда- 5 юни: ОДЗ "Слънце"- Димитровград и "Вулкан цимент" АД- Димитровград организираха екопразник "Земята- нашият зелен дом" по повод Световния ден на околната среда. РИОСВ- Хасково предостави на детската градина пакет с детски книжки за природата, брошури, календарчета и значки. Много училища и детски градини в региона отбелязаха Световния ден на околната среда с различни екоинициативи чрез открити уроци, тематични занимания, празнични програми, екоигри и изложби.

Европейска седмица на мобилността 6-22 септември: Служителите на РИОСВ- Хасково и на Община Кърджали се придвижиха пеша или с велосипеди до работното си място на 19 септември с което се присъединиха към Европейската седмица на мобилността (ЕСМ). Община Димитровград за поредна година се регистрира за участие в ЕСМ и организира флешмоб "Танцувай с нас" и състезание за деца по изкачване на изкуствена стена "Към върха на скалата", като победителят получи от РИОСВ- Хасково специална награда и грамота. Много училища в региона традиционно организираха през седмицата тематични инициативи на открито. Екоинспекцията раздаде на велосипедисти в парк „Кенана” по повод Деня без автомобили значки с логото на кампанията.

По традиция в Обединени Ученически Общежития- Хасково се проведе състезание по безопасност на движението в което учениците демонстрираха своите знания чрез игри и викторини. Гост на събитието бе представител от РИОСВ- Хасково, който поздрави участниците и раздаде на двата отбора книги за

природата и светлоотразителни значки.

В края на годината ДГ №19 „Щурче”- Хасково организира обмен на опит и изложба от предмети за бита и сувенири изработени от отпадъчни материали. Изложбата бе посетена от представител от Регионалната екоинспекция, който предостави на детското заведение пакет с подходящи информационно- образователни материали.

Годишни награди „Приятел на природата”: За четвърта поредна година РИОСВ- Хасково раздаде 10 грамоти и награди на училища, детски градини и общини за принос в опазването на околната среда. Отличието се присъжда още за активно участие в организирани от РИОСВ- Хасково и МОСВ кампании и инициативи и реализирани дейности за повишаването на екологичната култура и възпитание на подрастващите! През 2014 г. отличените са ОУ"П.Славейков"- Димитровград, ПМГ"Ив.Вазов"- Димитровград, ОУ"Св.св.Кирил и Методий"- Димитровград, СОУ"Отец Паисий"- Кърджали, ОУ"Св.св.Кирил и Методий"- Хасково и I ОУ "Ив.Вазов"- Свиленград, детските градини "Слънце"- Димитровград, "Звънче"- Хасково и "Щурче"- Хасково, както и Община Кърджали.

Изработени са **информационно- образователни материали**- календари с празниците на природата, 3 вида образователни брошури, рекламни химикали, значки, стикери и часовници със Зеления телефон и интернет страницата на Регионалната екоинспекция. Материалите се използват за раздаване по време на кампании, екологични празници, екоинициативи, пресконференции и изложби. Изготвени са 2 бр. фотоалбуми с фотографии на защитени територии и видове в региона, които са на разположение в Информационно-образователния център. Редовно се актуализира и информационното табло във фойето на Инспекцията.

През годината са постъпили 13 заявления за **достъп до обществена информация**. Издадените решения за предоставяне на достъп до информация са 9. Няма откази за предоставяне на достъп до информация и обжалвания.

6. Административно – наказателна отговорност и принудителни административни мерки

През 2014г. са наложени общо 19 санкции по реда на чл.69 от ЗООС, от които 5 за замърсяване на въздуха и 14 за замърсяване на водните обекти. Получените суми от наложени санкции са на обща стойност 164,083 лв.

Общият брой на издадените от Директора на РИОСВ – Хасково НП през 2014г. е 27. С 6 от тях е наложено административно наказание „глоба“ на обща стойност 1 900 лв., а с 21 - „имуществена санкция“ на стойност 74 000лв. Издадените НП по отделните закони са:

- по ЗООС – 1бр. за 2014г.;
- по КР – 3бр. за 2014г.;
- по ЗЧАВ – 0бр. за 2014г.;
- по ЗВ – 12бр. за 2014г.;
- по ЗУО – 4бр. за 2014г.;
- по ЗБР – 2бр. за 2014г.;
- по ЗЛР – 5бр. за 2014г.;
- по ЗЗТ – 0 бр. за 2014г.;
- по ЗЗВВХВС – 0 бр. за 2014г.
-

За 2014г няма наложена ПАМ.

Постъпилите в инспекцията сигнали през изминалата година са общо 142 бр. От тях 86 са основателни, 38 – неоснователни, а 18 са препратени по компетентност. Във връзка с постъпилите сигнали са издадени 43 предписания, 4 наказателни постановления, с които са наложени глоби и имуществени санкции за 4 100 лв. и една санкция по чл.69 от ЗООС за 181 лв.

Всички са проверени и са своевременно контролирани. На всички е отговорено в срок, като тези които не са от компетенцията на РИОСВ са препратени своевременно до съответните контролни органи. За сигналите, жалбите и предписанията се водят дневници, които удостоверяват движението им.

V. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

РИОСВ-Хасково работи по проект „Реализиране на дейности по опазване, поддържане и възстановяване на местообитания и популации на видове на територията на резерват „Вълчи дол” и поддържани резервати „Женда”, „Борака”, „Боровец” и „Чамлъка”. Проектът е на стойност 375 490 лв. и е финансиран от Европейски фонд за регионално развитие и национално съфинансиране от държавния бюджет. Безвъзмездната финансова помощ е предоставена със Заповед № РД-491/21.06.2012г. на Министъра. Изпълнението на проекта ще приключи до 31.07.2015г.

Проекта стартира през 2012г., като първоначално дейностите бяха свързани с подготовка и обучение на екипа за реализиране на дейностите. Годишната приключи с реализиране на задължителните дейности по информираност и публичност.

През 2013г. бяха реализирани дейностите свързани с посетителската инфраструктура: поставяне на информационно-указателни табели, маркиране на границите, оформяне и маркировка на туристическите пътеки, ремонтни дейности на съществуващ горски път. Бяха започнати и са в процес на изпълнение следните дейности: поставяне на 2 бр.бариери на подходите към резерват, образователни дейности-посещение на резервата с 2 гр.ученици, дейности за информационно обезпечаване и промоционални материали, изработването на планове за управление на резерват „Вълчи дол” и поддържани резервати „Женда”, „Чамлъка”, „Боровец” и „Борака”.

През 2014г. приключиха дейности по контрол на вредителите по черния бор, премахване на конкурентни дървесни видове в местообитания на черен бор, изграждане на площадка за изкуствено подхранване на лешоядите и поставяне на противопожарна наблюдателна кула. Затруднения срещнахме при предварителното организиране на дейността по изграждане на площадката за подхранване на лешояди, тъй като терена е собственост на МЗХ и преотстъпването му за целите на проекта е свързано с процедури изискващи време.

Информация в табличен вид за изпълняваните през годината проекти и обекти с екологично предназначение е представена като приложение в т.VII на доклада.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

 През 2014г. не е са регистрирано нито едно превишение на нормите по показател серен диоксид в района на Димитровград. Това е доказателство за постигнато добро качество на атмосферния въздух и за чувствителна разлика в сравнение с 2013г, когато бяха отчетени 57 превишения на ПС за СЧН и 5 превишения на ПС за СДН по показател серен диоксид, надхвърлящи регламентирания брой стойности (съответно 24 и 3) за една календарна година.

 Предприетите от „Неохим“ АД, Димитровград мерки доведоха през 2014г до подобряване ефективността на пречиствателното съоръжение на инсталацията за производство на 43% азотна киселина и постигане на нормите за допустими емисии за азотни оксиди в отпадъчните газове.

 През 2014г. бяха въведени системи за непрекъснати измервания на атмосферните замърсители на газоходите на инсталацията за производство на амониева селитра /нов цех/ в „Неохим“ АД.

 След газифициране на общините Хасково, Кърджали и Димитровград през 2013г. операторите „Каменица“ АД, гр.Хасково и „Монек юг“ АД, гр.Кърджали преминаха на работа с компресиран природен газ, а през 2014г. на природен газ премина и „Финтекс-97“ ЕООД, гр.Хасково, както и обекти в гр. Кърджали и град Димитровград.

 През 2014г. не са установени нарушения на нормативните изисквания при проверките за контрол и управление на веществата, нарушаващи озоновия слой и при ползвателите на флуорирани парникови газове. Забелязва се тенденция за замяна на озоноразрушаващите вещества в хладилните и климатични инсталации с флуорирани парникови газове.

 Тази година и в трите пункта за мониторинг на атмосферния въздух в региона на РИОСВ-Хасково се забелязва по-слаба или по-ясна тенденция за намаляване броя на регистрираните средноденонощни стойности за ФПЧ10, както и по-ниски нива на средногодишните концентрации в сравнение с 2013г. Това е резултат от изпълняваните мерки, заложи в Програмите за подобряване на КАВ на съответните общини.

 Системата за собствени непрекъснати измервания на емисиите на азотни оксиди, изпускани в атмосферния въздух от Инсталацията за производство на 43% азотна киселина на „Неохим“ АД, гр.Димитровград регистрира превишения на нормите за азотни оксиди през 2013 г., за което през 2014г на оператора е наложена санкция в размер на 84850 лв.

 Резултатите от мониторинга на качеството на повърхностните води за 2014г в сравнение с 2013г показват подобряване на химичното състояние на водните тела. През 2014г. 16 водни тела са в добро химично състояние, а през 2013г. в добро химично състояние са 14 водни тела и две водни тела са в лошо химично състояние. Не са установени водни тела в лошо химично състояние.

 Изграждането на ГПСОВ - Димитровград и ГПСОВ – Хасково, както и други осъществени мерки в поречие Марица са довели до подобряване на състоянието ѝ - екологично състояние на реката, установено при провеждания от БД ИБР-Пловдив мониторинг на повърхностните води през 2014г вече не е лошо, а умерено. Все пак са необходими допълнителни мерки за постигане на добро общо състояние.

 През 2014г ускорено се изпълняват проекти за изграждане на водна инфраструктура и ГПСОВ на Момчилград, Кърджали и Свиленград, реконструира се и се разширява канализацията на десния бряг на р.Марица в Димитровград. С въвеждането на обектите в експлоатация и пречистването на формираните битови отпадъчни води от тези населени места се очаква постепенно подобряване на екологичното състояние на водните тела, в които те се изпускат.

 За гарантиране трайното спазване на нормите за заустваните води „Каменица“ АД завърши изграждането на допълнително анаеробно стъпало преди действащата ПСОВ, като инвестицията възлиза на 2350000 евро. Стъпалото бе въведено в експлоатация през януари 2015г. и ще допринесе за намаляване на замърсяването на р.Банска.

 След установено замърсяване на дере, преминаващо през с.Глухар от Фабрика за пране, сушене и багрене на конфекция на „Ве Ка Ес България“ ЕООД, Кърджали и съставен акт за работа без приети по установения ред пречиствателни съоръжения бяха изпълнени предписания, в резултат на които замърсяването бе прекратено, бяха проектирани и изградени допълнително биологично стъпало за производствени води и модулна ПСОВ за битови води. Съоръженията бяха въведени в експлоатация в края на 2014г.

 В последните години се наблюдава увеличаване на производствените аварии и влошаване на качеството на заустваните от „Неохим“ АД, Димитровград води. След извършените проверки и през 2014г е установено заустване на води, неотговарящи на ИЕО, за което на „Неохим“ АД са наложени ежемесечни санкции. През 2014г бе открита процедура за издаване на ново КР на „Неохим“ АД, във връзка с която до края на 2015г трябва бъдат изпълнени мерки за намаляване на аварийните изпускания на замърсени отпадъчни води и постигане на нормите.

 Въпреки предприетите от „Теклас - България“ АД, Кърджали през 2014г промени в пречиствателната технология и изпълнени мерки за значително намаляване на количеството на формираните отпадъчни води чрез въвеждането на роботизирана система на миене все още определените норми не се спазват. Поради констатирани по-малки превишения на ИЕО наложената текуща месечна санкция бе значително намалена.

 Работните проекти за ракиени казани, каквито продължават да се въвеждат в експлоатация, се одобряват и съответно изпълняват в най-добрия случай само с корита с решетки и утаителни шахти, които почти не могат да снижат високата степен на замърсяване на водите. Те са причина за повтарящи се сигнали, когато приемникът на водите им преминава през населено място.

 Забавеното с години изпълнение на проекта за изграждане на “Регионален център за управление на отпадъците – Кърджали” създава сериозен екологичен проблем в близост до гр. Кърджали. Загълнена е определената временна площадка, на която се депонират битовите отпадъци от общини Кирково, Джебел, Крумовград, Момчилград, Черноочене, Кърджали и Ардино и е започнало неправомерно натрупване на големи количества битови отпадъци на съседни терени.

 Независимо, че Общини Свиленград, Симеоновград и Димитровград са изготвили проекти за закриване и рекултивация на старите общински сметища, все още не са закрити и не е извършена техническа рекултивация, поради липса на финансиране.

 Допълнително внимание и усилие от наша страна изисква управлението на битовите и строителните отпадъци. Неконтролираното им изхвърляне от граждани и фирми води до формиране на нерегламентирани сметища, главно на входовете и изходите на населените места и замърсяване на зелените площи в самите населени места.

😊 Преустановена е експлоатацията на старото общинско депо на Община Димитровград в с.Добрич.

😊 Завишен е контролът на лицата, които генерират и/или извършват дейности по третиране на отпадъци, по отношение спазване на екологичните изисквания и условията по разрешенията и съответно регистрационните документи.

😊 През 2014 г. се работи активно по процедури по актуализация състоянието на вековните дървета (обявяване и заличаване).

😊 През 2014 г. продължиха дейности по проект „Реализиране на дейности по опазване, поддържане и възстановяване на местообитания и популации на видове на територията на резерват „Вълчи дол” и поддържани резервати „Женда”, „Борака”, „Боровец” и „Чамлъка” финансиран по ос 3 на Оперативна програма „Околна среда”, бяха монтирани информационноуказателни табели, ремонтирани туристически пътеки, частично маркирани границите на посочените резервати.

😊 Завишен е контролът във връзка с издаване на разрешителни и регистриране на билкозаготвителни пунктове.

😞 Необходимо е да се продължи с актуализацията и цифровизацията в КВС на защитените територии.

VII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1. Защитени територии:

№	Категория и наименование на защитената територия	номер на заповед за обявяване или прекатегоризиране	землище	площ в ха	вид територия	стопанисваща организация
1. Община Хасково						
1	ПЗ "Паламудче"	№ 656/13.09.1979	с. Узунджово	29,5	ГТ	ТП ДГС - Хасково
2	ПЗ "Находище на снежно кокиче"	№ 763/14.08.1981	с. Гарваново	10,4	ГТ	Община Хасково
3	ПЗ "Боаза" /Пролома/	№ 3796/11.10.1966	с. Гарваново	0,3	Общинска	общ. Хасково
4	ЗМ "Злато поле"	№ РД-476/11.07.2001	с. Нова надежда, с. Злато поле, с. Райново	84,8	Общинска	общ. Хасково, общ. Димитровград
2. Община Димитровград						
	ЗМ "Злато поле"	№ РД-476/11.07.2001	с. Нова надежда, с. Злато поле, с. Райново	84,8	Общинска	общ. Хасково, общ. Димитровград
5	ЗМ "Нощувка на малък кormоран"	№ РД-539/12.07.2007г.	гр. Димитровград, с. Радиено	128,239	Общинска, хидромелиорация	ГТ, Общинска, ДГС - Хасково, МЗХ НС
6	ЗМ "Пропадналото блато"	№ РД-566/02.06.2005г.	с. Голямо Асеново, общ. Димитровград и с. Бял Извор, общ Опан	27,294	Общинска	общ. Димитровград, обл. Хасково и Общ. Опан, обл. Стара Загора
3. Община Минерални бани						
7	ПР "Борака"	№ 163/22.04/1966	с. Сърница	11,1	резерват	РИОСВ-Хасково
8	ПЗ "Орлова скала"	№ 1427/13.05.1974	с. Сърница	1,5	ОГТ	Община Минарални бани

9	ПЗ "Пробития камък"	№ 1427/13.05.1974	с. Сърница	1	ОГТ	Община Минарални бани
10	ПЗ "Находище на момина сълза и божур" местност Дренака	№ 415/12.06.1979	с. Спахиево	3	ОГТ	Община Минарални бани
11	ПЗ "Изправения камък" - Олу дере (Дикилиташ)	№ 3796/11.10.1966	с. Сърница	0,2	ОГТ	Община Минарални бани
12	ЗМ "Аида"	№ РД-549/07.05.2003	с. Спахиево	3,5	ОГТ	Община Минарални бани
13	ПЗ "Огледната скала"	№ РД-551/07.05.2003	с. Горно брястово	1,5	ОГТ	Община Минарални бани
4. Стамболово						
14	ПЗ "Шейтан кюпрю" - родопски силивряк	№ 233/04.04.1982	с. Рабово	0,5	ГТ	ДЛ-Хасково
15	ЗМ „Находище на тракийски клин“	№РД-204/04.03.2013г.	с. Воденци	13,67	ОГТ	Община Стамболово
16	ПЗ "Скални ниши" - Меден камък (Кован кая)	№ 1799/30.06.1972	с. Долно черковище	1,5	ГТ	ДЛ-Хасково
17	ЗМ "Големия сипей"	№ РД-471/11.07.2001	с. Рабово, с. Бял кладенец, Светослав	653,9	ГТ	ДЛ-Хасково
5. Община Харманли						
18	ЗМ "Дефилето"	обявена №3751/30.11.1973г МГОПС; разширена №РД-533/12.07.2007г. На МОСВ	гр. Харманли	1273,2	ГТ	ТП ДГС - Хасково, община Харманли
19	ПЗ "Сазлъка" (находище на блатно кокиче)	№ 468/30.12.1977	с. Бисер	10	селскостопаска територия	ТП ДГС - Хасково
20	ЗМ "Бакърлия"	№ РД-472/11.07.2001	с. Иерусалимово, с. Изворово	387,15	ДГФ, ССФ	ТП ДГС - Хасково
21	ЗМ „Находище на Жлезист лопен“	№ РД-21/11.01.2013г.	с. Браница	5	ССФ	Община Харманли
22	ПЗ "Долмен"	№ 378/05.02.1964	с. Остър камък	0,1	ССФ	
23	ПЗ "Водопад Корудере"	№ 3796/11.10.1966	гр. Харманли	0,4	ДГФ	ТП ДГС - Хасково
24	ПЗ Хайдушката дупка	№ 4051/29.12.1973	с. Дрипчево	0,5	ДГФ	ДЛ-Свиленград
25	ПЗ "Кюмюрлука"	№ 3796/11.10.1966	гр. Харманли	0,4	ДГФ	ТП ДГС - Хасково
6. Община Маджарово						
26	ЗМ "Патронка"	№ РД-419/14.11.1995	гр. Маджарово, с. Бориславци	180	ДГФ	ДЛ-Харманли
27	ПЗ "Гнездово находище на редки и застрашени от изчезване дневни грабливи птици" - в мест. Кован кая - с. Горно поле	№ 17/08.01.1981	с. Горно поле	78,9	ДГФ	ДЛ-Харманли
28	ЗМ "Гюргена"	№ 649/23.11.2000	с. Габерово	72,4	ДГФ	ДЛ-Харманли
29	ЗМ "Момина скала"	№ РД-475/11.07.2001	гр. Маджарово, с. Бряговец	782,03	ДГФ, ССФ	ДЛ-Харманли, ДЛ-Крумовград
30	ЗМ "Черната скала"	№ РД-473/11.07.2001	с. Тополово, с. Румелия, с. Горен Главанак, с. Горно поле	893,7	ДГФ	ДЛ-Харманли

7. Община Свиленград						
31	ЗМ Находище на надделенолистно великденче	№РД-17/11.01.2013г.	с. Щит	35,88	Горска територия, ссф	ТП ДГС - Свиленград, общ. Свиленград
32	ЗМ - Лозенски път (находище на блатно кокиче)	№ РД-257/17.07.1995	гр. Свиленград	31,99	ССФ	общ. Свиленград
33	ПЗ - Дервишка могила	№ 1187/19.04.1976	с. Дервишка могила	33	ДГФ	ТП ДГС - Свиленград, общ. Свиленград
34	ПЗ - Находище на див божур	№ 1187/19.04.1976	с. Костур	0,5	ДГФ	общ. Свиленград
35	ПЗ - Калето	№ 1187/19.04.1976	с. Мезек	5	ДГФ	ТП ДГС - Свиленград, общ. Свиленград
8. Община Любимец						
36	ЗМ - "Долната ова"	№ 1938/03.07.1970	гр. Любимец	20	ССФ	частни земеделски земи
37	ПЗ - "Глухите камъни"	№ 3702/29.12.1972	с. Вълче поле	2	ДГФ	ДЛ-Свиленград
38	ПЗ - "Меден камък" (Кован кая)	№ 3702/29.12.1972	с. Вълче поле	1	ДГФ	ДЛ-Свиленград
39	ПЗ - "Птичи камък"	№ 3702/29.12.1972	с. Вълче поле	1	ДГФ	ДЛ-Свиленград
	ЗМ "Бакърлия"	№ РД-472/11.07.2001	с. Иерусалимово, с. Изворово	387,15	ДГФ, ССФ	ДЛ-Свиленград
9. Община Ивайловград						
40	ЗМ - "Дупката"	№ 328/08.05.1992	гр. Ивайловград	6,5	ДГФ	ДЛ-Ивайловград
41	ЗМ - "Ликана"	№ 328/08.05.1992	с. Свирачи	3	ДГФ	ДЛ-Ивайловград
42	ЗМ "Меандри на Бяла река"	№ РД-474/11.07.2001	с. Железари, с. Меден Бук	1531,98	ДГФ, ССФ	ДЛ-Ивайловград
43	ЗМ "Хамбар дере"	№ РД-427/29.10.1999	с. Казак, с. Бял градец	101,1	ДГФ	ДЛ-Ивайловград
44	ЗМ „Находище на Триделнолистен ериолобус-Ливадите” пи 416	№РД-30/16.01.2013г.	с. Белополяне	22,203	Горска територия	Община Ивайловград
45	ЗМ „Находище на Триделнолистен ериолобус-Даневата чешма”	№РД-20/11.01.2013г.	с. Белополяне	2	Горска територия	Община Ивайловград
46	ПЗ "Находище на градински чай" до р. Марешница	№ 542/23.05.1984	с. Горноселци	10	ДГФ	ДЛ-Ивайловград
47	ПЗ "Находище на градински чай" до р. Луда река	№ 542/23.05.1984	с. Горно луково	80	ДГФ	ДЛ-Ивайловград
48	ПЗ "Находище на божур" мест. Халка баир (вр. Победа)	№ 415/12.06.1979	с. Железино	15	ДГФ	ДЛ-Ивайловград
49	ПЗ "Находище на божур" с. Хухла	№ 282/04.05.1979	с. Хухла	0,5	ДГФ	ДЛ-Ивайловград
50	ПЗ "Пещера" мест. Коджа кае	№ 531/25.09.1978	с. Белополяне	0,8	ДГФ	ДЛ-Ивайловград
51	ПЗ "Находище на снежно кокиче" мест. Петков баир	№ 531/25.09.1978	гр. Ивайловград	0,1	ДГФ	ДЛ-Ивайловград
Област Кърджали						
1. Община Кърджали						
52	ПЗ "Каменните гъби"	№ 1427/13.05.1974	с. Бели пласт	3	ДГФ	ДЛ-Кърджали
53	ПЗ "Скални гъби" (Каменната сватба)	№ 1427/13.05.1974	с. Зимзелен	5	ДГФ	ДЛ-Кърджали

54	ПЗ "Находище на родопски силивряк"	№ 233/04.04.1980	с. Прилепци (Крайно село)	3,4	ДГФ	ДЛ-Кърджали
55	ПЗ "Находище на родопска горска майка"	№ 542/23.05.1984	с. Перперек	1,7	ДГФ	ДЛ-Кърджали
56	ПЗ "Реджеб тарла"	№ 3796/11.10.1966	с. Чилик	0,1	ДГФ	ДЛ-Кърджали
57	ПЗ "Скален прозорец"	№ 415/12.06.1979	с. Костино	0,2	ДГФ	ДЛ-Кърджали
58	ЗМ "Находище на венерин косъм" - река Кьощдере	№ 1114/03.12.1981	гр. Кърджали	1,5	ССФ	общ. Кърджали
59	ЗМ "Юмрук скала"	№ РД-569/31.10.2000	с. Калоянци	346	ДГФ	ДЛ-Кърджали
60	ЗМ "Средна Арда"	№ РД-380/24.07.2000	с. Звезделина, с. Висока поляна	420	ДГФ	ДЛ-Кърджали
2. Община Черноочене						
61	Поддържан резерват "Женда" (Къзъл Чърпъ)	№ РД-365/15.10.1999	с. Женда	39,9	ДГФ	ДС "Женда"
62	ЗМ "Боровете"	РД-426/18.06.2007г.	с. Женда	25,1	ДГФ	ДДС Женда
63	ПЗ "Елата" м. Келевия дренак	№ 282/04.05.1979	с. Женда	0,5	ДГФ	ДС "Женда"
64	ПЗ "Находище на ела"	№ 233/04.04.1980	с. Мурга	11,3	ДГФ	ДС "Женда"
3. Община Кирково						
65	ПЗ "Гъбата"	№ 407/07.05.1982	с. Бенковски	0,02	ПФ	общ. Кирково
66	ПЗ "Лъвът"	№ 407/07.05.1982	с. Бенковски	0,03	ССФ	общ. Кирково
67	ЗМ „Находище на Провански салеп-с.Априлци“	№РД-33/16.01.2013г.	с. Априлци	0,56	ссф, пътна мрежа	общ. Кирково
68	ЗМ „Находище на Провански салеп-с.Лозенградци“	№РД-564/16.07.2013г.	с. Лозенградци	7,07	Горска територия	ТП ДГС - Кирково
69	ЗМ „Ултрабазични скали с пионерна тревна растителност“	№РД-568/17.07.2013г.	с. Чичево, с. Крилатица	125,12	Горска територия	ТП ДГС - Кирково
70	ЗМ "Гюмюрджински снежник"	№ РД-153/21.03.2003	с. Долно Къпиново, с. Горно Къпиново, с. Чакаларово, с. Кремен, с. Шумнатица	1926,4	ДГФ	ДЛ-Кирково
4. Община Джебел						
71	Поддържан резерват "Чамлъка"	разп. на МС/7.08.1954г., зап. 2245/30.12.1956г., прекаатегоризиран в поддържан резерват със Заповед № РД-369/15.10.1999г. На МОСВ	с. Албанци	5,4	резерват	МОСВ, РИОСВ-Хасково
72	ЗМ "Вековните борове"	обявена като буферна зона на ПР Чамлъка със Заповед №577/17.06.1986г. на КОПС при МС, прекаатегоризирана в защитена местност със Заповед №РД-427/18.06.2007г. на МОСВ	с. Албанци	77	ГТ	ТП ДГС Момчилград

73	ПЗ "Скални образувания" мест. Калето	№ 1799/30.06.1972 г. на КОПС	с. Устра	22,4	ГТ	ДЛ-Кърджали
5. Община Момчилград						
74	Поддържан резерват "Боровец"	Обявен с постановление №1171/24.09.1951г. на МС, Заповед №2245/30.12.1956г. на ГУГ, прекатегоризиран в поддържан резерват със Заповед № РД-368/15.10.1999г. на МОСВ	с. Равен	35,9	резерват	РИОСВ-Хасково
75	ЗМ Равен (биша буферна зона на ПР Боровец)	Обявена като буферна зона на резерват „Боровец“ със Заповед №577/19.06.1986г. на КОПС, прекатегоризирана със Заповед № РД-415/18.06.2007г. на МОСВ	с. Равен	20,8	Горска територия	ТП ДГС Момчилград
76	ПЗ "Вкаменената гора"	№ 707/09.03.1970	с. Равен (с. Биволяне)	7,5	Горска територия	ТП ДГС Момчилград
6. Община Крумовград						
77	Резерват "Вълчи дол"	№ 877/25.11.1980	с. Студен кладенец, с. Бойник, с. Стари чал	776,24	Горска територия, Поземлен фонд	РИОСВ-Хасково
78	Природна забележителност "Водопада"	№ 3796/11.10.1966	с. Джанка	0,2	ГТ	ТП ДГС-Крумовград
79	ПЗ "Душан"	№ 3796/11.10.1966	с. Красиано	0,1	ГТ	ТП ДГС-Крумовград
80	ПЗ "Мандрата"	№ 3796/11.10.1966	с. Чал	0,2	ГТ	ТП ДГС-Крумовград
81	ПЗ "Буреще"	№ 3796/11.10.1966	с. Падало	0,2	ГТ	ТП ДГС-Крумовград
82	ПЗ "Находище на градински чай"	№ 542/23.05.1984	с. Кандилка	1,7	ГТ	ТП ДГС-Крумовград
83	ПЗ "Находище на градински чай" м. Дайма	№ 542/23.05.1984	с. Сърناق	15	ГТ	ТП ДГС-Крумовград
84	ПЗ "Шестте пещери" в мест. Моста	282/04.05.1979г.	с. Орешари	0,1	ГТ	ДГС-Крумовград
85	Защитена местност "Орешари"	№ РД-274/23.08.1999	с. Орешари	55	ГТ, ССФ	ТП ДГС-Крумовград, общ. Крумовград
86	ЗМ "Рибино"	№ РД 583/02.11.2000	с. Рибино, с. Самовила	66,3	ГТ, ССФ	ДГС-Крумовград общ. Крумовград
87	ЗМ "Находище на родопски лопен"	№РД-18/11.01.2013г.	с. Горни Юруци	7,97	ПФ	Община Крумовград

Приложение 2. Защитени зони:

СПИСЪК на защитените зони на територията на РИОСВ-Хасково (Хасковска и Кърджалийска области)					
№	Наименование	код	Заповед за обявяване	Площ в ха	Статут

Защитени зони за опазване на дивите птици					
1	Крумовица	BG0002012	№РД-765/28.10.2008г.	11196.42	
2	Студен каладенец	BG0002013	№РД-766/28.10.2008г.	15995.61	
3	Маджарово	BG0002014	№РД-787/25.10.2008г.	3550.23	
4	Бяла река	BG0002019	№РД-575/08.09.2008г.	44623.98	
5	Радинчево	BG0002020	№РД-783/29.10.2008г.	5786.05	
6	Сакар	BG0002021	№РД-758/19.08.2010г.	125707.13	
7	Мост Арда	BG0002071	№РД-784/29.10.2008г.	15022.48	
8	Добростан	BG0002073	№РД-528/26.05.2010г.	83615.52	
9	Марица-Първомай	BG0002081	№РД-909/11.12.2008г.	11505.23	
10	Харманлийска река	BG0002092	№РД-843/17.11.2008г.	4889	
11	Злато поле	BG0002103	№РД-771/28.10.2008г.	409.11	
12	Язовир Ивайловград	BG0002106	№РД-845/17.11.2008г.	19658.25	
Защитени зони за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна					
1	Сакар	BG0000212		13118.21	Приета от Министерски съвет с Решение №661/16.10.2007г
2	Ждрелото на река Тунджа	BG0000217		7856.99	Приета от Министерски съвет с Решение №122/02.03.2007г.
3	Меричлерска река	BG0000287		509.90	Приета от Министерски съвет с Решение №122/02.03.2007г.
4	Река Съзлийка	BG0000425		991.77	Приета от Министерски съвет с Решение №122/02.03.2007г.
5	Банска река	BG0000434		77.30	Приета от Министерски съвет с Решение №122/02.03.2007г.
6	Река Каяклийка	BG0000435		71.40	Приета от Министерски съвет с Решение №122/02.03.2007г.
7	Река Мартинка	BG0000442		722.68	Приета от Министерски съвет с Решение №122/02.03.2007г.
8	Река Марица	BG0000578		14693.10	Приета от Министерски съвет с Решение №122/02.03.2007г.
9	Родопи Средни	BG0001031		154845.53	Приета от Министерски съвет с Решение №661/16.10.2007г.
10	Родопи Източни	BG0001032		217352.95	Приета от Министерски съвет с Решение №122/02.03.2007г

11	Остър камък	BG0001034		15994.31	Приета от Министерски съвет с Решение №122/02.03.2007г
----	-------------	-----------	--	----------	--

Приложение 3. Информация за изпълнявани проекти с екологично значение

Справка 10. Информация за изпълнявани проекти с екологично значение				
Наименование на проекта	Кратка характеристика	Източници на финансиране	Стойност на проекта	Етап на изпълнение
1	2	3	4	5
Реконструкция, модернизация и доизграждане на ВиК мрежата и изграждане на ГПСОВ, град Момчилград	Опазване и подобряване състоянието на водните ресурси на агломерация Момчилград, чрез улавяне на отпадъчните води на цялата територия на агломерация Момчилград и осигуряване на тяхното пречистване в съответствие с нуждите на целевия регион, европейските изисквания и стандарти; Подобряване, запазване и възстановяване на естествената околна среда чрез предотвратяване замърсяването с битово отпадъчни води на р.Върбица и респективно язовир Студен кладенц, в който реката се влива; Подобряване състоянието и развитие на екологичната инфраструктура в агломерация Момчилград чрез рехабилитация и доизграждане на канализационната мрежа, както и чрез реконструкция на водопроводната мрежа за намаляване инфилтрацията и хидравличното натоварване на предвижданата пречиствателна станция за отпадъчни води.	Кохезионен фонд	21 942 790 лв.	Предстои ДПК
Интегриран воден проект за Кърджали: Изграждане на ПСОВ и довеждащ колектор, разширение и реконструкция на водоснабдителна и канализационна мрежа	Прекратяване изливането на отпадъчни води в р. Арда; постигане на траен положителен ефект от предотвратяване риска за здравето на жителите чрез изграждане на ПСОВ с необходимия капацитет и степен на пречистване на отпадъчните води; осигуряване максимално възможен процент покриване на канализационни услуги за населението; подобряване на качеството на повърхностните и подземните води, както и на околната среда, чрез изграждане на завършена канализационна мрежа и съвременни средства за третиране на отпадъчните води; намаляване разходите на Водния Оператор (ВиК Кърджали) и на населението, засегнато от проекта на територията на гр. Кърджали; повишаване качеството на живот на жителите и гостите на гр.Кърджали и намаляване на дисбаланса между инвеститорския интерес и съществуващата водоснабдителна инфраструктура.	Кохезионен фонд	68 527 698 лв.	Проектът е стартирал на 18.01.2013

Изграждане, реконструкция и модернизация на канализационна мрежа, ПСОВ и водопроводна мрежа в гр. Свиленград	Осигуряване на качествена инфраструктура за отпадъчните води от цялата територия на гр. Свиленград; разширяване обхвата на водопроводните и канализационни мрежи за по-пълно обхващане на населението на агломерацията; осигуряване на екологосъобразно пречистване на отпадъчните води от територията на агломерацията.	Кохезионен фонд	48 004 785 лв.	Проектът е стартирал на 27.11.2012
Реконструкция и доизграждане на канализационна мрежа на гр. Димитровград - десен бряг	Реконструкция и изграждане на гл. канализационни колектори за отвеждане на отпадъчните води на град Димитровград - десен бряг.	Кохезионен фонд	13 151 825 лв.	Проектът е приключен през 2014г.
Реализиране на дейности по опазване, поддържане и възстановяване на местообитания и популации на видове на територията на резерват „Вълчи дол“ и поддържани резервати „Женда“, „Борака“, „Боровец“ и „Чамлъка“	Изработване на планове за управление на резерватите, възстановяване на местообитания и популации на видове растения и животни, подобряване туристическата инфраструктура	Европейски фонд за регионално развитие и национално съфинансиране от държавния бюджет	375 490 лв.	през 2015 г. изпълнението на дейностите ще приключи
Национална кампания (чиста околна среда 2014 г.)	Изграждане на детски площадки, озеленяване, закупуване на литература с цел екологично възпитание при децата и др.	ПУДООС	от 5000 лв до 10 000 лв за всяка площадка	Проектите са приключени през 2014г. - 38 бр.
„Изграждане на Регионална система за управление на отпадъците в регион Хасково“	Регионално депо за неопасни отпадъци (1-ва клетка); инсталация за сепариране на отпадъците и производство на RDF- гориво от отпадъци; инсталация за компостиране на „зелени“ отпадъци; Пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ);	Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и държавния бюджет на Република България чрез оперативна програма “Околна среда 2007-2013г.”	28 454 919.25 лв. Договор № DIR-5122130-C001 за безвъзмездна финансова помощ Процедура № BG161PO005/1 2/2.10/08/30	Проектът е стартирал на 08.04.2014г. Дейностите по проекта ще бъдат изпълнявани в срок до 31 октомври, 2015г.

<p>Регионален център за управление на отпадъците – Кърджали“ – I-ви и II-ри етап"</p>	<p>С цел осигуряване на екологосъобразно управление на отпадъците в Регионалния център за третиране на неопасни отпадъци е предвидена следната инфраструктура за третиране на отпадъците: Регионално депо за неопасни отпадъци (1-ва клетка); довеждаща инфраструктура за площадката на Регионалния център за управление на неопасни отпадъци</p>	<p>Държавния бюджет ; ИСПА Мярка № 2003 BG 16 P PE 019</p>	<p>11 817 389.51 лева</p>	<p>През 2014 г. Община Кърджали е приключила процедурата по избор на изпълнител и надзор на строителните работи за обект „Регионален център за управление на отпадъците – Кърджали, I и II етап“ и през месец октомври същата година са стартирали строителните дейности по изграждане на клетка № 1 на депото.</p>
---	---	--	----------------------------------	---

Приложение 4. Събиране и транспортиране на битови отпадъци (БО)

№	Община	Брой жители	Брой населени места в общината	Брой населени места с въведена система за събиране и транспортиране на БО	Населени места в които не е въведена система за събиране и транспортиране на БО	% население, обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на БО	Брой на обслужваното население
					(изписват се поименно)		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Хасково	94156	36	36	0	100	94156
2	Димитровград	53557	26	26	0	100	53557
3	Свиленград	23004	24	24	0	100	23004
4	Харманли	24947	25	25	0	100	24947
5	Любимец	10214	10	10	0	100	10214
6	Стамболово	5934	26	26	0	100	5934
7	Симеоновград	8755	9	9	0	100	8755
8	Ивайловград	6426	51	4	47	60	3856
9	Мин.бани	5899	12	12	0	100	5899
10	Маджарово	1665	19	6	13	69	1149
11	Кърджали	67460	117	101	16	98	66111
12	Кирково	21916	73	73	0	100	21916
13	Крумовград	17823	80	18	62	80	14258
14	Момчилград	16263	49	46	3	99	16100
15	Черноочене	9607	51	27	24	70	6725
16	Джебел	8167	47	3	44	51	4165
Общо		375793	655	446	209	96,00%	360746